

آزمون ۲ دی ماه ۱۴۰۱

دوازدهم انسانی

نام درس	۷۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند. خواهید داد؟	این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	۱	۱۰
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	۱	۱۰
روانشناسی	۷	۵	۴	۲	۱	۱	۱۰
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	۱	۱۰
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	۱	۱۰

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۱۳۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	اجباری	۱۰	۱۰	۱	۱۰
۲	ریاضی و آمار (۲)	اجباری	۱۰	۲۰	۱۱	۱۰
۳	اقتصاد	اجباری	۱۰	۳۰	۲۱	۱۰
۴	روانشناسی	انتخابی	۱۰	۴۰	۳۱	۱۰
۵	اقتصاد	انتخابی	۱۰	۵۰	۴۱	۱۰
۶	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	اجباری	۲۰	۷۰	۵۱	۲۰
۷	علوم و فنون ادبی (۲)	انتخابی	۱۰	۸۰	۷۱	۱۰
۸	علوم و فنون ادبی (۱)	انتخابی	۱۰	۹۰	۸۱	۱۰
۹	جامعه‌شناسی (۳)	اجباری	۱۰	۱۰۰	۹۱	۱۰
۱۰	جامعه‌شناسی (۱)	اجباری	۱۰	۱۱۰	۱۰۱	۱۰
۱۱	جامعه‌شناسی (۲)	انتخابی	۱۰	۱۲۰	۱۱۱	۱۰
۱۲	جامعه‌شناسی (۱)	انتخابی	۱۰	۱۳۰	۱۲۱	۱۰

الگوهای خطی
مدل سازی و دنباله
صفحه های ۴۵ تا ۶۰

پاسخگویی به سوالهای این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- اگر $t_n = (-\frac{1}{2})^{n+1}$ باشد، حاصل $I_n = (d_{2n} + t_2) \times I_4$ کدام است؟

$-\frac{1}{48}$ (۴)

$-\frac{1}{32}$ (۳)

$-\frac{1}{24}$ (۲)

$-\frac{1}{16}$ (۱)

۲- در دنباله $t_n = \frac{b \times (-1)^n}{n}$ ، اگر جمله ششم برابر ۴ باشد، کوچکترین مقدار جملات این دنباله کدام است؟

-۱۲ (۴)

۱۲ (۳)

-۲۴ (۲)

۲۴ (۱)

۳- با توجه به الگوی بازگشتی مقابل، تعداد دایره ها در شکل (۸) برابر کدام است؟

شکل (۵) شکل (۴) شکل (۳) شکل (۲) شکل (۱)

۲۷ (۲) ۳۷ (۱)

۳۴ (۴) ۲۱ (۳)

۴- حاصل ضرب ۹۹ جمله اول دنباله $a_n = \frac{(-1)^n n}{n+1}$ کدام است؟

$-\frac{1}{99}$ (۴)

$\frac{1}{99}$ (۳)

$\frac{1}{100}$ (۲)

$-\frac{1}{100}$ (۱)

۵- جمله k ام دنباله $a_n = \begin{cases} 3n+3 & \text{فرد}, \\ n^2-1 & \text{زوج}, \end{cases}$ برابر ۱۲۰ است. جمله $(\frac{k+1}{2})$ ام دنباله برابر کدام است؟

۳۲۳ (۴)

۱۸ (۳)

۳۹۹ (۲)

۲۴ (۱)

۶- جمله هشتادم دنباله بازگشتی $a_{n+1} = \begin{cases} a_n + 2 & \text{فرد}, \\ \frac{1}{2}a_n & \text{زوج}, \end{cases}$ و $a_1 = 2$ کدام است؟

$\frac{7}{2}$ (۴)

$\frac{15}{2}$ (۳)

۴ (۲)

۲ (۱)

۷- اگر $a_1 = 1$ و $a_{n+1} = a_n + 2n + 1$ باشد، جمله چهاردهم دنباله کدام است؟

۲۰۶ (۴)

۲۱۶ (۳)

۱۸۶ (۲)

۱۹۶ (۱)

۸- با توجه به الگوی زیر، جمله چندم از ۶۶ دایره تشکیل شده است؟

(۱) نهم

(۲) دهم

(۳) یازدهم

(۴) دوازدهم

۹- در دنباله اعداد ...، ۱۱، ۱۶، ۱، ۲، ۴، ۷، ۱۰، جمله دهم، کدام است؟

۴۶ (۴)

۴۵ (۳)

۴۲ (۲)

۳۷ (۱)

۱۰- در دنباله اعداد $a_1 = 1$ ، $a_{n+1} = 2a_n + 1$ ، جمله دهم کدام است؟

۱۰۲۳ (۴)

۱۰۱۵ (۳)

۹۸۷ (۲)

۹۷۹ (۱)

آشنایی با منطق و استدلال ریاضی
صفحه‌های ۱ تا ۲۰
+
آمار
صفحه‌های ۵۵ تا ۷۰

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

ریاضی و آمار (۲)

۱۱- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) گزاره جمله‌ای خبری است که ارزش آن دقیقاً درست یا دقیقاً نادرست است.

(۲) جملات امری، عاطفی و پرسشی گزاره محسوب نمی‌شود.

(۳) عبارت $\sqrt{2} \in \mathbb{Z}$ گزاره محسوب نمی‌شود.

(۴) عبارت «اعداد اول دو رقمی، فرد هستند.» یک گزاره با ارزش درست است.

۱۲- در کدام گزینه، دو گزاره‌ای که در کنار هم هستند، نقیض هم نیستند؟

(۱) عدد ۳ مثبت است و «عدد ۳ منفی است.»

$$\left\langle \frac{-1}{2} \notin \mathbb{N} \right\rangle \text{ و } \left\langle \frac{-1}{2} \in \mathbb{N} \right\rangle \quad (۳)$$

۱۳- گزاره $p \Rightarrow q$ با کدام گزاره، همواره همارز نیست؟

$$\sim(p \wedge \sim q) \quad (۴)$$

$$\sim q \Rightarrow \sim p \quad (۳)$$

$$\sim(p \wedge q) \quad (۲)$$

$$\sim p \vee q \quad (۱)$$

۱۴- اگر p و q همارز باشند، ارزش گزاره $(\sim p \wedge q) \Rightarrow (\sim p \wedge q)$ همواره کدام است؟ (F : همواره درست)(۴) همارز با p است. $\sim F$ (۲) همارز با p است.

۱۵- اگر درآمد ماهانه اعضاً یک جامعه آماری کوچک به صورت ۲,۳,۳,۵,۶,۱۱,۱۲,۱۸ (برحسب میلیون تومان) باشد، خط فقر به روش نصف میانه (M) چه ارتباطی با خط فقر به روش نصف میانگین (N) دارد؟

$$N > M \quad (۴)$$

$$N = M \quad (۳)$$

$$M^{\prime} > N^{\prime} \quad (۲)$$

$$M = 3N \quad (۱)$$

۱۶- اگر خط فقر به کمک میانگین برای جامعه با داده‌های $a_1, a_2, \dots, a_{10}$ برابر ۷۵ / ۶ باشد، خط فقر به کمک میانگین برای جامعه با داده‌های $a_1, a_2, \dots, a_{10}, 18, 15$ کدام است؟

$$14 \quad (۴)$$

$$12 \quad (۳)$$

$$8 \quad (۲)$$

$$2 \quad (۱)$$

۱۷- در جامعه‌ای که از جمعیت فعل آن ۲۰۰۰ نفر شاغل و ۵۰۰ نفر بیکار هستند، نرخ بیکاری چند درصد است؟

$$25 \quad (۴)$$

$$20 \quad (۳)$$

$$15 \quad (۲)$$

$$10 \quad (۱)$$

۱۸- کدام یک از داده‌های زیر سری زمانی به حساب نمی‌آید؟

(۱) تعداد پروازهای یک فرودگاه در روزهای ماه

(۲) میزان مصرف سوخت براساس مسافت طی شده

(۳) دمای هوا در هر ساعت از یک شبانه‌روز

۱۹- یک مغازه‌دار تعداد بستنی‌های کیلویی فروخته شده در فاصله زمانی هر ۵ روز در میان، با شروع از یکم ماه تا پایان ماه خرداد را به صورت زیر ثبت کرده است. به کمک برونویابی خطی تعداد بستنی‌های فروخته شده در روز سوم ماه بعدی کدام است؟ (فروش ماه بعد از ماه قبل الگو نمی‌گیرد.)

تعدادبستنی	۱۲	۱۵	۱۹	۲۲	۲۶	۳۱
روز						
۱	۱۲	۱۵	۱۹	۲۲	۲۶	۳۱
۶						
۱۱	۱۵	۱۹	۲۲	۲۶	۳۱	۳۶
۱۶						
۲۱	۱۹	۲۲	۲۶	۳۱	۳۶	۴۱
۲۶						
۳۱	۲۶	۳۱	۳۶	۴۱	۴۶	۵۱

$$26 \quad (۲)$$

$$31 \quad (۴)$$

$$25 \quad (۱)$$

$$27 \quad (۳)$$

۲۰- در یک نمودار سری زمانی، در زمان $t_1 = 10$ مقدار $b + 4t_1$ و در زمان $t_2 = 12$ مقدار $b + 4t_2$ ثبت شده است. اگر معادله درونیابی خطی در زمان بین

$$y = 3t - \frac{c}{3} \quad \text{کدام است؟}$$

$$\frac{34}{15} \quad (۴)$$

$$\frac{17}{15} \quad (۳)$$

$$\frac{34}{3} \quad (۲)$$

$$\frac{17}{3} \quad (۱)$$

بودجه‌بندی

تصمیم‌گیری در مخارج

پس‌انداز و سرمایه‌گذاری

صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۶۰

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همهٔ دانش‌آموزان اجباری است.

وقت بیشترهادی: ۱۰ دقیقه

اقتصاد

۲۱- فردی ۶۰ میلیون تومان سرمایهٔ خود را به خرید سهام یک شرکت فرضی اختصاص داده است. اگر قیمت بازاری هر ورق سهم ۱۶۰۰ تومان و کل سود دریافتی به ۲۰ میلیون تومان رسیده باشد. در این صورت تعداد سهام و قیمت اسمی هر سهم به ترتیب، کدام است؟

(۱) ۵۰,۰۰۰ عدد - ۸۰۰ تومان

(۲) ۲۵,۰۰۰ عدد - ۸۰۰ تومان

۲۲- به ترتیب، صحیح (ص) یا غلط (غ) بودن عبارات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- اگر فردی به فکر رونق و پیشرفت اقتصادی جامعهٔ خود است، باید بداند این پیشرفت اقتصادی ابتدا در گروه پیشرفت اقتصادی خود است.

- برای کالای گران‌تر و پیچیده‌تر، نیاز بیشتری به خرید هوشمندانه وجود دارد.

- در خرید مقایسه‌ای، انتخاب را باید به گونه‌ای انجام داد که اقتصاد فرد، خانواده و جامعه، بیشترین منفعت و کمترین هزینه را ببرد.

- برای خرید مقایسه‌ای باید به نقش اجتماعی خود در میدان اقتصاد توجه داشته باشیم.

(۱) ص، غ، ص، ص (۲) غ، ص، ص، غ (۳) ص، غ، ص، غ

۲۳- جدول زیر مرتب به مخارج و درآمد ماهانه یک فرد است؛ با توجه به آن:

الف) میزان پس‌انداز ماهانه این فرد چند میلیون تومان است؟

ب) این فرد برای کدام نوع از مخارج، بیشتر از سایر مخارج هزینه کرده است؟

ج) چند درصد از مخارج ماهانه این فرد، صرف «پوشак» شده است؟

د) این فرد برای به دست آوردن پول تعمیر خودرو به میزان ۲ میلیون تومان، کدام اقدام زیر را می‌تواند انجام دهد؟

(۱) الف، ۱، ب) خدمات، (ج) ۷۷/۲۲، د) حذف کامل هزینه تفریحات و خرج کامل پس‌انداز

(۲) الف) ۱/۲۵، ب) خدمات، (ج) ۱۹/۲۵، د) کاهش ۸۰ درصدی هزینه پوشاك

(۳) الف) ۱/۲۵، ب) پوشاك، (ج) ۱۹/۲۵، د) کاهش ۵۰ درصدی پس‌انداز

(۴) الف) ۱، ب) پوشاك، (ج) ۷۷/۲۲، د) کاهش ۲۰ درصدی هزینه پوشاك

۲۴- کدام گزینه در رابطه با واقعیت، صحیح نیست؟

(۱) درست کردن چیزی که خراب و یا از کار افتاده است، از موارد روش «۶ ب» به شمار می‌رود.

(۲) آن بخش از هدرهای که در فرایند مصرف به صورت اجتناب‌ناپذیر رخ می‌دهد، اسراف محسوب می‌شود.

(۳) «صرف فراتر از توان مالی یا شان»، یکی از معیارهای شناسایی اسراف است.

(۴) براساس گزارش فائو، سالیانه حدود ۱/۳ میلیارد تن از مواد غذایی تولید شده برای مصرف انسان در جهان (که این مقدار، یک سوم کل محصولات غلات جهان را شامل می‌شود). دور ریخته می‌شود.

۲۵- به ترتیب، در هر یک از موقعيت‌های زیر بهترین راه سرمایه‌گذاری پس‌انداز کدام است؟

- امیرحسین ۱۰ میلیون تومان پول دارد و فرد خطرپذیری است. او می‌خواهد تا پایان سال آینده بیشترین سود ممکن را ببرد.

- هانیه ۵ میلیون تومان پس‌انداز دارد. او پیش‌بینی می‌کند نرخ سود در سال آینده افزایش می‌یابد.

- آرمان قصد دارد یک کتابخوان الکترونیکی برای راحتی مطالعه بخرد، اما لازم است برای آنکه پولش جمع شود لاقل یک سال پول‌هایش را پس‌انداز کند. اما اقتصاد درگیر تورم بالایی است و قیمت‌ها در جامعه مدام در حال افزایش است.

(۱) خرید سهام - سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت - خرید طلا

(۲) سپرده‌گذاری بلند‌مدت - سپرده‌گذاری کوتاه‌مدت - خرید سهام

محل انجام محاسبات

- ۲۶- کدام عبارات در ارتباط با مزايا و معایب خرید مقایسه‌اي، نادرست است؟
- (الف) با خرید مقایسه‌اي، شما مي‌توانيد بخشی از پول خود را پس انداز کنيد؛ زيرا در صورت مقایسه درست معمولاً هزينه کمتری پرداخت می‌شود.
  - (ب) خرید مقایسه‌اي در زمان شما صرفه‌جوبي می‌کند و به شما کمک می‌کند در کمترین زمان اطلاعات مورد نياز برای خريد کالا را به دست آوريد.
  - (ج) با خرید مقایسه‌اي، نسبت به خرج کردن پول خود احساس آرامش بيشتری می‌كنيد.
  - (د) خرید مقایسه‌اي هزينه‌هاي شما را برای تماس تلفني يا سوخت خودرو برای بازديد از فروشگاه‌هاي مختلف كاهش می‌دهد.
  - (ه) ممکن است پسانداز حاصل از خرید مقایسه‌اي، کمتر از هزينه‌هاي زمان، بنzin يا سایر هزينه‌هاي ديگر برای کسب اطلاعات باشد.
- (١) الف و ب (٣) ٣ د و ه (٢) ج و د (٤) ب و د
- ۲۷- چند مورد از عبارت‌های زير درست است؟
- (الف) حفظ و رشد درآمد، شامل فعالities اي نظير پسانداز و سرمایه‌گذاری است.
  - (ب) مرحله دوم بودجه‌ريزي ماهياني، عبارت است از: «اگر هزينه‌ها بيشتر از درآمد بود، مخارج غيرضروري را کم کنيد يا فرصت‌هايي را که فراموش کردid، به نظر آوريد تا درآمدتان افزایش يابد.»
  - (ج) ما موظفي‌em هر سال يك پنجم از درآمد خود را به عنوان سهم امام و سهم سادات به مرتع تقلید يا نماينده او بدheim.
  - (د) قناعت به معنai تلاش نکردن در راه توسيعه اقتصادي زندگi نيسit؛ بلکه به معنai ترك حرص و طمع و رضايت درونi از نعمت‌هاي است که خداوند در اختيارمان قرار داده است.
  - (ه) اوراق مشاركت، اوراقی است که توسط دولت يا يكى از سازمان‌هاي دولتii يا خصوصi به منظور تأمین مالii راهاندازii يك پروژه اقتصادي منتشر می‌شود و کسانى که اين اوراق را می‌خرند، سرمایه‌پولii خود را به آنان می‌دهند و در مقابل در مالکيت و سود و زيان فعالit شريki می‌شوند همچنان اين اوراق قابل خريد و فروش نیستند.
  - (و) در بسیاري از کشورهای جهان، نظامهای بيمه به منظور جبران پيامدهای ناشی از حوادث و وقایع پيش‌بینi نشده به وجود آمده‌اند. نظامهای بيمه در کشورهای مختلف اغلب به نظام بيمه فعالities اي اقتصادي، نظام بيمه اتكائي و نظام بيمه‌هاي متقابل تقسيم‌بندي می‌شوند و معمولاً اين سه نظام در کنار يكديگر نگرانii ناشi از خطر وقوع حادته را از زندگi مردم و فعالities اي اقتصادي دور می‌کند و به بيمه‌گذاران آرامش خاطر می‌دهد.
- (١) سه (٢) دو (٣) يك (٤) صفر
- ۲۸- کدام گزينه در رابطه با مراحل «خرید مقایسه‌اي»، صحيح است؟
- (١) مواردي که می‌تواند مشکل را رفع و يا مسئله را حل کند، باید در مرحله سوم مشخص گردد.
  - (٢) مرحله پنجم (تصمیم‌گیری) انتخاب گزینه‌نهایi است.
  - (٣) مرحله سوم شامل سنجش گزینه‌ها براساس معیارهای مختلف است.
  - (٤) در مرحله دوم باید معیارهایi که عملاً برای افراد هنگام انتخاب مهم است، تعیین گردد.
- ۲۹- فردی ۳ روز در هفته به صورت پارهوقت تدریس خصوصi دارد و ۲۰۰ هزار تoman در هفته به دست می‌آورد. او هر هفتاه معمولاً ۵۰ هزار تoman در سپرده بانكii اش پسانداز می‌کند و هفته‌اي ۲۰ هزار تoman هم به خيرie می‌دهد و هفته‌ai ۷۰ هزار تoman برای خوارaki و سرگرمی خرج می‌کند. اخیراً اين فرد به ورزش بسکتبال علاقه‌مند شده است. هزينه ثبت‌نام در کلاس بسکتبال در يك ورزشگاه خصوصi ۶۶ هزار تoman است، با توجه به اين اطلاعات:
- (الف) آيا اين يك هدف کوتاه‌مدت، ميان‌مدت و يا بلند‌مدت است؟
  - (ب) اگر اين فرد به خرج کردن و پسانداز کردن معمولش ادامه بدهد، بعد از چه مدتii می‌تواند پول کافي پسانداز کند تا در کلاس ثبت‌نام نماید؟
- (١) کوتاه‌مدت - ٧ هفته (٢) ميان‌مدت - ٣ ماه (٣) کوتاه‌مدت - ٦ هفته (٤) ميان‌مدت - ٤ ماه
- ۳۰- اگر ميزان خمس سالانه پرداخت شده توسط فرد A ۱,۷۰۰,۰۰۰ تoman و مجموع هزينه‌هاي فرد در سال ۹۳,۵۰۰,۰۰۰ تoman باشد، درآمد ماهانه او چقدر است؟
- (١) ۵,۸۰۰,۰۰۰ تoman (٢) ۸,۵۰۰,۰۰۰ تoman (٣) ۵,۸۵۰,۰۰۰ تoman (٤) ۸,۵۸۰,۰۰۰ تoman

انگیزه و نگرش
روان‌شناسی سلامت
صفحه‌های ۱۵۸ تا ۲۰۶

در این بخش، از میان سوالات روان‌شناسی و اقتصاد تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سؤال‌های ۳۱ تا ۴۰ «یا» به سؤال‌های ۴۱ تا ۵۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۳۱- چه تعداد از موارد زیر با مفهوم انگیزه در ارتباط هستند؟

«جستجوی علت رفتار - عوامل فرازیستی - غریزه و خواسته - موتور حرکتی انسان - مطابقت با تیازهای فطری»

- (۱) ۵ مورد   (۲) ۴ مورد   (۳) ۲ مورد   (۴) ۳ مورد

۳۲- «علمی از دانش‌آموzan خود خواست فهرستی از رویدادهای فشار آور زندگی خود را تهیه کرده و بالهمیت‌ترین و کم‌اهمیت‌ترین آن را مشخص کنند،
اما پاسخ هیچ‌یک از دانش‌آموzan مشابه هم نبود.» مهم‌ترین دلیل این امر در کدام گزینه بیان شده است؟

(۱) فشار روانی صرفاً یک امر بیرونی نیست.

(۲) فشار روانی صرفاً بستگی به نگرش ما نسبت به محیط دارد.

(۳) تلاش فرد برای از بین بردن فشار روانی باعث سازگاری بیشتر با محیط می‌گردد.

(۴) فشار روانی نیاز فرد برای دوباره سازگار شدن با شرایط جدید است.

۳۳- به ترتیب ابیات زیر با کدام‌یک از مهم‌ترین عوامل نگرشی در ارتباط است و عبارت صحیح در رابطه با آن کدام است؟

بنی آدم اعضای یکدیگرند
که در آفرینش زیک گوهرند
دگر عضوها را نماند قرار
چوغوصوی به درد آورد روزگار

(۱) باورها و نظام ارزشی فرد - اعتقاد قوی به چیزی که به آن شناخت داریم، امید به موفقیت را به همراه می‌آورد.

(۲) باورها و نظام ارزشی فرد - نظام باورهای افراد به وسیله ارکانی همچون خانواده، مدرسه و در نهایت به وسیله جامعه ساخته می‌شود.

(۳) ناهمانگی شناختی - نگرش‌ها پس از شکل‌گیری، از ثبات بیشتری برخوردار شده و تابع اصل ناهمانگی شناختی هستند.

(۴) ناهمانگی شناختی - نگرش‌ها پس از شکل‌گیری، در برابر تغییر مقاومت می‌کنند.

۳۴- کدام گزینه به مفهوم فشار روانی به درستی اشاره دارد؟

(۱) همیشه به تعامل فرد با وضعیت درونی خودش ربط دارد.
(۲) تلقی ما به گونه‌ای است که حس ناخوشایندی را تجربه می‌کنیم.(۳) اغلب دارای پیامدهای یک‌جانبه است.
(۴) وضعیتی را پیش می‌آورد که از کامیابی مطمئن نیستیم.

۳۵- در هر یک از موارد زیر، به ترتیب سبک اسناد کدام است؟

- نوجوانی، آسیب دیدن رابطه خود با والدینش را ناشی از تغییرات بلوغ می‌داند.

- نوجوانی موفقیتش در مسابقات شطرنج را مدیون حمایتهای والدینش می‌داند.

(۱) درونی ناپایدار، بیرونی پایدار
(۲) درونی ناپایدار، بیرونی ناپایدار(۳) بیرونی پایدار، درونی پایدار
(۴) بیرونی ناپایدار، درونی ناپایدار

۳۶- با توجه به مباحث انجیزش و نگرش، کدامیک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

(۱) فردی که هفت سال پیاپی کنکور داده و با اتخاذ روش‌های مختلف درس خواندن باز هم شکست خورده است، از قبولی نالمید شده و می‌توان گفت که او اسناد پایدار دارد.

(۲) اگر بازیکن فوقبال ضربه کاشته را به این دلیل خراب کند که فکر می‌کند این دروازه‌بان گل‌بخور نیست، اسناد بیرونی غیرقابل کنترل دارد.

(۳) درمان‌گی آموخته شده مثال خوبی برای ناتوانی‌هایی است که به واسطه یادگیری رخ می‌دهند و نه به‌خاطر عدم مهارت.

(۴) وجه ممیزه انجیزش درونی با انجیزش بیرونی، علاقه فرد به انجام کار برای نفس کار است.

۳۷- هر گزاره به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- گسیخته‌نشدن رفتارها

- قرارگرفتن در مسیر مستقیم

- حرکت در مسیر هدف

(۱) استفاده صحیح از منابع انرژی - انتخاب هدف - فائق‌آمدن بر عوامل دشوار‌کننده راه

(۲) استفاده درست از توانایی‌های محدود - انتخاب هدف - فائق‌آمدن بر عوامل دشوار‌کننده راه

(۳) استفاده صحیح از منابع انرژی - انگیزه و احساس ارزشمندی - امید به موفقیت

(۴) استفاده درست از توانایی‌های محدود - انگیزه و احساس ارزشمندی - امید به موفقیت

۳۸- درستی و نادرستی هر یک از گزاره‌های زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- روش‌هایی که به دنبال برطرف کردن عامل فشارآور نیستند، ناسازگارانه هستند.

- استفاده از روش شوخ‌طبعی به سبب اجتناب از موقعیت، روشنی ناسازگارانه است.

- استفاده از روش‌های ناسازگارانه می‌تواند موجب به وجود آمدن فشار روانی بیشتر شود.

- خوردن یک لیوان آب مصداقی از روش‌های کوتاه‌مدت و سازگارانه است.

(۱) ن - ن - ن - ن - ن - ن

(۲) ن - ن - ن - ن - ن - ن

(۳) ن - ن - ن - ن - ن - ن

۳۹- «فاطمه می‌خواهد زبان انگلیسی یاد بگیرد. او در مهارت Speaking مشکل دارد و البته مشکلش وقتی بیشتر می‌شود که می‌خواهد در جمع و سر کلاس انگلیسی صحبت کند.» کدام مورد راجع به وضعیت او کارسازتر است؟

(۱) استفاده از داروی آرامبخش قبل از کلاس برای کاهش اضطراب سخنرانی در جمع

(۲) تمرین آرام‌سازی خود به صورت روزانه قبل از موقعیت‌های صحبت در جمع

(۳) تنفس عمیق قبل از شروع کلاس زبان و تکرار جمله «تو نباید هول بشی!»

(۴) موکول کردن تلاش برای رفع اضطراب به بعد از امتحانات نهایی

۴۰- در کدام گزینه به ترتیب به پیامدهای «رفتاری»، «جسمانی» و «هیجانی» فشار روانی اشاره شده است؟

(۱) حس نالمیدی و افسردگی - واکنش جنگ یا گریز - از دست دادن تمرکز

(۲) فرار از عامل فشار و اجتناب از آن - سکته قلبی - بی‌قراری و هشیاری بیش از حد

(۳) واکنش جنگ یا گریز - سرخ شدن پوست صورت - ترس و خشم همزمان

(۴) بی‌توجهی و گیجی - سوزش معده و نفخ - حس نالمیدی و افسردگی

بودجه‌بندی
تصمیم‌گیری در مخارج
پس‌انداز و سرمایه‌گذاری
صفحه‌های ۱۲۹ تا ۱۶۰

اگر به سوال‌های ۳۱ تا ۴۰ پاسخ نداده‌اید، به سوال‌های ۴۱ تا ۵۰ پاسخ دهید.

اقتصاد

۴۱- پاسخ صحیح سوالات زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(الف) کدام مورد در ارتباط با خرید سهام نادرست است؟

(ب) شیوه دریافت سود در سرمایه‌گذاری با خرید اوراق مشارکت چگونه است؟

(۱) الف) با خرید سهام در داشتن یک شرکت با دیگران شریک می‌شویم. در این صورت سود شرکت به نسبت سهممان به ما تعلق می‌گیرد. ب) با فروش اوراق مشارکت پس از افزایش قیمت آن‌ها در بازار سرمایه، می‌توان به سود رسید.

(۲) الف) سهامداری معمولاً در خرید و فروش فرایندی دارد که اجازه می‌دهد با پس‌اندازهای اندک وارد آن شویم و در کوتاه‌مدت بتوانیم بالافاصله آن را بفروشیم. ب) پس از انقضای مدت سرسید اوراق مشارکت می‌توانیم سود را به همراه اصل پول دریافت کنیم.

(۳) الف) سود سرمایه‌گذاری در سهام معمولاً از سپرده‌گذاری بلندمدت در بانک هم بیشتر است؛ اما قطعی نیست. ب) سازمان یا شرکت، اوراق مشارکتی را متناسب با میزان سرمایه‌گذاری افراد به آن‌ها ارائه می‌دهد و به این اوراق بر حسب فعالیت اقتصادی مرتبط، سود تعلق می‌گیرد.

(۴) الف) در بازار سرمایه، تولیدکننده به صورت غیرمستقیم سرمایه مورد نیاز خود را از مردم تهیه می‌کند. ب) دریافت سود در اوراق مشارکت به سوددهی فعالیت اقتصادی شرکت بستگی دارد و البته ممکن است شرکت متتحمل ضرر نیز شود.

۴۲- خانم امینی توانسته ۵۰۰ میلیون تومان پس‌انداز کند. با در نظر گرفتن اینکه جامعه دچار تورمی با نرخ ۴۰ درصد است و نگه داشتن پول نقد به علت کاهش ارزش پول به صلاح نیست، اگر او تا ۵ سال آینده نیاز فوری به این پول نداشته باشد و ریسک پذیر نیز باشد، از بین انتخاب‌هایی که در جامعه وجود دارد و در جدول زیر آمده است، کدام گزینه به سود خانم امینی خواهد بود؟

با سود سالانه ۲۰ درصد	خرید اوراق مشارکت دولتی برای ساخت نیروگاه‌های برق	۱
با سود سالانه ۲۰ درصد	پس‌انداز کردن در بانک به صورت سرمایه‌گذاری مدت‌دار	۲
با پیش‌بینی سود سالانه ۲۰ درصد	خرید سهام یک شرکت خودروسازی	۳

(۱) خرید اوراق مشارکت

(۲) پس‌انداز کردن در بانک

(۳) خرید سهام خودروسازی

(۴) تقسیم سرمایه ۵۰۰ میلیون تومانی بین خرید اوراق مشارکت و پس‌انداز کردن در بانک

۴۳- فردی ۶۵۰ ورقه سهم را به ارزش کلی ۲۹,۲۵۰,۰۰۰ تومان در عرضه اولیه شرکت خریداری کرده است. در صورتی که قیمت بازاری هر سهم ۱۵ درصد بیشتر از قیمت اسمی آن باشد، قیمت اسمی و قیمت بازاری هر ورقه سهم به ترتیب، چند تومان است؟

(۱) ۵۴,۰۰۰ تومان - ۵۰,۲۵۰ تومان

(۲) ۵۱,۷۵۰ تومان - ۴۵,۰۰۰ تومان

(۳) ۴۵,۰۰۰ تومان - ۴۱,۷۵۰ تومان

(۴) ۵۲,۵۵۰ تومان - ۴۵,۰۰۰ تومان

۴۴- کدام گزینه به ترتیب به یکی از معایب حساب‌های سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت و یکی از مزایای حساب‌های سرمایه‌گذاری کوتاهمدت اشاره می‌کند؟

- ۱) نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند همزمان با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها کاهش یابد. - می‌توان پول را در هر زمان بدون هیچ جریمه‌ای برداشت کرد.

- ۲) برداشت پول قبل از موعد مشمول جریمه از دست رفتن بخشی از سود می‌شود. - این سپرده‌ها معمولاً با مقدار حداقلی پول مشمول بستن قرارداد و دریافت سود می‌گردند.

۳) اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، سود این حساب‌ها در حد توافق شده باقی می‌ماند. - می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد.

- ۴) نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند. - نرخ سود این سپرده‌ها می‌تواند همزمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد.

۴۵- درستی یا نادرستی عبارات زیر در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- الف) در خرید مقایسه‌ای لازم است عوامل مختلفی از قبیل تفاوت در ویژگی‌ها، اندازه‌ها، کیفیت محصول، هویت محصول، عملکرد آن، قیمت و خدمات پس از فروش و ... در نظر گرفته شود.

ب) خرید مقایسه‌ای به ترتیب: «فهرست گزینه‌ها، ارزیابی، تعریف مسئله، تصمیم‌گیری و تعیین معیارها» صورت می‌گیرد.

ج) منظور از خرید هوشمندانه، فرایند بررسی قیمت‌ها و ویژگی‌های محصولات مشابه قبل از تصمیم‌گیری برای خرید است.

- د) وقتی کسی اوراق مشارکت می‌خرد، هر وقت که بخواهد به شرکت خود ادامه ندهد می‌تواند اوراق خود را به دیگری بفروشد و به پول مورد نیاز خود برسد. اما وقتی که سهام خریداری می‌شود، پس از انقضای مدت سرسید آن، علاوه بر اصل پول (سرمایه) سود آن نیز گرفته می‌شود.

$$(1) \text{ غ} - \text{غ} - \text{ص} \quad (2) \text{ غ} - \text{ص} - \text{غ} - \text{ص} \quad (3) \text{ ص} - \text{ص} - \text{غ} - \text{ص}$$

۴۶- جدول زیر مربوط به مخارج سالیانه فردی با درآمد سالانه ۵۵ میلیون تومان است. به ترتیب:

الف) پس‌انداز سالیانه این فرد چند میلیون تومان است؟

ب) میزان خرج از بودجه فرد، چند درصد است؟

ج) میزان خمسی که او باید پرداخت کند چند میلیون تومان است؟

(فرض می‌کنیم فرد تمامی اقلام مصرفی که خریده را استفاده کرده است.)

$$(1) \text{ ۱} - \text{۲۷} - \text{۵۲/۶} \quad (2) \text{ ۲} - \text{۲۵} - \text{۵/۴} - \text{۵/۴} \quad (3) \text{ ۳} - \text{۳۰} - \text{۵۲/۶} - \text{۴}$$

$$\quad \quad \quad ۵ - \text{۵۵/۵۴} - \text{۲۵}$$

- ۴۷- فرد A هر هفته بابت نگهداری از بچه همسایه‌شان ۱۲ هزار تومان به دست می‌آورد. او همچنین هر هفته بابت کارهای خانه ۱۰ هزار تومان می‌گیرد. او باید نیمی از درآمدهش را در حساب سپرده‌ای پس‌انداز کند تا در آینده بتواند با آن کسب و کاری را برای خود راه بیندازد. همچنین والدین این فرد هر هفته معادل همان مبلغ را در حساب سپرده واریز می‌کنند. این فرد در تیم پینگ‌پونگ مدرسه بازی می‌کند. او هفتۀ گذشته یک راکت عالی در مغازه‌ای دید که خیلی دوست دارد آن را بخرد تا بتواند بهتر بازی کند؛ اما قیمت راکت ۲۸۶ هزار تومان است. اگر این فرد به واریز مقرری اش در حساب سپرده ادامه دهد، چه مدت طول می‌کشد که او برای خرید راکت به اندازه کافی پول پس‌انداز کند؟ آیا این هدف کوتاهمدت خواهد بود یا میانمدت یا بلندمدت؟

$$(1) \text{ ۲ ماه} - \text{کوتاهمدت} \quad (2) \text{ ۱۳ هفته} - \text{میانمدت} \quad (3) \text{ ۴ سال} - \text{بلندمدت} \quad (4) \text{ ۱ سال} - \text{میانمدت}$$

محل انجام محاسبات

۴۸- عبارات کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

الف) ویژگی بانک‌های «قرض الحسنہ» چیست؟

ب) کدام عبارت در ارتباط با «سرمایه‌گذاری مولد» صحیح است؟

ج) بیمه روشنی است برای ... که در آن ...

۱) الف) نرخ سود سپرده‌های پس‌انداز در بانک‌های قرض‌الحسنہ می‌تواند هم‌زمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد. ب) سرمایه‌گذاری‌های مولد، سرمایه‌گذاری‌هایی هستند که به ظرفیت تولیدی کشور از طریق ایجاد کارخانجات و شرکت‌های جدید و توسعه ظرفیت آن‌ها کمک می‌کند. ج) جلوگیری از بروز خسارت - بیمه‌گذار، جبران خسارت بیمه‌گزین را فراهم می‌کند.

۲) الف) سپرده‌های پس‌انداز در بانک‌های قرض‌الحسنہ نرخ سود کمتری نسبت به سایر بانک‌ها دارند. ب) سرمایه‌گذاری‌های مولد، مبالغی است که دولت بهمنظور تأمین اجتماعی، ایجاد توازن اجتماعی و رفع نابرابری‌ها به صورت بلاعوض صرف می‌کند. ج) انتقال خطرپذیری - بیمه‌گذار، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می‌کند.

۳) الف) سپرده‌های پس‌انداز در بانک‌های قرض‌الحسنہ نرخ سود کمتری نسبت به سایر بانک‌ها دارند. ب) سرمایه‌گذاری‌های مولد سرمایه‌گذاری‌هایی هستند که با سرمایه‌گذاری در زمینه آموزش و فرهنگ به طور مستقیم باعث افزایش تولید جامعه می‌شود. ج) انتقال خطرپذیری - بیمه‌گذار با گرفتن حق بیمه، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را می‌پذیرد.

۴) الف) در این نوع بانک‌ها به سپرده‌های پس‌انداز، سودی نمی‌دهند. اما بهارای مدت زمان سپرده‌گذاری، برای مشتری امتیاز دریافت وام در نظر می‌گیرند. ب) سرمایه‌گذاری‌های مولد سرمایه‌گذاری‌هایی هستند که به ظرفیت تولیدی کشور از طریق ایجاد کارخانجات و شرکت‌های جدید و توسعه ظرفیت آن‌ها کمک می‌کند. ج) جلوگیری از بروز خسارت - بیمه‌گزین، جبران خسارت بیمه‌گذار را به عهده می‌گیرد.

۴۹- عبارات کدام گزینه مخصوص پاسخ صحیح دو پرسش زیر است؟

الف) کدام مورد جزء موارد مصرف مسئولانه نمی‌تواند قرار گیرد؟

ب) خرید مقایسه‌ای چند مرحله دارد و در کدام مرحله آن ارزیابی انجام می‌شود؟

۱) الف) پردازش مجدد و تبدیل یک کالا به کالایی دیگر، ب) ۶ - پنجم

۲) الف) معدوم کردن چیزی که خراب و یا از کار افتاده است. ب) ۵ - چهارم

۳) الف) با انرژی کمتر ولی دستاورد بیشتر مصرف کردن، ب) ۵ - سوم

۴) الف) نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم و یا مضرنند، ب) ۶ - چهارم

۵۰- چند مورد از جمله‌های زیر نادرست است؟

الف) بیمه‌گزین با گردآوری حق بیمه‌ها، امکان جبران زیان هر بیمه‌گذار را فراهم می‌نماید.

ب) نظام بیمه‌تعاوی شامل بیمه‌های حوادث و اتکایی است.

پ) سه نظام «بیمه‌های اجتماعی»، «نظام بیمه‌تعاوی»، «نظام بیمه بازرگانی» در کنار یکدیگر به تثبیت نظام اقتصادی کمک می‌کنند.

ت) خرید طلا یک سرمایه‌گذاری مولد است که با منجمد کردن سرمایه‌ها و کاهش حجم پول در گردش باعث کاهش نرخ تورم می‌شود.

۱) یک
۲) دو
۳) سه
۴) چهار

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳)
اختیارات شاعری (۱): زبانی
لفوونش، تضاد و متناقض‌نما
و کارگاه تحلیل فصل دوم
صفحه‌های ۴۸ تا ۶۵

علوم و فنون ادبی (۱):
فصل چهارم
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
+ کارگاه تحلیل فصل چهارم
صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۷

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۵۱- از میان موارد زیر، عوامل کدام گزینه موجبات پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی را در قرن سوم تا میانه قرن پنجم مهیا کرد؟

(الف) گرایش شاهان در جلب عالمان و ادبیان به دربار

(ب) درآمیختن زبان فارسی با لغات عربی و کلمات نواحی مرکزی و غرب ایران

(ج) توسعه مدارس و مراکز تعلیم که عمدتاً در آن‌ها علوم دینی و ادبی تدریس می‌شد.

(د) شکل‌گیری شیوه خاصی از شعر فارسی در عراق عجم که در تجدید سبک مؤثر بود.

(ه) لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنویان که باعث شد زبان فارسی در هند متداول شود.

۴) ب - ج - د

۳) الف - ب - ه

۲) الف - ب - د

۱) الف - ج - ه

۵۲- در تحلیل نثر زیر، کدام گزینه تماماً درست است؟

«دیگر روز، بازگان بچه را گفتند: اینک ما مهمان عقل و کیاست تو خواهیم بودن. خواست که به شهر اندرون شود که در آن نزدیکی، کشتی مشحون به انواع نفایس به کران آب رسیده بود، اما اهل شهر در خریدن آن توقفی می‌کردند تا کسادی پذیرد. او تمامی آن بر خود غلا کرد و هم در روز به نقد بفروخت و صدهزار درم سود برداشت؛ اسباب یاران بساخت و بر در شهر بنیشت که حاصل یکروزه خرد صدهزار درم است!»

(۱) بهره‌گیری از دستور تاریخی - بهره‌گیری از تمثیل

(۲) جملات کوتاه - کاربرد بیشتر واژگان فارسی

(۳) کاربرد شبکه معنایی - تأکید بر گران‌بهایودن لحظات عمر

(۴) کاربرد «را» به جای حرف اضافه - کاربرد مجاز

۵۳- در کدام گزینه دو جناس تام و یک جناس ناقص وجود دارد؟

(۱) مهر جانان چون روان اندر تن من شد روان

از تنم بیرون نیامد مهر او جز با روان

(۲) گر نهد بار جفا یار موافق بر یار

فردی تو چون نکند از همگان فرد مرا

(۳) حسن غریب تو مرا کرد غریب دو جهان

هست عالی همت آن بازی که صید باز توست

(۴) باز عشقت جمله بازان را چو تیهو صید کرد

۵۴- در کدام گزینه جناس تام بیشتری به کار رفته است؟

(۱) مگر می‌نبینی که دد را و دام

نینداخت جز حرص خوردن به دام؟

(۲) کشیده‌قامتی چون نخل سیمین

دو زنگی بر سر نخلش رطب‌چین

(۳) در آن آماج کو کردی کمان باز

ز طبل زهره کردی طبلک باز

(۴) قرعه افکندند، بس لایق فتد

قرعه‌شان بر هدهد عاشق فتاد

تابو نکند بـه زنخـدان

(۱) بیمار فـراق بـه نباـشـد

کـه اـصـلـی نـدارـد دـم بـیـقـدم

(۲) قـدم بـایـد انـدر طـرـیـقـت نـه دـم

مؤـمن زـتو نـایـمـن و تـرسـان زـتو تـرسـا

(۳) گـر مـارـنـهـای دائم اـز بـهـر چـرـایـند

کـه بـسـارـی نـگـفـتـیـمـت اـیـدـرـ مـپـایـ

(۴) غـلامـی شـكـسـتـش سـرـ و دـسـتـ و پـایـ

۵۶- کدام گزینه دارای لف و نشر است؟

- گل از خارم برآورده و خار از پا و پا از گل
گفتی گرفته لؤلؤ تر جای در رطب
از غمزه آن شیر شکار است، دل ما
فوچی ز رو، بعضی ز مو، خلقی ز لب، من از دهن
- ۱) گرم بازآمدی محبوب سیم‌اندام سنتگین دل
۲) دندان نمود گاه شکرخنده از لبس
۳) در خاک تپان، غرقه به خون، چاک به دامن
۴) برقع ز عارض برفکن تا عالمی شیدا شود

۵۷- در کدام بیت آرایه‌های «پارادوکس، تشبیه و جناس» مشهود است؟

- مباش غایب از این سور و عید حاضر باش
که شمع شادی‌ام از تنبداد غم بنشت
سود خود داند زیان گر مال و گر جاه است و بس
در دشت جنون همسفر عاقل ما بود
- ۱) به شهر عشق شب و روز عید باشد و سور
۲) به جام باده چراغ دلم منور کن
۳) بر سر بازار عشق عقل سودایی من
۴) مجانون که به دیوانه‌گری شهره شهر است

۵۸- نوع لف و نشر در کدام بیت متفاوت است؟

- ز خاک ما برمد سنبل و گل و شمشاد
لاله به خروار برد و مشک به خرمن
لطیفه‌های عجب زیر دام و دانه توست
شود به سوی ثرا و دوپیکر آتش و آب
- ۱) به یاد قد و رخ و زلف تو چو خاک شویم
۲) هر که بنایگوش و طرّه تو بکاوید
۳) به لطف خال و خط از عارفان ربودی دل
۴) مهی که گر فکند یک نظر به لطف و به خشم

۵۹- آرایه‌های مقابله همه ابیات درست است؛ بهجز ...

- گاه می‌خندم به یادت در میان گریه‌ها
چشم و ابرویی مرا دیوانه کرد (لف و نشر، پارادوکس)
تا بوده مهر و ماه ز هم دور بوده‌اند (استعاره مصرحه، جناس تام)
که چندین گل‌اندام در خاک خفت (جناس، مجاز)
- ۱) گاه می‌خندم به یادت در میان گریه‌ها
۲) واقف از میخانه و مسجد نیام
۳) گر ماه من ز مهر بود دور، دور نیست
۴) عجب نیست از خاک اگر گل شکفت

۶۰- قافیه در کدام بیت معیوب است؟

- بیا ببین که درین غم چه ناخوشم بی تو
هر جهود و گبر از او آگه بدی
دل سرمست سوی مستان رفت
مشترکی وز مشترکان غافل‌تری
- ۱) بیا که در غم عشق عشق مشوشم بی تو
۲) گر میسر کردن حق ره بدی
۳) جان به خلوت‌سرای رندان رفت
۴) زان که تا با جان و با دل هم‌بری

۶۱- کدام بیت ذوقافیتین نیست؟

- چند جسم این آرزوی گل برد
باد نوروزی به بستان طلعت دیبا کشید
ای ماه مهرافزون من بادا مبارک منزلت
وز نرگس آن نگار مسّتم
- (۱) نامه جزوی به سوی کل برد
(۲) نوبهار آمد ز کیهان صورت خود را دمید
(۳) آمد به کوی عاشقان ماه مبارک منزلت
(۴) دل در سر زلف یار بستم

۶۲- براساس رباعی زیر کدام گزینه درست نیست؟

- فانوس خیال از او مثالی دانیم
ما چون صوریم کاندر او حیرانیم
وزن رباعی هم حالت همسان دارد و هم حالت ناهمسان.
دارای حروف الحاقی می باشد و حروف اصلی قافیه «انی» است. (۴) حرف روی در قافیه «ن» است.
- «ین چرخ و فلک که ما در او حیرانیم
خورشید چراغدان و عالم فانوس

(۱) هر دو بیت دارای حذف همزه هستند.

(۳) دارای حروف الحاقی می باشد و حروف اصلی قافیه «انی» است. (۴) حرف روی در قافیه «ن» است.

۶۳- کدام بیت اختیار زبانی ندارد؟

- چرخ را جز خدمت خاک تو کاری هست نیست
که هرچه ساقی ما کرد عین الطاف است
که بندۀ قد و ابروی توست هر کژ و راست
تابنیند چو خورشید به هر بام و درت
- (۱) ور تو گویی چرخ می گردد به کار نیک و بد
(۲) به درد و صاف تو را حکم نیست خوش درکش
(۳) بخند بر همه عالم که جای خنده تو راست
(۴) دوست دارم که بپوشی رخ همچون قمرت

۶۴- در کدام گزینه اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» وجود ندارد؟

- راه هزار چاره‌گر از چار سو بیست
تابنگری صفائ می لعل فام را
ای بی خبر ز لذت شرب مدام ما
از بهر خاکبوس نمودی فلک سجود
- (۱) زلفت هزار دل به یکی تار مو ببست
(۲) صوفی بیا که آینه صافیست جام را
(۳) ما در پیاله عکس رخ یار دیده‌ایم
(۴) اعظم قوام دولت و دین آن که بر درش

۶۵- در کدام بیت حذف همزه ضروری است؟

- چه آتش‌ها که در این کوه بربا می کنم هر شب
تا حریف دهر کز بازی او شد مات شاه
معتکف کعبه را صلیب نباشد
آرزویی که همی داردم اکنون پژمان
- (۱) بتی این کاه را چون کوه سنگین می کند آن گاه
(۲) من نمی‌دانم چه بازی باخت استاد اجل
(۳) ساکن بتخانه‌ای ز خرقه برون آی
(۴) در چنان روز مرا آرزویی خواهد بود

۶۶- بیشترین اختیار زبانی در کدام بیت به کار رفته است؟

کزین بر تر اندیشه ه بر نگذرد

(۱) به نام خداوند جان و خرد

ای قد مه از رشك تو چون آسمان گشته دو تا

(۲) من دی نگفتم مر تو را کای بی نظیر خوش لقا

نشان و رنگ اندیشه ز دل پیداست بر سیما

(۳) هر اندیشه که می بوشی درون خلوت سینه

تو دیدی هیچ ماهی را که او شد سیر از این دریا

(۴) تو دیدی هیچ عاشق را که سیری بود از این سودا

۶۷- کدام گزینه با بیت زیر هم مفهوم است؟

«آینه ا نقش تو بنمود راست

(۱) هر کسی گر عیب خود دیدی ز پیش

(۲) آینه هات دانی چرا غماز نیست

(۳) گرچه ز مه و مهر به رخ بردي دست

(۴) صورت بی صورت بی حد غیب

۶۸- مفهوم کدام بیت با سایر ایيات متفاوت است؟

از موج آب، حال جگرشنگان مپرس

(۱) دوری نیازموده چه داند که هجر چیست

تو را که گل به گربیان و مشک در بغل است

(۲) ز حال سوختگان بو کجا توانی بُرد؟

خر احوال سکندر را چه می داند که چیست

(۳) نیست آگاهی ز حال تشنگان سیراب را

گنج می داند حضور گوشة ویرانه چیست

(۴) قدر عزلت را چه می دانند صحبت دوستان؟

۶۹- مفاهیم «گلایه از یار - آزوی رهایی - پیوستگی غم یار - آسودگی وارستگی» به ترتیب در کدام ایيات دیده می شود؟

ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است

به نازی که لیلی به محمل نشیند

ب) غم مش در نهان خانه دل نشیند

دگ آنچا که روم عاقل و فزانه روم

ج) گر از این منزل ویران به سوی خانه روم

چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم

د) مرا نصیب، غم آمد به شادی همه عالم

۴ - ج - ب - الف

۳ - ج - ب - د - الف

۲ - الف - ج - د

۱ - ب - الف - ج - د

۷۰- مفاهیم «ریشخند، سنجیده گویی، دوربینی، بی اعتباری جاه، پایبندی به عهد» به ترتیب در کدام ایيات آمده اند؟

وز تو هیچم سر بریدن خویش

الف) بر سرم هست سر بریدن خویش

آن خشت بود که پر توان زد

ب) لاف از سخن چو و در توان زد

تو زنده بمانی و بمیرد ملک الموت

ج) گر عمر تو چون قد تو باشد به درازی

گل را خیال چنگل شهباز می کند

د) مرغی که زیرک است در این بوستان سرا

در سر شب هر که را چون شمع افسر می دهد

ه) آه از این گردون کم فرصت که می گیرد سحر

۲ - ج - ه - د - الف - ب

۴ - ب - د - الف - ج - ه

۱ - الف - ج - ب - ه - د

۳ - ج - ب - د - ه - الف

فصل چهارم
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
+ کارگاه تحلیل فصل چهارم
صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۸

در این بخش، از میان سؤالات علوم و فنون ادبی (۲) و علوم و فنون ادبی (۱) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوال‌های ۷۱ تا ۸۰ «بای» به سوال‌های ۸۱ تا ۹۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۲)

۷۱- در متن زیر چند غلط از نظر تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی یافت می‌شود؟

«نشر ساده سبک هندی، دارای آثار معروفی نیست و از مهم‌ترین آثار این سبک در ایران، کتاب «رشحات عین‌الحیات» در موضوع زندگی‌نامه به قلم قاضی نورالله شوستری است. نثر مصنوع در این دوره حلاوت و فخامت نثر فنی قرن‌های ششم و هفتم را دارد و یکی از نمونه‌های آن، «حسن‌التواریخ» از خواندمیر می‌باشد».

۴) هشت

۳) هفت

۲) شش

۱) پنج

۷۲- کدام گزینه درباره نثر سبک هندی نادرست است؟

۱) بی‌دقی در ذکر تاریخ و حوادث تاریخی و رواج مدح و چاپلوسی، نثر این دوره را از رونق انداخته است.

۲) از ویژگی‌های زبانی نثر این دوره می‌توان به کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد و آوردن جملات طولانی اشاره کرد.

۳) در این زمان، انحطاط ادبی از دوره تیموری بیشتر شده و استفاده از آیات، احادیث و عبارت‌های عربی کاهش یافته بود.

۴) نثر این دوره ارزش ادبی والایی ندارد؛ زیرا به زبان عامیانه نزدیک است و متن‌های ادبی نیز با تصنیع و تکلف همراه‌اند.

۷۳- در همه گزینه‌ها به‌جز بیت ... یکی از خصوصیات زبانی یا ادبی سبک هندی مشاهده می‌شود.

اشک کباب باعث طغیان آتش است

۱) اظهار عجز پیش ستمگر زبله‌ی است

مانند تیری بر سپر نیمی درون نیمی برون

۲) از غمزه دارم بر جگر نیمی درون نیمی برون

بخواهی پخت می‌بینم بخواهی خورد می‌دانم

۳) به یک غمزه جگر خستی پس آتش اندر او بستی

پا از گلیم خویش نباید دراز کرد

۴) تیغ ستم ببین چه به زلف ایاز کرد

۷۴- کدام بیت فاده کنایه است؟

مقبل آن کز خدای گیرد پشت

۱) تو مرا کشته و خدای نکشت

تو چشم خرد را بیوشی همی

۲) تو با من به بیداد کوشی همی

وین خرمی ز مقدم دستور اعظم است

۳) امروز در زمانه دلم شاد و خرم است

به زخم پای گرد انگیخت از راه

۴) چو آن مرد این سخن بشنید از شاه

۷۵- کدام بیت دارای بیشترین کنایه است؟

دشمنانش را ز زاری روی دایم زرد باد

۱) دوستانش را ز شادی روی دایم سرخ باد

گل از نظاره رویت دریده پیراهن

۲) بنفسه در بر مويت فکنده سر در جيب

روز نخست گفتمت سر نبری ز کوی او

۳) سعدی اگر برآيدت پای به سنگ، دم مزن

زدم تا پشت پا افلاک را در زیر پا دیدم

۴) فشاندم تا ز دنیا دست هر کامی به دست آمد

۷۶- کدام بیت دارای آرایه‌های «جناس»، «کنایه» و «تشبیه» است؟

که به گل چشمۀ خورشید نهان نتوان کرد

۱) مهر رخسار تو در دل نتوان داشت نهان

زود رخت خود به ساحل کف ز دریا می‌کشد

۲) رهنوردان را سبکباری بود باد مراد

جفد را داده فلک منصب شکرشکنی

۳) طوطیان بر لب خود مهر خموشی زده‌اند

چون گلستان را به زیر پرکشیدن مشکل است

۴) سر به زیر بال کش صائب به فکر گلستان

۷۷- کدام بیت دارای وزن همسان متناوب می‌باشد؟

زنده و مرده وطنم نیست به جز فضل خدا

۱) رستم از این نفس و هوا زنده بلا مرده بلا

ای گل در باغ ما پس تو کجایی کجا

۲) ای همه خوبی تو را پس تو که رایی که را

طوطی اندیشه او همچو شکر خورد مرا

۳) کاهل و ناداشت بدم کام در آورد مرا

دیده کنم پیشکش آن دل بینا چه شود

۴) سجده کنم پیشکش آن قد و بالا چه شود

۷۸- کدام بیت، در وزن «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» سروده شده است؟

جانم اسیر سلسلۀ مشکسای توست

۱) ای آرزوی دیده، دلم در هوای توست

چون خلق که بشتابد نظارۀ سلطان را

۲) تو می‌روی و دل‌ها، دنبال دوان هر سو

کز گوشۀ‌های چشمت ترکیست در کمینی

۳) پوشیده‌ام بر دل مشکین زره ز لفت

عاشق بیچاره را کار به سامان نرفت

۴) مستی و بدنامیم عیب نگیرم از آنک

۷۹- کدام بیت وزن همسان دارد؟

بر سر خاکش بسی گیاه برآید

۱) مرده اگر یاد او کند به دل خاک

نه قدرتی که به شوخیش در کنار کشم

۲) نه قوتی که توانم کناره جستن از او

ز هر که در نظر آید گذشته‌ای به نکویی

۳) کدام کس به تو ماند که گوییم که چون اویی

خوشتر که به دست خویش نان خوردن

۴) از دست تو مشت بر دهان خوردن

۸۰- ابیات کدام گزینه با هم قابل معنایی دارند؟

این عقل چراغی است که در خانه حرام است

۱) از نور خرد کس نرسیده‌ست به جایی

چراغی بود با ضرر درافتاد (صرصر: تندباد)

۲) حدیث عقل و عشق از من چه پرسی؟

در دست اختیار عنان گسسته است

۳) بر تو سن اراده خود کس سوار نیست

این آن نوشتۀ نیست که خطش به سر کشم

با سرنوشت بد چه کنم آ، چاره نیست

جز مرگ کسی در پی آبادی من نیست

۳) افتادن دیوار کهن، نوشدن اوست

حیات گردی و این مرگ دامن‌افشانی است

دلا حقیقت این هر دو نشئه از من پرس

آن هم از بخت زیونم گاه هست و گاه نیست

۴) نیست ما را دانه‌ای جز کاه در کشت امید

مزرع بخت مرا آب دعا می‌باید

کشت امید به دل سبز شد و خوشۀ رساند

فصل چهارم
(درس‌های ۱۰ تا ۱۲)
+ کارگاه تحلیل فصل چهارم
صفحه‌های ۷۹ تا ۱۰۷

اگر به سؤال‌های ۷۱ تا ۸۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۸۱ تا ۹۰ پاسخ دهید.

علوم و فنون ادبی (۱)

۸۱- عبارت کدام گزینه درمورد اوضاع ادبی ایران در سده‌های پنجم و ششم تا اوایل قرن هفتم کاملاً درست است؟

۱) ناصرخسرو قبادیانی از شاعران قرن چهارم است که تأثیر سبکش هنوز تا آغاز قرن ششم پابرجا بود.

۲) حماسه، داستان‌سرایی، مدح و هجو از جمله موضوعات متنوع شعر این دوره بود و مدیحه‌گویی نیز کم تقبیح می‌شد.

۳) انوری و همسبکانش در مضامین دقیق غزل بسیار کوشیدند و توانستند در قرن هفتم این نوع از شعر را به اوج برسانند.

۴) شاعران خراسان و سیستان در این دوره خیلی تأثیر مهمی بر سبک شعر فارسی نداشتند، بلکه تجدید سبک در عراق عجم و آذربایجان انجام شد.

۸۲- کدام گزینه از نظر سبک‌شناسی نادرست است؟

۱) از میان رفتن نسبی لغات مهجور فارسی و دشوارشدن تدریجی متون (ویژگی زبانی شعر عراقي)

۲) رواج و اوج‌گیری بیشتر قالبهای شعری؛ بهویژه غزل و قصیده (ویژگی ادبی شعر عراقي)

۳) رواج حس دینی، مفاحرہ، شکایت و انتقاد اجتماعی (ویژگی فکری شعر عراقي)

۴) کاربرد اصطلاحات علمی و امثال و اشعار عربی و پارسی گوناگون (ویژگی زبانی و ادبی نثر فنی)

۸۳- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟

«خُم گیسوش تاب از دل کشیده به گیسو سبزه را بر گل کشیده»

۱) مجاز - جناس - تکرار - تشبيه

۲) استعاره مکنیه - کنایه - تکرار - تشبيه

۳) جناس - تشبيه - تشخيص - حسن تعليل

۴) مراعات نظیر - مجاز - حسن تعليل - ایهام تناسب

۵) جناس - تشبيه - تشخيص - حسن تعليل

۸۴- آرایه‌های رو به روی کدام بیت درست نیست؟

نهال قامت تو، آفتتاب دارد بار (استعاره - جناس تام)

۱) درخت اگر گل سوری به باع بار آورد

کمند گیسوی تو، بست پای خلق به تار (کنایه - تشخيص)

۲) کمان ابروی تو، دوخت چشم عقل به تیر

هواز لطف صبا، رشك طبله عطار (مجاز - استعاره)

۳) چمن ز برگ سمن، شرم ديبة ششتر

وگر به دست خرامی، چنی بنفسه به بار (تشبيه - جناس)

۴) اگر به باع درآیی، بری شکوفه به تنگ

۸۵- در کدام بیت اشتقاق مشهود است؟

تا تو نپنداری کسی زین‌جا شکاری می‌برد

۱) ای مدعی گر پای ما در بند بینی شکر کن

رهبر عالم شدم چون خضر تا تنها شدم

۲) در میان مردمان بودم به گمراهی علم

ساقیا جامی به من ده تا بیاسایم دمی

۳) چشم آسایش که دارد از سپهر تیزرو

کفش گویی زده بر فرق غنا

۴) پات بی کفش ز فقر است و فنا

۸۶- قافية کدام بيت معیوب است؟

- ز زرین خوان گردون چاشت خوردند
از عطش در موج دریا آمده
چو گیسوی تو احوالم پریشان تا به کی باشد
کار بیماری دل را به طبییان انداخت
- ۱) صبحی عیش خوش تا چاشت کردند
۲) خلق شهری غرقه دریا شده
۳) نگارا جانم از هجر تو نالان تا به کی باشد
۴) طرح غم را فلک از بهر غریبان انداخت

۸۷- کدام بيت ذوقافیتین است؟

- دل ز تنهایی به جان آمد خدا را همدمی
در عین بی خودی می نابی نداشتند
که من اینجا به امیدی گروم
که با عشق ایران زمین زنده ایم
- ۱) سینه ملامال درد است ای دریغا مرهمی
۲) مستان بزم عشق شرابی نداشتند
۳) من از اینجا به ملامت نروم
۴) وطن خواه و ایران پرستنده ایم

۸۸- قاعدة قافية کدام بيت متفاوت است؟

- از ماه ابروان منت شرم باد رو
روی بنمای که امروز چنین دارد روی
کرد جهان باز دگرگون نهاد
که بی بخت کوشش نیرزد دو جو
- ۱) گفتا برون شدی به تماشای ماه نو
۲) قرطه بگشای و زمانی بنشین بیش مگوی
۳) باد خزان روی به بستان نهاد
۴) از این بوالعجبتر حدیثی شنو

۸۹- بيت «هر آن کسی که در این حلقه نیست زنده به عشق/ بر او نمرده به فتوای من نماز کنید» با کدام بيت ارتباط مفهومی ندارد؟

- اوست که از عشق نشانی در اوست
زنده که عاشق نبود زنده نیست
مرده هر چند عزیز است نگه نتوان داشت
هر که از عشق گشت زنده نمرد
- ۱) زنده نه آن است که جانی در اوست
۲) زندگی عشق عجب زندگیست
۳) دل چو افسرده شد از سینه برون باید کرد
۴) که اجل جان زیرکان را بردا

۹۰- مفهوم کدام بيت با ابيات دیگر متفاوت است؟

- زرین تره کو بر خوان؟ رو «کم ترکوا» برخوان
که با وجود تو کس نشنود ز من که منم
که این مخدّره در عقد کس نمی‌آید
کاین کارخانه‌ای است که تغییر می‌کنند
- ۱) پرویز کنون گم شد ز آن گم شده کمتر گوی
۲) بیا و هستی حافظ ز پیش او بردار
۳) جمیله‌ای است عروس جهان ولی هشدار
۴) فی الجمله اعتماد مکن بر ثبات دهر

کنش اجتماعی
معنای زندگی
صفحه‌های ۳۲ تا ۵۳

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۹۱- هر یک از موارد زیر، بهترتبیب به کدام پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی اشاره دارد؟

- اندازه‌گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین نژاد برتر

- سرکوب روحیه خلاق انسان‌ها در عرصه‌های هنر، ارتباط و اندیشه

- محدودیت مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده انسان

- رخ دادن بزرگ‌ترین کشتار جهان در جنگ‌های جهانی اول و دوم، میان توسعه‌یافته‌ترین کشورها

۱) سقوط ارزش‌ها - رکود اراده‌ها - سقوط ارزش‌ها - افول معانی

۲) افول معانی - سقوط ارزش‌ها - افول معانی - سقوط ارزش‌ها

۳) افول معانی - سقوط ارزش‌ها - رکود اراده‌ها - افول معانی

۴) سقوط ارزش‌ها - رکود اراده‌ها - افول معانی - سقوط ارزش‌ها

۹۲- در جدول زیر «الف»، «ب» و «ج»، بهترتبیب کدام است؟

برگزاری جشنواره‌های زیبایی	ج	نفس آهنین
ب	دو بال موفقیت انسان‌ها	الف

۱) آگوست کنت - نادیده گرفتن معنای کنش - زندگی اجتماعی انسان و نظام

۲) رکود اراده - تأکید افراطی بر امور قابل مشاهده - نظام اجتماعی و خلاقیت

۳) ماکس ویر - سقوط ارزش‌ها - زندگی اجتماعی انسان و نظام

۴) افول معانی - انکار ارزش‌های عاطفی، اخلاقی و مذهبی - نظام اجتماعی و خلاقیت

۹۳- کدام گزینه، بهترتبیب در رابطه با «جنگ‌های نامنظم» نادرست و در رابطه با «خشتبنای جامعه» درست است؟

۱) این جنگ‌ها از نظام مشخصی پیروی نمی‌کنند و سربازان آن‌ها دارای انگیزه‌های اخلاقی و آرمان‌های معنوی هستند. - تا حد زیادی حاکم بر افراد است و به اقدامات آن‌ها شکل می‌دهد.

۲) مقاومت مردم مسلمان امریکی در برابر داعش، نمونه‌ای بارز از این نوع جنگ‌ها است. - تمامی پیامدهای اجتماعی خرد و کلان با آن پدید می‌آیند.

۳) سربازان این جنگ‌ها معمولاً نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده را اجرا نمی‌کنند، بلکه متناسب با موقعیت خاص تاریخی و اجتماعی خود، عمل می‌کنند. - هر چقدر هم جاافتاده و باسابقه باشد، با ساختارهای افراد به وجود آمده و برقار است.

۴) مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان محلی یک منطقه است که قادرند در هر موقعیت جغرافیایی، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش بزرگ نیز مقاومت کنند. - فعالیت معناداری است که با توجه به دیگری انجام می‌شود.

۹۴- هر یک از موارد زیر، بهترتبیب پیامد چیست؟

- تأثیرگذاری بر حفظ وضع موجود یا تغییر جامعه

- کنش انسان را نمی‌توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد.

- هموار ساختن مسیر عبور از جامعه‌شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه‌شناسی تفسیری

۱) بیرون از دایرة نفوذ انسان نبودن مسائل اجتماعی - رفتارهای متفاوت انسان در شرایط گوناگون - بازگشت شور زندگی به انسان‌ها

۲) عضویت در جامعه - ناتوانی روش تجربی در فهم معنای کنش انسان‌ها - توجه به انسان به مثاله آگاهی و معنا

۳) آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی - نادیده گرفتن ویژگی‌های کنش از سوی علم تجربی - جلوگیری از پیامدهای نادیده گرفتن کنش

۴) عضویت در جامعه - آگاهانه و معنادار بودن عمل انسان‌ها - مطالعه زندگی اجتماعی انسان با تأکید بر اراده و ارزش

۹۵- درست یا نادرست بودن موارد زیر بهترتبیب در کدام گزینه آمده است؟

- مشاغل و مسئولیت‌های افراد، تعیین‌کننده میزان تأثیرگذاری هر یک از اعضای جامعه است.

- همراهی همدلانه به معنای نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان و تلاش برای فهم و تأیید کنش آن‌ها است.

- به سبب تأکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم و ساختارهای اجتماعی و یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی، جوامع دچار اخلاق‌گریزی می‌شوند.

- رویکرد تبیینی بر آن چه مشاهده می‌شود، تمرکز می‌کند و اغلب معنای کنش و آن چه درون و بیرون از انسان می‌گذرد را نادیده می‌گیرد.

۱) ص - ص - غ - غ   ۲) ص - غ - غ - ص   ۳) ص - غ - غ - ص   ۴) غ - ص - ص - غ

۹۶- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب معنا یا مفهوم یا موضوع، پیامد و علت چیست؟

- تفاوت پاسخهای صاحب‌نظران علم مختلف به چرایی وقوع خودکشی و تفاوت و تعارض نظرات اندیشمندان یک حوزه در این موضوع
- به رسمیت شناخته شدن تفسیر به عنوان روش مستقل و ویژه علوم انسانی و اجتماعی
- نامحسوس بودن آرمان‌ها و ارزش‌ها

۱) دشوار بودن فهم پدیده‌های اجتماعی - غلبه رویکرد تفسیری - عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی و راه یافتن به معانی نهفته و اصلاح آن‌ها توسط جامعه‌شناسی تفسیری

۲) پیچیدگی و عمق پدیده‌های اجتماعی - علوم انسانی و اجتماعی دیگر دغدغه نزدیک شدن به علوم طبیعی را ندارد - عدم توان داوری علمی و نقد و اصلاح درباره آن‌ها از دیدگاه جامعه‌شناسی تفهیمی - تبیینی

۳) تنوع معانی پدیده‌های اجتماعی - به حاشیه رفتن تفسیر در مقابل تبیین - توصیف آرمان‌ها و ارزش‌ها در دیدگاه جامعه‌شناسی تفهیمی - تبیینی

۴) تفاوت‌های فردی و اجتماعی انسان‌ها - رونق و غلبه تفسیر و نابودی تبیین - توصیف آرمان‌ها و ارزش‌ها از سوی جامعه‌شناسی تفسیری

۹۷- در ارتباط با دیدگاه «وبر»، کدام گزینه به سؤالات زیر پاسخ درستی می‌دهد؟

- چرا تفهیم را روش مستقلی برای علوم انسانی نمی‌دانست؟

- معنای علم از دیدگاه او چه بود؟

- چه چیزی را ضروری می‌دانست؟

- جامعه‌شناسی خود را چه معرفی کرد؟

۱) پدیده‌های اجتماعی را می‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد. - علم طبیعی - نقد و اصلاح عقاید و ارزش‌ها - تبیینی و تفهیمی

۲) تفهیم را مقدمه و پیش‌نیازی برای روش علمی که همان روش حسی بود می‌انگاشت. - علم ابزاری - ارزیابی و نقد پدیده‌های اجتماعی - تفهیمی و تبیینی

۳) فقط می‌توان پدیده‌های اجتماعی را با روش حسی مطالعه کرد و به توصیف آن‌ها پرداخت. - علم ابزاری - داوری آرمان‌ها و ارزش‌ها و فهم آن‌ها - تبیینی و تفهیمی

۴) معتقد بود آن چه جامعه‌شناسان از مطالعه پدیده‌ها می‌فهمند باید با روش تجربی اثبات شود. - علم تجربی - فهمیدن و درک معنای پدیده‌های اجتماعی - تفهیمی و تبیینی

۹۸- هر عبارت، به ترتیب نشانگر چیست؟

- دانش اینجایی و اکنونی، دانش جهان‌شمول و قوانین همیشگی

- استفاده از روش آزمایش به نحو مفید

- معنابخشی و انسجام‌بخشی به زندگی اجتماعی

- بررسی تمامی ابعاد یک روزتا (موقعیت جغرافیایی، اوضاع جمعیتی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و به‌طور کلی جزئیات زندگی مردم آن)

۱) تفسیر و تبیین - آزمایش فیلیپ زیمباردو - هدف جامعه‌شناسی تفسیری - مطالعه موردي

۲) تفسیر و تفسیر - زنان ساختگی هوشن - هدف جامعه‌شناسی تفهیمی، تبیینی - قوم‌نگاری

۳) تفسیر و تبیین - اثر هوشن - روش جامعه‌شناسی تفسیری - مطالعه موردي

۴) تفسیر و تبیین - آزمایش فیلیپ زیمباردو - روش جامعه‌شناسی تفهیمی، تبیینی - قوم‌نگاری

۹۹- به ترتیب «اشتراك دیلاتی و ویر»، «ملزومات فهم هر کنش»، «اشتراك قوم‌نگاری و مطالعه موردي» و «اشتراك زندگی‌نامه‌ها، سفرنامه‌ها و کتاب‌های خاطرات» در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟

۱) جهان اجتماعی همانند جهان طبیعی نظم و قواعد خاصی دارد. - دسترسی به فرهنگ‌ها و جهان‌های اجتماعی مختلف - روش کیفی - نشان‌دهنده تصویر انسان‌ها از معنای زندگی

۲) انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند. - دسترسی به معنای فردی و اجتماعی کنش - روش کتی - نشان‌دهنده تصویر انسان‌ها از معنای زندگی

۳) پدیده‌های اجتماعی با پدیده‌های طبیعی تفاوت دارد. - دسترسی به معنای ذهنی و فرهنگی کنش - مشاهده مشارکتی - نشان‌دهنده تصویر انسان‌ها از معنای زندگی

۴) انسان‌ها مانند موجودات طبیعی نیستند. - خلاقیت و فعالیت کنشگران - روش کیفی - خودنوشت بودن

۱۰۰- جاهای خالی در عبارات زیر را به ترتیب کدام گزینه کامل می‌کند؟

- برخی رویکردها درباره چرایی وقوع پدیده‌های اجتماعی، پیچیدگی و عمق پدیده‌ها را نادیده می‌گیرند و از آن‌ها ... می‌کنند.

- برای فهم زندگی اجتماعی باید از ... پدیده‌های اجتماعی عبور کرد و به ... کنش‌ها راه یافت.

- در قرن بیستم، نتایج این باور که مرز علم و غیرعلم را ... تعیین می‌کند، مورد تردید قرار گرفت.

۱) هویت‌زادایی - درون - بیرون - تفسیر

۲) معنازدایی - بیرون - درون - تفسیر

۳) هویت‌زادایی - ظاهر - معانی نهفته - تبیین تجربی

- هویت ایرانی ۱
(هویت فرهنگی ایرانی)
هویت ایرانی ۲ (...)
هویت ایرانی ۳
(هویت سیاسی ایران)
هویت ایرانی ۴
(هویت جمعیتی و اقتصادی ایران)
صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۳۵

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۱)

۱۰۱ - هر یک از موارد زیر، به ترتیب مربوط به کدام بخش جدول زیر است؟

- نسل‌کشی

- جامعه فاسقه

- عامل اصلی هویت‌یابی افراد و جوامع غربی

- شناختن (اندیشیدن)، پذیرفتن و عمل کردن

راه گسترش فرهنگ	سرمایه‌داری	الف	۵
ب	ج	اعضای آن عقاید و ارزش‌های حق را می‌شناشند ولی به آن‌ها پایبند نیستند.	شانگر ابعاد هویتی جمعیت است.

۴) ج - ب - ۵ - الف ۳) ۵ - الف - ج - ب ۲) ج - ب - ۵ - الف ۱) د - الف - ب - ج

۱۰۲ - در ارتباط با ویژگی‌های اقتصاد وابسته به نفت، کدام گزینه نادرست است؟

۱) در کوتاه‌مدت، احساس رفاه بیشتری آن هم با نوسانات زیاد برای مردم به ارمغان می‌آورد اما پایدار نیست، حتی هزینه‌های بهداشت به کمک درآمدهای نفتی تأمین می‌شوند.

۲) درآمد هنگفت و بدون زحمتی ایجاد می‌کند که باعث شکل‌گیری تولید ملی ضعیف و شکننده‌ای می‌شود که مستقیم و غیرمستقیم، وابسته به نفت است.

۳) وضعیت شکننده‌ای به وجود می‌آورد که می‌تواند مورد سوءاستفاده طمع و رزان بین‌المللی قرار گیرد و از آن به عنوان ابزاری برای ایجاد فشار بر جامعه استفاده کنند.

۴) دولت بزرگی به وجود می‌آید که می‌کوشد رفاه اقتصادی را نه به مدد نفت، بلکه با رواج کسب و کار افزایش دهد و حتی هزینه‌های آموزش را از محل مالیات‌ها پرداخت می‌کند.

۱۰۳ - هر یک از عبارات زیر، به ترتیب نشانگر کدام مفهوم است؟

- علت جنگ اقتصادی تمام‌عیار علیه کشور ما از سوی غرب

- اساس شکل‌گیری هویت جهان غرب

- علت حذف فیزیکی اعراب مسلمان و آواره کردن آن‌ها از سوی رژیم صهیونیستی

۱) اقتصاد را اساس همه چیز می‌پنداشد. - صنعت - بیشتر شدن تعداد یهودیان نسبت به مسلمانان

۲) تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را تابود شده می‌بینند. - اقتصاد - تغییر ترکیب جمعیتی

۳) پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌داند. - اقتصاد - تغییر ترکیب جمعیتی

۴) پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌داند. - جمعیت - نسل‌کشی

۱۰۴ - جاهای خالی در عبارات زیر را به ترتیب کدام گزینه کامل می‌کند؟

- جوامعی که به تبعیت از غرب رویکرد سکولار و دنیوی دارند، هویت ... پیدا می‌کنند.

- شاخص و نشانه جهان اجتماعی متعدد ... است.

- افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی به منزله ... آن است.

- اولین شرط بقای هر جامعه ... است.

۱) سرمایه‌داری - کاهش جمعیت - گسترش فرهنگ و معانی - جمعیت

۲) مادی - اصالت لذت - گسترش مودت و محبت - جمعیت

۳) سرمایه‌داری - فردگرایی - گسترش فرهنگ و معانی - اقتصاد

۴) دنیوی - کاهش جمعیت - افزایش حاملان و عاملان - اقتصاد

بیداری اسلامی و جهان جدید
(درس‌های ۱۴ و ۱۵)
صفحه‌های ۱۱۵ تا ۱۳۴

در این بخش، از میان سوالات جامعه‌شناسی (۲) و جامعه‌شناسی (۱) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوال‌های ۱۱۱ تا ۱۲۰ «یا» به سوال‌های ۱۲۱ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۲)

۱۱۱- در جدول زیر «الف، ب و پ» به ترتیب کدام است؟

نمونه تاریخی	ویژگی	فعالیت اجتماعی - سیاسی
الف	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	مقاومت منفی
جنبش تنبکو	ب	فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی
پ	تغییر ساختار سیاسی	انقلاب اجتماعی

- ۱) جنبش عدالتخانه - تغییر ساختار اقتصادی - تدوین رساله‌های جهادیه
 ۲) تدوین رساله‌های جهادیه - تأیید قدرت حاکمان - انقلاب مشروطه
 ۳) تدوین رساله‌های جهادیه - اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت - انقلاب مشروطه
 ۴) جنبش عدالتخانه - اصلاح رفتار حاکمان یا ساختار حکومت - تدوین رساله‌های جهادیه
- ۱۱۲- کدام گزینه، درباره شباهت انقلاب اسلامی ایران با سایر انقلاب‌های آزادی‌بخش، درست است اما درباره تفاوت انقلاب اسلامی ایران با سایر انقلاب‌های آزادی‌بخش نادرست است؟

۱) همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند. - انقلاب‌های آزادی‌بخش در چارچوب نظریه‌ها و مکاتب چپ شکل می‌گرفتند، ولی انقلاب اسلامی ایران از نظریه‌ها و مکاتب راست بهره می‌برد و به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب، تعلقی نداشت.

۲) همگی جهت‌گیری ضداستعماری داشتند و در جهت از بین بردن سلطه سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند. - انقلاب‌های آزادی‌بخش در جهان دوقطبی قرن بیستم، اغلب در مقابل بلوک غرب شکل می‌گرفتند و مورد حمایت بلوک شرق بودند. ولی انقلاب اسلامی ایران به هیچ‌یک از دو بلوک واپسی نداشت.

۳) انقلاب‌های آزادی‌بخش و انقلاب اسلامی ایران در مقابله با استعمار نو و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند. - انقلاب‌های آزادی‌بخش در جهان دوقطبی قرن بیستم، اغلب در مقابل بلوک غرب شکل می‌گرفتند ولی انقلاب اسلامی ایران مورد حمایت و واپسی به بلوک شرق بود.

۴) انقلاب‌های آزادی‌بخش و انقلاب اسلامی ایران در مقابله با استعمار نو و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند. - انقلاب‌های آزادی‌بخش، اغلب با جنبش‌های چریکی گروههای احزاب مختلف شکل می‌گرفتند اما انقلاب اسلامی ایران با حرکت یک گروه و حزب خاص پدید نیامد، بلکه یک انقلاب فraigیر مردمی با مرجعیت و رهبری دینی بود.

۱۱۳- چند عبارت در رابطه با «جنبش عدالتخانه» نادرست است؟

- تجربه موفق جنبش تنبکو، فعالیت رقابت‌آمیز را از اصلاح ساختار به اصلاح رفتار تغییر داد و به جنبش عدالتخانه منجر شد.

- جنبش عدالتخانه از آن جهت که ساختار اقتصادی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب اجتماعی بود.

- مشکل عدالتخانه این بود که رفتار عادلانه را به کسانی تحمیل می‌کرد که با معیارهای الهی به قدرت نرسیده بودند.

۱) سه ۴) دو ۳) یک ۲) صفر

۱۱۴- به ترتیب، پاسخ سوالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

- فعالیت رقابت‌آمیز امام خمینی (ره) با چه فعالیتی شروع شد؟

- در کدام فعالیت اجتماعی، حاکمیت پادشاه ظالمانه و غیرمشروع دانسته می‌شود؟

- منظور از واجبات نظامیه چیست؟

۱) اعتراض به کاپیتوراسیون و رفتار استعماری شاه - فعالیت رقابت‌آمیز - امور لازم برای بقای زندگی فردی

۲) انقلاب اسلامی و حذف شاهنشاهی - فعالیت رقابت‌آمیز - امور لازم برای بقای زندگی اجتماعی

۳) انقلاب مشروطه - مقاومت منفی - امور لازم برای بقای زندگی فردی و اجتماعی

۴) اعتراض به کاپیتوراسیون و رفتار استعماری شاه - مقاومت منفی - امور لازم برای بقای زندگی اجتماعی

۱۱۵- کدام گزینه درباره «انقلاب مشروطه» درست نیست؟

۱) منظور عالمان مسلمان از مشروطه، مشروط کردن حاکمیت به احکام عادلانه الهی بود.

۲) بیدارگران اسلامی، مشروطه را نوعی حاکمیت سکولار، مانند دولت انگلستان می‌دانستند.

۳) از نظر منورالفکران مشروطه خواه، مجلس محلی بود که در آن، قوانین براساس اراده و خواست بشر، تنظیم و تدوین می‌شد.

۴) در جریان انقلاب مشروطه، نزاع و رقباتی سخت بین بیدارگران اسلامی و منورالفکران غرب‌گرا به وجود آمد.

۱۱۶- انقلاب اسلامی ایران، از چه جهت در نگاه جهانیان اهمیت می‌یافتد و از چه جهت از اهمیت آن کاسته می‌شود؟

- ۱) بهدلیل هدف قرار دادن هر دو بلوک غرب و شرق - بهدلیل عدم وابستگی به هیچ یک از بلوک‌ها
- ۲) بهدلیل هدف قرار دادن بلوک شرق - بهدلیل عدم وابستگی به بلوک غرب
- ۳) بهدلیل عدم وابستگی به بلوک غرب و شرق - بهدلیل هدف قرار دادن بلوک شرق
- ۴) بهدلیل هدف قرار دادن بلوک غرب - بهدلیل عدم وابستگی به بلوک شرق

۱۱۷- به ترتیب عبارت درست در مورد «ویژگی انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم» و «انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ میلادی روسیه» کدام است؟

- ۱) این انقلاب‌ها با هویت الحادی خود، جایگاهی برای اعتقادات دینی قائل نبودند. - دفاع از محرومان و مستضعفان جهان را وظیفه خود می‌دانست.
- ۲) تقليدهای بدلي از انقلاب‌های مدرن بودند. - با خصلت سکولار و دنيوي در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های روشنگري مدرن، عمل می‌كرد.
- ۳) نخستين انقلاب‌هایي بودند که بعد از انقلاب فرانسه شكل گرفتند. - تعدادي از گروه‌های مبارز، هویت ماركسيستي و تعدادي دیگر انديشه‌های ناسيوناليستي داشتند.
- ۴) در چارچوب نظريه‌هایي شكل می‌گرفتند که در تضاد با فلسفه‌های غربي برای حل بحران‌های جهان غرب به وجود آمده بودند. - با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شكل گرفت که پس از رنسانس به وجود آمده بود.

۱۱۸- دولتمردان و روشنگران جهان اسلام قبل از انقلاب اسلامی ایران، مسائل جهان اسلام را از نوع چه مشکلاتی می‌دیدند و بازگشت به اسلام چه نتیجه‌های دربرداشت؟

- ۱) از نوع مشکلاتی که برای نظام سرمایه‌داری و لیبرالیسم غربی به وجود آمده بود. - مقاومت در برابر صهیونیسم از موضع باور و اعتقاد مارکسیستی اسلامی
- ۲) مشکلاتی که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود. - ملحق شدن گروه‌های مبارز فلسطینی به جبهه پایداری و مقاومت
- ۳) از نوع مشکلاتی که نظام سرمایه‌داری و لیبرالیسم غربی به وجود آورده بود. - جهاد اسلامی افغانستان در برابر حکومت وابسته به بلوک غرب
- ۴) مشکلاتی که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی از جوامع غربی پیش آمده بود. - مخدوش کردن مشروعیت قرارداد کمپدیوید

۱۱۹- کدام موارد، به ترتیب درباره نظریات «جنگ تمدن‌ها» و «پایان تاریخ» درست است؟

- ۱) انکار حضور فرهنگی و تمدنی جهان اسلام در عرصه جهانی - معرفی فرهنگ اسلامی به عنوان بزرگ‌ترین تهدید برای فرهنگ و تمدن غربی
- ۲) معرفی رویکرد خصم‌ناهی جهان غرب به جنبش‌های اسلامی به عنوان نتیجه ورود مجدد دیگر فرهنگ‌ها به عرصه زندگی بشر - معنا کردن فروپاشی بلوک شرق به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد
- ۳) نادیده گرفتن جایگاه بر جسته و منحصر به فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی با طرح دیگر تمدن‌ها در عرض تمدن اسلامی - ایجاد هراس از جهان اسلام به عنوان جایگزین بلوک شرق پس از جنگ جهانی دوم
- ۴) معرفی نظام لیبرال دموکراتی به عنوان محصل نهایی تاریخ بشر - توجیه عملیات نظامی قدرت‌های غربی در قبال مقاومت‌های کشورهای غیرغربي

۱۲۰- علت وقوع هر یک از موارد زیر، به ترتیب کدام است؟

- «پدیدآمدن موقعیت تاریخی جدید برای جهان اسلام» و «استفاده از تسليحات روسی علیه ایران توسط عراق»
- ۱) مقاومت انقلاب ایران در برابر اقدامات مقابله‌ای جهان غرب - وحدت راهبردی همه کشورهای اروپایی
  - ۲) تثبیت فرهنگ اسلامی به عنوان یک قطب فرهنگی در جهان - اقدامات جهان غرب در مقابله با انقلاب ایران
  - ۳) مقاومت انقلاب ایران در برابر اقدامات مقابله‌ای جهان غرب - رویکرد خصم‌ناهی جهان غرب به جنبش‌های اسلامی
  - ۴) تثبیت فرهنگ اسلامی به عنوان یک قطب فرهنگی در جهان - وحدت راهبردی همه کشورهای اروپایی

- ۱ هویت ایرانی
(هویت فرهنگی ایرانی)
۲ هویت ایرانی ۲ (...)
۳ هویت ایرانی
(هویت سیاسی ایران)
۴ هویت ایرانی
(هویت جمعیتی و اقتصادی ایران)
۱۳۵ صفحه‌های ۱۰۳ تا

اگر به سوال‌های ۱۱۱ تا ۱۲۰ پاسخ نداده‌اید، به سوال‌های ۱۲۱ تا ۱۳۰ پاسخ دهید.

جامعه‌شناسی (۱)

- درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.

- قدرت سیاسی و فرهنگی غرب در نخستین رویارویی‌ها بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خود باختگی فرهنگی دچار ساخت.

- عقاید و ارزش‌های توحیدی اسلام، ایران را به جهان اسلام ملحق ساخت.

- هویت ایرانی قبل از ظهر اسلام، هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود.

- از مهم‌ترین پیامدهای انقلاب، تحولات هویتی است.

(۱) ص - ص - ص - غ - غ - غ   (۲) غ - ص - ص - ص - ص - ص   (۳) غ - ص - ص - غ - غ - غ   (۴) ص - ص - ص - غ - غ - غ

۱۲۲ - پاسخ سوالات زیر، به ترتیب کدام است؟

- از مهم‌ترین تحولات در هر جهان اجتماعی چیست؟

- جامعه ایران چگونه به هویت اسلامی خود بازگشت؟

- از دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی چگونه است؟

(۱) انقلاب - به رهبری امام خمینی (ره) و با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت (ع) - دینی و اساطیری

(۲) تحول فرهنگی - به رهبری امام خمینی (ره) و با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت (ع) - دینی و اساطیری

(۳) انقلاب - به رهبری امام خمینی (ره) و با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت (ع) - سکولار و دنیوی

(۴) تحول فرهنگی - با انقلاب اسلامی - توحیدی و اساطیری

۱۲۳ - کدام گزینه در ارتباط با عبارات زیر درست است؟

- تبعیت از قانون با رضایت و میل همراه باشد.

- قدرتی که خلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از آن از روی احساس رضایت باشد.

- قدرت براساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص اعمال شود.

- قدرتی که تبعیت آن به میل و اجرای آن مطابق قوانین الهی است.

(۱) مشروعیت - مقبولیت غیرمشروع - مقبولیت - مشروعیت

(۲) مشروعیت و مقبولیت - مشروعیت - مقبولیت - مشروعیت

(۳) مقبولیت - مقبولیت غیرمشروع - مشروعیت - مقبولیت مشروع

(۴) مقبولیت - مشروعیت - مشروعیت - مقبولیت مشروع

۱۲۴ - پاسخ سوالات زیر، به ترتیب چیست؟

- آثاری چون «فطرت و خویشتن الهی انسان» و «خدمات متقابل اسلام و ایران» در چه زمینه‌ای پدید آمدند؟

- نماد هویت جهان اسلام چیست؟

(۲) تأکید بر نیاز به انقلاب اسلامی - وحدت

(۱) نقد رویکرد تقليدی به فرهنگ غرب - توحید

(۴) نقد رویکرد تقليدی به فرهنگ غرب - حجاب

(۳) تأکید بر نیاز به انقلاب اسلامی - جهاد

۱۲۵ - جهان اسلام، طی سده‌های مختلف یا مانند آن چه در حمله مغول رخ داد، ... یا مانند آن چه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به ... پرداخت، اما

برخورد جهان غرب با جهان اسلام ...

(۱) مهاجمان را دفع کرد - جذب و هضم مهاجمان - تجربه متفاوتی است که آینده آن تا حدودی مشخص شده است.

(۲) مهاجمان را دفع کرد - جذب و هضم مهاجمان - تجربه جدیدی است که هنوز به پایان نرسیده است.

(۳) مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد - دفع مهاجمان - تجربه جدیدی است که هنوز به پایان نرسیده است.

(۴) مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد - دفع مهاجمان - تجربه متفاوتی است که آینده آن تا حدودی مشخص شده است.

- ۱۲۶- چه تعداد از عبارت‌های زیر، صحیح است؟

- متراکم شدن خاطره جمعی افراد با سرنوشت مشترک، بعد تاریخی هویت جامعه است.
- هویت فرهنگی هر جامعه تا زمانی که هویت تاریخی و جغرافیایی آن مورد پذیرش باشد، دوام می‌آورد.
- جامعه ایران با مشارکت فعال ایرانیان و جذب عناصر عقلی فرهنگ زرتشتی به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد.

(۴) صفر

(۳) سه

(۲) یک

(۱) دو

- ۱۲۷- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب نتیجه کدام یک از موارد زیر است؟

- گسترش جهان اجتماعی

- بسط بیشتر فرهنگ

- تأسیس جهان اجتماعی توحیدی

(۱) گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی - افزایش حاملان و عاملان یک فرهنگ - داشتن جمعیت مناسب

(۲) گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی - انسجام و پیوستگی درونی فرهنگ - بسط فرهنگ حق

(۳) گسترش فرهنگ‌های موافق حق - افزایش حاملان و عاملان یک فرهنگ - بسط فرهنگ حق

(۴) گسترش فرهنگ‌های موافق حق - انسجام و پیوستگی درونی فرهنگ - داشتن جمعیت مناسب

- ۱۲۸- چرا تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است؟

(۱) اهمیت کاهش یا افزایش جمعیت در بسط یا زوال فرهنگ

(۲) تعلق داشتن جمعیت به ابعاد عینی جهان اجتماعی

(۳) تأثیرگذاری سیاست‌های جمعیتی بر هویت جهان‌های اجتماعی

(۴) اهمیت جمعیت به عنوان حلقة ارتباط آگاهی و معنا

- ۱۲۹- به ترتیب در دوره پهلوی و قاجار، هجوم اقتصادی به ایران از سوی استعمارگران غربی چگونه بوده است؟

(۱) تلاش برای اخذ امتیاز رویتر و رزی - فروش جنگ‌افزار و صنایع مونتاژ و تاراج نفت

(۲) نابودی هویت سیاسی و اجتماعی - تخریب بنیان‌های تولید ملّی به‌ویژه روح خودباوری ملت

(۳) تخریب بنیان‌های تولید ملّی به‌ویژه روح خودباوری ملت - تلاش برای اخذ امتیاز رویتر و رزی

(۴) تاراج نفت و امتیاز رویتر - هویت‌زدایی و غارت عظیم ملت و فروش جنگ‌افزار و صنایع مونتاژ

- ۱۳۰- جنگ اقتصادی علیه ایران، ریشه در کدام عقاید جهان غرب دارد؟

(۱) رخنه اقتصاد بر سیاست و فرهنگ و نیاز به توجیه موقعیت اقتصادی غرب در جهان امروز

(۲) دنیاگرایی، سکولاریسم و هویت‌یابی براساس اقتصاد

(۳) استقلال‌زدایی از جوامع غیرغربی و مرجعیت سود

(۴) اقتصادی پنداشتن همه سطوح جامعه و اعتقاد به ناکارآمدی روش‌های اقتصادی غیرسرمایه‌دارانه

آزمون ۲ دی ماه ۱۴۰۱

دوازدهم انسانی

این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند. خواهید داد؟					Mعمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی ترازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.	نام درس
۴۰۰۰					۴۷۵۰	۵۵۰۰
۱	۲	۳	۵	۶	عربی زبان قرآن	۶۲۵۰
۱	۲	۴	۶	۷	تاریخ و جغرافیا	۷۰۰۰
۱	۲	۳	۴	۶	فلسفه و منطق	

مدت پاسخ‌گویی: ۸۰ دقیقه
تعداد سؤال: ۱۱۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	عربی زبان قرآن (۳) و (۱)	اجباری	۲۰	۱۵۰	۱۳۱	۲۰
۲	عربی زبان قرآن (۲)	انتخابی	۱۰	۱۶۰	۱۵۱	۱۰
	عربی زبان قرآن (۱)		۱۰	۱۷۰	۱۶۱	۱۰
۳	تاریخ و جغرافیا (۳)	اجباری	۱۰	۱۸۰	۱۷۱	۱۰
۴	تاریخ و جغرافیا (۱)	اختیاری	۱۰	۱۹۰	۱۸۱	۱۰
	تاریخ و جغرافیا (۲)		۱۰	۲۰۰	۱۹۱	۱۰
۵	فلسفه دوازدهم	اجباری	۱۰	۲۱۰	۲۰۱	۱۰
۶	منطق	اجباری	۱۰	۲۲۰	۲۱۱	۱۰
۷	فلسفه یازدهم	انتخابی	۱۰	۲۳۰	۲۲۱	۱۰
	منطق		۱۰	۲۴۰	۲۳۱	۱۰

عربی (۳):
الوجه النافع و الوجه المضر
درس ۲
صفحه‌های ۲۵ تا ۲۶

عربی (۱):
بِأَنْ فِي الْبَحَارِ عَجَابٌ
درس ۸
صفحه‌های ۸۳ تا ۹۸

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

■ ■ عین الأنساب للجواب عن الترجمة أو المفهوم من أُو إلی العربية (۱۳۱ - ۱۳۹)

۱۳۱- «وَاللَّهُ لَوْ أَعْطَيْتُ الْأَقْالِيمَ السَّبْعَةَ عَلَى أَنْ أَعْصِيَ اللَّهَ فِي نَمْلَةٍ أَسْلَبُهَا جُلْبَ شَعِيرَةٍ مَا فَعَلْتُ!»:

۱) خداوند اگر سرزمنی‌های هفتگانه را به من بدھند، تا حتی در مورد مورچه‌ای که پوست گندمی را برداشته، نافرمانی کنم، انجام نمی‌دادم!

۲) خداوند اگر اقلیم‌های هفتگانه را به من بدھد، به شرطی که در مورد مورچه‌ای نافرمانی کنم و پوست جو را به زور از آن بگیرم، انجام نخواهم داد!

۳) به خدا قسم، اگر سرزمنی‌های سبعه را به من بدھی تا از خدا نافرمانی کنم و پوست گندمی را به زور از یک مورچه بگیرم، انجام نمی‌دهم!

۴) به خدا سوگند، اگر سرزمنی‌های هفتگانه به من داده می‌شد تا از خداوند درباره مورچه‌ای نافرمانی کنم و پوست جویی را به زور از آن بگیرم، انجام نمی‌دادم!

۱۳۲- «مَا كُنْتُ أَسْتَطِعُ أَنْ أُصْدِقَ أَنَّ الْدُّلْفِينَ يُسَاعِدُ الْإِنْسَانَ عَلَى اكْتِشَافِ أَمَاكِنٍ تَجَمَّعُ فِيهَا الْأَسْمَاكُ!»:

۱) نتوانسته بودم باور کنم که دلفین انسان را برای کشف مکان‌های جمع شدن ماهی‌ها کمک می‌کند!

۲) نمی‌توانستم باور کنم که دلفین انسان را برای کشف مکان‌هایی که ماهی‌ها در آن‌ها جمع می‌شوند یاری می‌کند!

۳) این که دلفین انسان را یاری می‌کند تا مکان‌های تجمع ماهی‌ها را کشف کند را من هرگز نمی‌توانم تصدیق کنم!

۴) نمی‌توانستم باور کنم که دلفین می‌تواند انسان را برای کشف جاهایی که ماهی‌ها در آن‌ها جمع می‌شوند کمک کند!

۱۳۳- «تَعَالَى نُطَالِعُ عَنْ هَذَا الْحَيْوَانِ الَّذِي يَكُونُ صَدِيقُ الْإِنْسَانِ وَ مُنْقَذُهُ فِي الْبَحَارِ!»:

۱) بشتاب درباره این حیوانی که دوست انسان است و او را در دریا نجات می‌دهد، مطالعه نماییم!

۲) در خصوص این حیوانی که دوست انسان و نجات‌دهنده او در دریاها شده، مطالعه می‌کنیم!

۳) بیا تا درباره این حیوان که دوست انسان و نجات‌دهنده او در دریاهاست، مطالعه کنیم!

۴) بیا از این حیوان که دوست و یاریگر انسان در دریاها می‌باشد، اطلاع یابیم!

۱۳۴- «رُبَّمَا تَشَاهِدُ بَعْضُ النَّاسِ عَاجِزِينَ عَنِ إِنْجَازِ عَمَلٍ مَعَ أَنَّهُمْ يَتَكَلَّمُونَ عَنْ قَدْرَاتِهِمْ كَثِيرًا!»:

۱) چه بسا مشاهده کنی بعضی مردم را در حالی که از توانایی‌های بسیار خود حرف می‌زنند اما از انجام یک کار ناتوان هستند!

۲) شاید برخی از مردم را مشاهده کنی حال آنکه از انجام کاری ناتوان‌اند علی‌رغم اینکه آن‌ها بسیار از توانایی‌هایشان حرف می‌زنند!

۳) ای بسا بعضی از مردم را ببینی درحالی که از به سرانجام رساندن یک کار هم عاجزند بسیار از قدرت‌هایشان سخن می‌گویند!

۴) احتمالاً برخی مردم را ببینی که یک کار را هم نمی‌توانند انجام دهند، در همان حال آنان بسیار از توانایی‌های خود سخن می‌گویند!

۱۳۵- «السُّيَاحُ الْكُويْتِيُّونَ قَدْ حَضَرُوا أَمَامَ الْمَقْبَرَةِ لِكُنَّ الَّذِي سَيُدْلِهِمْ قَدْ تَأْخُرُ كَثِيرًا!»: گردشگران کویتی ....

۱) مقابل آرامگاه حاضر شده‌اند اما کسی که آن‌ها را راهنمایی خواهد کرد بسیار دیر کرده است!

۲) جلوی آرامگاه حضور پیدا کرده‌ند و کسی که راهنمایی‌شان خواهد کرد تأخیر زیادی داشته است!

۳) کنار آرامگاه حضور یافته‌اند اما کسی که آن‌ها را راهنمایی خواهد کرد بسیاری از اوقات دیر می‌کند!

۴) در مقابل آرامگاه حاضر شده‌اند ولی بسیار دیر کرده است راهنمایی که آن‌ها را راهنمایی خواهد کردا!

۱۳۶- عین الصَّحِيحِ:

۱) إِلَهِي وَ رَبِّي نَسَّالُكَ أَلَا تُعَالِمُنَا بِعَدْلِكِ! : خَدِيَا، پُرُورِدَگَارَا، خَوَاسِطَةٌ مَا اِيْنَ اَسْتَ كَه با ما با عَدْلَتَت رَفَتَار نَكَنِي!

۲) يَسْتَعْمِلُ رُكَابُ الْحَافَلَةِ حَزَامَ الْأَمَانِ لِلنجَاهَ مِنَ الْخَطَرِ! : سَرْنَشِينِ اتُوبُوسِ بَرَائِي نَجَاتِ از خَطَرَاتِ، از كَمْرَبَنْدِ اِيمَنِي اِسْتَفَادَه مِيْ كَنَدِ!

۳) مُنْعِ جَدِّي وَ جَدِّتِي عَنْ أَكْلِ الْأَطْعَمَةِ الَّتِي فِيهَا زَيْتٌ كَثِيرٌ! : پَدْرِبَرَزْگ وَ مَادِرِبَرَزْگَمِ از خَورَدَنِ غَذَاهَيِي کَه روْغَنِ زِيَادَي دَارَنِدِ، خُودَدارِي کَرَدَنِدِ!

۴) مِنْ صَفَاتِ النَّاجِحِ أَنَّهُ يَقُومُ بِالْعَمَلِ وَحِيدًا وَ لَا يَتَوَكَّلُ عَلَى الْآخَرِينَ! : از وَيْزَگِه‌های مُوفَقِ این است که به تنهایی به کار اقدام می‌کند و به سایرین تکیه نمی‌کند!

۱۳۷- عین الخطأ:

۱) مِنْ أَذْنَبَ ضَاحِكًا دَخْلَ النَّارِ بِاكِيًّا! : هَرَكْسِ با خَنَدَه گَنَاه کَنَدِ، با گَرِيَهِ وَاردَ آتشَ مِيْشَودِ!

۲) هَذَا الْأَسْتَاذُ قَدْ ذَكَرَ تَلَمِيذَه الْفُدَمَاءِ! : اِيْنَ اسْتَادَ گَاهِي دَانِشَ آمُوزَانِ قدِيمِي اِش را يَادِ مِيْ کَنَدِ!

۳) الْحَوْتُ لَا يُصَادُ إِلَّا لِإِسْتِخْرَاجِ الرِّزْيَتِ مِنْ كَبَدِهِ! : نَهْنَگِ شَكَارِ نَمِيْشَودِ مَكْرِ بَرَائِي خَارِجَ کَرَدنِ روْغَنِ از جَگَرَشِ!

۴) لَأَنَّ الزَّرَافَةَ لَا حَبْلَ صَوْتِيَ لَهُ لَا تَقْدِرُ عَلَى التَّكَلُّمِ! : چُونِ زَرَافَهِ هَيْجِ تَارِ صَوْتِيِي نَدَارَدِ، نَمِيْ توَانَدِ سَخَنِ بَكَوِيدِ!

۱۳۸- «پَدْرِمِ مَرَا هَمِرَاهِ خَودِ بِهِ دَيْدَنِ دَلَفِينِ هَا بُرَدِ، حَرَكَتَهَيِي گَروْهَيِي آنَهَا مَرَا حِيرَانَ کَرَدَ!» عِنْ الصَّحِيحِ:

۱) وَالَّذِي أَخْذَ مَعِي لِرَؤْيَةِ الدَّلَافِينِ، فَحَيَّرَتِي حَرَكَاتُهَا الجَمَاعِيَّةَ!

۲) ذَهَبْنَا مَعَ وَالَّذِي لِمُشَاهَدَةِ الدَّلَافِينِ، فَحَيَّرَتَنَا حَرَكَاتُهَا الجَمَاعِيَّةَ!

۳) أَخْذَنِي وَالَّذِي مَعَهُ لِرَؤْيَةِ الدَّلَافِينِ، فَحَيَّرَتِي حَرَكَاتُهَا الجَمَاعِيَّةَ!

۴) وَالَّذِي أَخْذَنِي مَعَهُ لِمُشَاهَدَةِ الدَّلَافِينِ، فَتَحَيَّرَنِي حَرَكَاتُ جَمَاعِيَّتِهَا!

۱۳۹- عِنْ الخطأ عن مفهوم العبارات التالية:

۱) «شَرْفُ الْمَرْءِ بِالْعِلْمِ وَ الْأَدْبِ!»: بَزَرْگِي رَا جَزِيَّه دَانِيَيِي مِنْدَارِ!

۲) «أَمْرَنِي رَبِّي بِمُدَارَةِ النَّاسِ!»: چُونِ درَشْتِي مِيْ کَنَدِ دَشْمَنِ تو نَرْمَي پَيْشَهِ کَنِ!

۳) «وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تَرَابًا!»: گَرمِ زَمانِه سَرَافَرَازِ دَاشْتِي وَ عَزِيزِ

۴) «الْجَلِيسُ الصَّالِحُ خَيْرٌ مِنَ الْوَحْدَةِ!»: كَمَالِ هَمَنْشِينِ درِ من اِشَرَ کَرَدِ

■ ■ عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصRFي (١٤٠-١٤٢)

١٤٠- ﴿ إِقْرَأْ وَرِبُّ الْأَكْرَمِ الَّذِي عَلِمَ بِالْقَلْمَنَ﴾

١) الأكرم: مفرد مذكر - اسم تقضيل - نكرة - معرب / خبر لكلمة «رب»

٢) القلم: اسم - مفرد مذكر - معرب - معرفة بالعلمية / مجرور بحرف جز «باء»

٣) إقرأ: فعل أمر - للمذكر - متعد - مزيد ثلثي (من باب إفعال) / فعل و فاعل؛ الجملة فعلية

٤) عَلَمْ: فعل ماض - للمفرد المذكر الغائب - مزيد ثلثي؛ مصدره: تعلم - متعد - معلوم / فعل و فاعل

١٤١- ﴿ يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَةُ إِرْجِعِي إِلَى رِبِّكَ رَاضِيَةً مَرْضِيَةً﴾

١) النفس: اسم - مفرد مؤنث - معرفة - معرب / خبر و مرفوع

٢) مرضية: مفرد مؤنث - معرب - نكرة - اسم فاعل / مفعول للفعل و منصوب بالفتحة

٣) المطمئنة: اسم - مفرد مؤنث - معرفة - اسم فاعل / صفة أو نعت، موصوفها: «النفس»

٤) إرجعي: فعل أمر - للمذكر - مجرد ثلثي، و حروفه الأصلية: ر ج ع - لازم - معلوم / فعل و فاعل

١٤٢- ﴿ يَبْقَى الْمُحْسَنُ حَيَاً وَ إِنْ تُقْلَ إِلَى مَنَازِلِ الْأَمْوَاتِ﴾

١) الأموات: اسم - جمع سالم (مفرده: الموت) - معرب / مضارف اليه و مجرور بالكسرة؛ مضافة: منازل

٢) حَيَاً: اسم - مفرد مذكر - معرب - نكرة / حال و منصوب، لبيان حالة كلمة «المحسن»

٣) يبقى: فعل مضارع - للغائب - مجرد ثلثي - مبني - متعد / فعل و فاعله «المحسن»

٤) نُقلَ: ماض - للمفرد المذكر الغائب - معلوم / فعل؛ و الجملة فعلية

■ ■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (١٤٣ - ١٥٠)

باب كدور

١٤٣- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

١) أقوى الناس من عَفَا عَدْوَهُ مُقدَّراً!

٢) العاملون يَجْتَهِدون في إنجازِ عَمَلَهُمْ ذَوَوْبَينَ!

٣) يا مهندس الصيانة، متى تُصلحُ مُكَيَّفَ غُرْفَتِي؟!

٤) العربية من اللغات الرسمية في مُنظَّمة الأمم المُتَّحِدة!

١٤٤- عین ما فيه نون الوقاية:

١) تُغَيِّي الطيور على غصون الشجرات!

٢) نَتَّمَّي لكم أن تصلوا إلى غایاتكم العالية!

٣) قالت أبي: أحسني إلى الفقراء دائمًا يا بنتي العزيزة!

٤) أعني يا صديقي الذي في حل هذه المشكلة المهمة!

١٤٥- عین الخطأ في استعمال حرف الجر: (حسب المعنى)

١) عَرَفْنا من صديق الانسان في البحار!

٢) قرأُ المقالة في موسوعة علمية و تعلمتها!

٣) الدلفين يساعد الانسان على أمور في البحر!

٤) تيار الماء يسحب الغريق إلى الأعماق!

١٤٦- عین ضمیر «الباء» منصوباً و مجروراً معاً:

- ١) نسياني أدى إلى خسراني في امتحاني!
- ٢) استقبلت والدي حينما عادا من مكانة المكرمة!
- ٣) لا عجب أنك لا تعرفني فرأيتك و أنت صبي!
- ٤) سألتني المدرسة عن الدروس و جاء إلي لتكلم أكثر!

١٤٧- عین العبارة التي فيها الحال:

- ١) إننا ركبنا في القطار مستعجلين في الساعة السابعة!
- ٢) أكرموا الذين يتقربون إلى الله بمساعدة إخوانهم!
- ٣) صار التلاميذ راسبين في امتحانات المدرسة!
- ٤) إن المسلم شديد الحب والإكرام لأولياء الله!

١٤٨- «أقوى الناس من يعفو عدوه مقدراً!» عین سؤالاً ما جاء جوابه في العبارة السابقة:

- ١) كيف يعفو أقوى الناس عدوه؟!
- ٢) لماذا يعفو أقوى الناس عدوه؟!
- ٣) من يعفو عدوه مقدراً؟!
- ٤) هل يعفو أقوى الناس عدوه مقدراً؟!

١٤٩- عین «مريضاً» يكون حالاً:

- ١) الذي لم يهتم بما يأكل و يشرب يُصبح مريضاً بلا شك!
- ٢) من زار مريضاً في بيته كتب الله له أجرًا عظيمًا!
- ٣) اليوم شاهدث في مستوصف القرية طفلًا مريضاً!
- ٤) هل تُريدين أن يذهب أبوك إلى السفر مريضاً!

١٥٠- عین الحال تختلف عن الباقي:

- ١) من عاش بوجهين في الدنيا مات و هو خاسر!
- ٢) و لا تنهوا و لا تحزنوا و أنتم الأعلوَن إن كُنتم مؤمنين!
- ٣) يجتهد الطلاب في أداء واجباتهم قانعين و يشكرون معلميهم!
- ٤) أنظر إلى البنين المسؤولين و هما قاما بعمل عظيم في هذه الجولة!

ارحموا ثلاثة
لا تقطعوا
درس های ۷۶ و ۷
صفحه های ۷۱ تا ۹۸

در این بخش، از میان سوالات عربی (۲) و عربی (۱) تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوالهای ۱۵۱ تا ۱۶۰ «یا» به سوالهای ۱۶۱ تا ۱۷۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۲)

■ عَيْنُ الْأَصْحَّ وَ الْأَدْقِ فِي الْجَوابِ لِلْتَّرْجِمَةِ أَوِ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۵۶ - ۱۵۱)

۱۵۱- ﴿ قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَا قُلْ لَمْ ثُوَّمْنَا وَلِكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا ﴾:

- (۱) اعراب گفتند ایمان آوردید بگو ایمان نمی آورید بلکه بگویید اسلام آوردید!
- (۲) اعراب گفتند ایمان آوردیم بگو ایمان نیاوردهاید بلکه بگویید اسلام آوردید!
- (۳) اعراب می گفتند ایمان آوردیم بگو ایمان نیاورید لکن بگویید اسلام آوردید!
- (۴) اعراب گفتند ایمان آوردیم بگو ایمان نیاوردهاید بلکه بگویید مسلمان شدهایم!

۱۵۲- «لَمْ تَرَ أَحَدًا أَجَودَ مِنِ النَّبِيِّ فَلَئِلَعْمٌ أَنَّهُ لَمْ يَرُدْ أَحَدًا خَائِبًا مِنْهُ وَ لِخَصَالِهِ هَذِهِ أَسْلَمَتْ قَبَائِلُ كثِيرَةً!»:

- (۱) بخشنده‌تر از پیامبر کسی را نمی‌یابیم و می‌دانیم که کسی را او نالمید باز نمی‌گرداند و این ویژگی‌های او قبیله‌های بسیاری را مسلمان کرد!
- (۲) کسی را همچون پیامبر بخشنده ندیده‌ایم و باید بدانیم که کسی را نالمید از خود برنگرداند و به دلیل این ویژگی‌ها قبیله‌های بسیاری به اسلام روی آوردندا!
- (۳) از پیغمبر کسی را بخشنده‌تر ندیده‌ایم و باید بدانیم که کسی را نالمید از خویش برنگردانید و برای این ویژگی‌های او قبیله‌های زیادی اسلام آوردندا!
- (۴) بخشنده‌تر از پیامبر کسی پیدا نمی‌شود و باید دانست که کسی از نزدش نالمید برنمی‌گشت و به جهت این ویژگی‌هایش بسیاری از قبیله‌ها مسلمان گشتندا!

۱۵۳- «كَانَ لِي زَمِيلٌ يَبْحَثُ فِي الْمَعْجمِ عَنْ مُفَرَّدَاتٍ لَمْ يَكُنْ يَعْلَمُ مَعْنَاهَا!»:

- (۱) همشاگردی‌ای داشتم که در فرهنگ لغت واژگانی را که معنایش را نمی‌دانست جست‌وجو می‌کرد!
- (۲) برای من همشاگردی‌ای بود که دنبال معنای واژه‌هایی در فرهنگ لغت بود که معنایش را نمی‌دانست!
- (۳) یک همشاگردی دارم که در فرهنگ لغت واژگانی را که معنایش را نمی‌داند جست‌وجو می‌کند!
- (۴) همشاگردی‌ام لغتنامه‌ای داشت که معنای کلمه‌هایی را که نمی‌دانست در آن می‌یافت!

۱۵۴- عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (۱) في المرة الخامسة ارتفع موج البحر و كاد هذا الرجل يغرق!: در مرتبه پنجم موج دریا بالا آمد و چیزی نمانده بود که این مرد را غرق کند!
- (۲) في أحد الأيام كان الشاب يسبح في البحر و يتظاهر بالغرق!: در یکی از روزها جوان در دریا شنا می‌کرد و تظاهر به غرق شدن می‌نمود!
- (۳) ذهب المُذنب إلى رجل صالح و فاضل،: گناهکار به سوی مردی درستکار و فاضل رفت،
- (۴) وطلب منه موعظة تمنعه عن ارتکاب المعصية!: و از او پندی خواست که او را از انجام گناه باز می‌داشت!

۱۵۵- وقتی پدرم به فروشگاه رفت تا برای تلفن همراش باتری بخرد، به پرندگان دانه دادم!»:

- ۱) إذا يذهب أبي إلى السوق لشراء بطارية لجواله فأنا أطعم الطيور حبًّا!
- ۲) متى ذهب الأب إلى الدكان لاشتاء البطاريه لجوالي أطعمت الطائر بذوراً!
- ۳) حين ذهب أبي إلى المتجر ليشتري البطاريه لجواله أطعمت الطيور حبًّا!
- ۴) متى ذهب أبي عند البائع ليشتري منه بطارية الجوال أطعم الطيور حبوباً!

۱۵۶- عَيْنُ الْخَطْأِ فِي الْمَفْهُومِ:

- ۱) لا تظلم كما لا ثحب أن تظلم!:

هر آن چیز کانت نباشد پسند
تن دوست و دشمن بدان در مبند

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ﴾:

اگر تیغ عالم بجنبد ز جای
نبُرد رگی تا نخواهد خدای

﴿يَقُولُونَ بِالسَّنَتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ﴾:

دعوى ايمان کنى و نفس را فرمان برى
با على بيعت کنى و زهر پاشی بر حسن

﴿وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْؤُلًا﴾:

من ندانستم از اول که تو بی مهر و وفایی
عهد نابستن از آن به، که ببندی و نپایی

۱۵۷- عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ الْمُفَرَّدَاتِ:

۱) كان حاتم الطائي يُعِينُ الصَّعِيفَ على شَادِئِ الْدَّهْرِ ← مرادف (يُنْصُرُ، مَصَاعِبُ)

۲) الرُّسْلُ وَ الْأَئْمَةُ يُحِبُّونَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ فِي أَصْحَابِهِمْ ← مفرد (أمام، مَكْرَمَة)

۳) لَا مُشْكَلَةَ قَادِرَةٌ عَلَىٰ هَزِيمَةِ الْأَشْخَاصِ الَّذِينَ يَتَوَكَّلُونَ عَلَى اللَّهِ ← مضاد (عاجزة، جَنَاح)

۴) هَيْلَيْنَ فِي الْعِشْرِينِ مِنْ عَمَرِهَا أَصْبَحَتْ أَعْجُوبَةً عَصْرَهَا ← جمع (إعمار، أَعْجَابٍ)

۱۵۸- عَيْنُ الْخَطْأِ: ﴿وَادْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءَ فَأَلْفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا﴾

۱) أعداء: اسم - مذكر - جمع مكسر؛ مفرد «عدو» - نكرة - معرب / خبر لـ «كُنْتُمْ» و منصوب بالفتحة

۲) إخوان: اسم - مذكر - جمع تكسير (مفرده: أخ) - نكرة - معرب / خبر الأفعال الناقصة و منصوب

۳) ألف: فعل ماضٍ - للغائب - مزيد ثلثي بزيادة حرف واحد - معلوم / فعل، و مع فاعله جملة فعلية

۴) أصبّحتم: ماضٍ - للجمع المذكر - مزيد ثلثي من باب «إفعال» / فعل، مع فاعله جملة فعلية

۱۵۹- عَيْنُ عَبَارَةٍ لَيْسَتْ فِيهَا لَامُ الْأَمْرِ:

۱) لِيَنْتَخِبَ الْوَالِدَانِ اسْمًا مُنْاسِبًا لِأَوْلَادِهِمَا!

۲) لِيُطَالِعَ الطَّلَابَ كُلَّهُمْ سِيرَةُ عَلَمَاءِ بَلْدَنَا!

۱۶۰- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ فَعْلٌ مَعَادِلٌ لِلمُضَارِعِ الْالْتَزَامِيِّ:

۱) تلاميذی يحتاجون إلى زمان أكثر ليفهموا هذا الدرس الصعب!

۲) لِيَحَلَّ صَدِيقِي الصَّعْوَبَاتِ الْكَثِيرَةِ الَّتِي حَدَثَتْ لَهُ فَكَرْ جَيِّدًا!

۳) أختي العزيزة تشتري الأدوات المنزلية لتحمل مَنْزَلَنَا!

۴) على كلّ مرء أن يواجه الحياة و مشاكلها بالتفاؤل!

یا مَنْ فِي الْبَحَارِ عَجَابِيَّةُ
دَرْسٌ ۸
صَفَحَهَا ۸۳ تا ۹۸

اگر به سؤال‌های ۱۵۱ تا ۱۶۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۱۶۱ تا ۱۷۰ پاسخ دهید.

عربی زبان قرآن (۱)

■ ■ عَيْنُ الْأَصْحَّ وَ الْأَدْقَ فِي الْجَوابِ لِلْتَّرْجِمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۱۶۱ - ۱۶۵)

١٦١- ﴿سَبَّانُ الَّذِي أَسْرَى بَعْدَهُ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجَدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجَدِ الْأَقصَى﴾ :

- ۱) پاک است کسی که در شبی در حال حرکت دادن بندۀ خود از مسجد الاقصی به سوی مسجد الحرام است!
- ۲) پاکترین فرد کسی است که بندگان خود را در شبی از مسجد الحرام به سوی مسجد الاقصی حرکت داد!
- ۳) پاک است کسی که در شبی بنده‌اش را از مسجد الحرام به سوی مسجد الاقصی حرکت داده است!
- ۴) کسی پاک است که بنده‌اش در یک شب از مسجد الحرام به مسجد الاقصی روانه شده است!

١٦٢- «سَمْكَةُ الْقَرْشِ نَوْعٌ مِنْ أَسْمَاكٍ تَعْرَفُ بِكَلَابِ الْبَحْرِ وَ تَقْطُعُ الْحَيَوانَاتِ فِي الْمَاءِ بِأَسْنَانِهَا كَمَا يَقْطَعُ السَّيْفِ!»:

کوسه‌ماهی ...

- ۱) نوعی ماهی است که سگ‌های دریا نامیده می‌شود و با دندان‌هایش حیوانات را در آب مانند شمشیر می‌بردا!
- ۲) نوعی از ماهیانی است که به سگ‌های دریا معروف‌اند و حیوانات را در آب با دندان‌هایش می‌برد همان‌طور که شمشیر می‌برد!

۳) نوعی از ماهیان است که معروف به سگ دریاها است و حیوانات دیگر را با دندان‌هایش می‌برد مانند شمشیر که می‌برد!

۴) نوعی از انواع ماهیانی است که به سگ دریاها شناخته می‌شود و در دریا مثل شمشیر حیوانات را با دندان‌های خود می‌برد!

١٦٣- «قَالَ أَبِي: قَلْبُ الْحَوْتِ ثَمَانُونَ كِيلُوغرَامًا وَ أَدْرِي أَنَّ تَصْدِيقَهُ صَعُّ وَ لَكِنَّ هَذَا الْقَوْلُ صَحِيحٌ!»: پدرم گفت: ...

- ۱) قلب نهنگ هشتاد کیلوگرم است و من می‌دانم که باور کردنی سخت است اما این سخن، درست است!
- ۲) قلب نهنگ هشتاد کیلوگرم است و می‌دانم اینکه آن را باور کنی دشوار است ولی این، سخنی درست است!
- ۳) قلب نهنگ هشتاد کیلوگرم وزن دارد و می‌دانم شاید باور کردن آن دشوار باشد ولی این سخنی است که درست است!
- ۴) قلب یک نهنگ بالغ بر هشتاد کیلوگرم است و من می‌دانم باور کردن آن موضوع سخت است اما این سخن، درست است!

١٦٤- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ۱) سمع الدلافین يقل عن سمع الإنسان عشر مراتٍ!: شنوایی دلفین‌ها ده برابر بیشتر از انسان است!
- ۲) هل أنت ترى صديقك في الكلية اليوم؟ بالتأكيد!: آیا تو حتماً دوستت را امروز در دانشکده می‌بینی؟!
- ۳) المحافظة على سلامة الطيور المائية و نظافة البحر واجبنا!: مراقبت از سلامتی پرندگان آبزی و تمیزی دریا وظيفة ماست!

۴) فندقنا في هذا السفر يقع على مقربة من غابة ذات الأشجار الخضراء!: در این سفر هتل ما در کنار یک جنگل دارای درختی سرسبز است!

١٦٥- «دَوْسَتِمْ مَرَا بِهِ كَتَابَخَانَهِ رَسَانَدَ وَ دَرَ رَاهَ بَا اوِ دربارَهِ امتحانَاتِ صَبَحَتْ كَرْدَمَا!»:

- ۱) أوصَلْتُ صَدِيقِي إِلَى الْمَكْتَبَةِ وَ فِي الطَّرِيقِ كَلْمَنِي حَولَ الْإِمْتَحَانَاتِ!
- ۲) أوصَلَنِي صَدِيقِي إِلَى الْمَكْتَبَةِ وَ كَلْمَثُهُ فِي الطَّرِيقِ عَنِ الْإِمْتَحَانَاتِ!
- ۳) وَصَلَنِي صَدِيقِي بِالْمَكْتَبَةِ وَ فِي الطَّرِيقِ كَلْمَثُهَا مِنِ الْإِمْتَحَانَاتِ!
- ۴) أوصَلَنِي صَدِيقِي بِالْمَكْتَبَةِ وَ فِي الطَّرِيقِ كَلْمَثُ عَنِ الْإِمْتَحَانَاتِ!

١٦٦- عین الخطأ: (عن مفهوم الكلمات)

- ١) المُشرِّفُ: هو الذي يُرشِّد مُسافِري المَوَاكِب في السَّفَرِ!
- ٢) الشَّرْشَفُ: قطعة من القماش تُقْيِ على جسمنا حين اللَّوْمِ!
- ٣) الشَّاطِئُ: أرض مملوئة من الرَّمْل قُرب البحار و المُحيطات!
- ٤) الموسوعةُ: كتاب ثمين تُوجَد فيه معلومات كثيرة عن اللغات و غيرها!

١٦٧- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ١) لا يَعْلَمُ الْمُؤْظَفُونَ أَنَّ الْمُكَيَّفَ فِي غُرْفَتِنَا لَا يَعْمَلُ!
- ٢) إِنَّ الدُّلْفِينَ حَيَوانٌ ذَكَيٌّ يُحِبُّ مُساعدةَ الإِنْسَانِ فِي الْبَحَارِ!
- ٣) الدُّلْفِينُ شَاعِدُ الْغَوَاصِينَ عَلَى اكْتِشافِ أَمَاكِنِ تَجْمُعِ الْأَسْمَاكِ!
- ٤) قَرَأْتُ فِي مُوسَوِّعَةٍ أَنَّ الدُّلْفِينَ تَقْدِرُ أَنْ تَتَكَلَّمَ بِاسْتِخْدَامِ أَصْوَاتٍ مُعَيَّنةٍ!

١٦٨- عین الخطأ للفراغ مما جاء بين القوسين (حسب أحكام الحروف الجازة):

- ١) ﴿ هو الذي يَقْبِلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُوُ عَنِ ..... ﴾: (السيئات)
- ٢) ﴿ وَأَدْخَلَنَا هُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنْ ..... ﴾: (الصالحين)
- ٣) لِ..... دَوْرٌ مُهِمٌ فِي الْحَرْبِ وَالسَّلَمِ: (الذالقين)
- ٤) أَحَسِنُوا إِلَى ..... وَسَاعَدُوهُمَا: (الوالدين)

١٦٩- عین ما فيه «الجار و المجرور» أقل:

- ١) عَلَيْكَ أَنْ تَرَى فِيهِ أَطْفَالًا يَقْزُونَ بِفَرْحٍ وَشُرُورٍ!
- ٢) إِذَا مَاتَ إِنْسَانٌ لَا يَنْقُطُعُ عَمَلُهُ مِنْ عِلْمٍ يُنْتَقِعُ بِهِ أَوْ وَلَدٍ يَدْعُو لَهِ!
- ٣) ﴿ سَبَّانُ الَّذِي أَسْرَى بِعْدَهُ لِيَلَّا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى ﴾
- ٤) فَإِنَّ التَّجَارِبَ الْكَثِيرَةَ فِي صَنَاعَةِ نَقْلِ النَّفْطِ عَبْرَ الْأَنَابِيبِ جَعَلَتِ إِنْرَانَ مِنَ أَنْجَحِ الدُّولِ!

١٧٠- عین حرف «الثُّون» جزءاً من مادة الكلمة:

- ١) حَيَّرَتِي ظَاهِرَةً مَطْرِ السَّمَكِ فَمَا وَجَدْتُ لَهَا جَواباً!
- ٢) يَنْفَتُحُ أَزْهَارُ الْفُرُودِ فِي الرَّبِيعِ وَتُصْبِحُ الْأَرْضُ جَمِيلَةً بِهَا!
- ٣) فِي أَحَدِ الْأَفْلَامِ شَاهَدْتُ الدُّلْفِينَ الَّذِي أَنْفَدَ رَجَلًا مِنَ الْعَرْقِ!
- ٤) شَاهَدَ الْغَوَاصُونَ الْمَصَابِيحَ الَّتِي يَنْبِعِثُ ضَرْوُهَا فِي أَعْمَاقِ الْبَحَارِ!

تاریخ (۳):

نهضت مشروطه ایران
جنگ جهانی اول و ایران
صفحه‌های ۹۱ تا ۶۱
جغرافیا (۳):
ویژگی‌ها و انواع شیوه‌های
حمل و نقل
صفحه‌های ۴۱ تا ۵۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دققه

تاریخ و جغرافیا (۳)

۱۷۱- در پی کدام رخداد در دوران حکومت قاجار، مردم تهران در حرم حضرت عبدالعظیم تحصن کردند؟

(۱) اقدام نوز بلژیکی در توهین به مقدسات ایرانیان

(۲) تجمع مردم در اعتراض به گرانی‌ها در مسجد شاه

(۳) احداث بانک استقراضی روس در محل یک قبرستان متروک

(۴) توهین حکومت به سه تن از علمای کرمان و اخراج آنان از شهر

۱۷۲- اصل دوم متمم قانون اساسی انقلاب مشروطیت با تلاش‌های پیگیر کدامیک از علماء به تصویب رسید؟

(۱) آیت‌الله شیخ عبدالله مازندرانی

(۲) آیت‌الله شیخ فضل‌الله نوری

(۳) آیت‌الله سید محمد طباطبائی

۱۷۳- کدامیک از گزاره‌های زیر، در ارتباط با وضعیت جنگ جهانی اول در جبهه غربی صحیح می‌باشد؟

(۱) روس‌ها به سرعت بسیج شدند و از سقوط کشورشان توسط ارتش آلمان جلوگیری کردند.

(۲) تمام نیرو و امکانات آمریکایی‌ها برای غلبه بر آلمان و نیروهای متحده بـ کار گرفته شد.

(۳) دولت عثمانی به متحده‌نی پیوست، ولی در نهایت توسط نیروهای متفقین اشغال شد.

(۴) فرانسوی‌ها با حمایت انگلیسی‌ها و سایر دولتهای متفق، جنگ را به حالت فرسایشی درآوردند.

۱۷۴- کدام گزینه از مفاد پیمان منعقد شده با آلمان در کاخ ورسای پاریس بعد از جنگ جهانی اول نیست؟

(۱) مستعمرات آلمان میان متفقین تقسیم شد.

(۲) آلمانی‌ها ملزم به پرداخت غرامت به دولتهای متفق شدند.

(۳) بخش‌هایی از خاک آلمان به فرانسه و لهستان واگذار گردید.

(۴) آلمانی‌ها از داشتن تسلیحات نظامی منع شدند.

۱۷۵- یکی از علل مهم سقوط دولت و ثوق‌الدوله در ایران چه بود؟

(۱) اعتراض مردم به قرارداد ۱۹۱۹ و مخالفت با آن

(۲) بـ توجهی وی به مصوبات مجلس شورای ملی

(۳) مشکلات اقتصادی دولت او در شروع روی کار آمدن

۱۷۶- کدامیک از مفاهیم زیر ماهیت جغرافیایی حمل و نقل را نشان می‌دهند؟

- (۱) برخورداری از اهمیت اقتصادی، زیست محیطی، اجتماعی و سیاسی و دفاعی
- (۲) نقش آفرینی در فعالیت‌های اقتصادی، واحدهای تولیدی، خدماتی و تجاری
- (۳) افزایش جمعیت، گسترش تجارت و اقتصاد جهانی، پیشرفت علم و فناوری
- (۴) مکان، موقعیت مکانی، مسافت، مبدأ و مقصد

۱۷۷- کدامیک از ویژگی‌های زیر از مزایای حمل و نقل جاده‌ای نسبت به سایر شیوه‌های حمل و نقل است؟

الف) میزان مصرف سوخت و آلایندگی محیط‌زیست

ب) استفاده برای رفتن به مناطق روستایی

ج) انعطاف در توقف بین ایستگاه‌ها و تعدد مسیرها

د) راحتی و تعداد مسافران

(۴) ج، د

(۳) ب، د

(۲) الف، ج

(۱) ب، ج

۱۷۸- کدامیک از اطلاعات زیر درباره حمل و نقل آبی نادرست است؟

- (۱) مقرنون به صرفه‌ترین و ارزان‌ترین روش جابه‌جایی کالاها
- (۳) هزینه احداث مناسب بنادر، اسکله‌ها و تجهیزات مربوط به آن
- (۲) صادرات و واردات حجم عظیم کالا
- (۴) سرعت کمتر کشته نسبت به سایر وسائل حمل و نقل

۱۷۹- ویژگی‌های حمل و نقل ریلی در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) تعداد سوانح پایین، آلایندگی کم، هزینه احداث پایین خطوط آهن و مصرف سوخت بسیار کم
- (۳) پوشش گسترده در جهان، ارزان‌ترین روش جابه‌جایی کالاها و برخورداری از بالاترین سرعت
- (۲) ارزان‌ترین روش جابه‌جایی کالا، هزینه حمل پایین، صرفه‌جویی در زمان و راحتی
- (۴) امنیت، راحتی، هزینه حمل پایین در مسافت‌های طولانی، آلایندگی کم و هزینه احداث بالای خطوط آهن

۱۸۰- ویژگی کشته‌های «رو-رو» کدام است؟

- (۱) تعداد زیادی وسیله نقلیه چرخ‌دار می‌توانند با بار به درون آن بروند و خارج شوند.
- (۲) قابلیت قراردادن کالاها در محفظه‌هایی خاص و آسان‌بودن انبارداری محموله‌ها
- (۳) امکان قراردادن مواد فله‌ای در مخازن یا تانکرهای کشته
- (۴) تفریحی‌بودن و دارای قابلیت حمل مسافران گردشگری برای مدتی محدود و مشخص

تاریخ(۱):
ایران در عصر باستان:
سرآغاز هویت ایرانی
(درس‌های ۱۴ تا ۱۶)
صفحه‌های ۱۲۸ تا ۱۵۲
جغرافیا(۱):
جغرافیای انسانی ایران
(درس‌های ۹ و ۱۰)
صفحه‌های ۷۸ تا ۱۰۰

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس اختیاری است.
در صورت پاسخ‌گویی نمره آن در کارنامه اعلام خواهد شد.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ و جغرافیا (۱)

۱۸۱- در زمان کدام پادشاه ایران باستان، اوستا به خط و زبان اوستایی نگارش یافت؟

۲) بلاش یکم اشکانی

۱) شاپور دوم ساسانی

۴) اردشیر بابکان ساسانی

۳) مهرداد یکم اشکانی

۱۸۲- چرا دوره ساسانیان اهمیت بسزایی در تاریخ دین زرتشتی دارد؟ زیرا ...

۱) حکومت ساسانی این دین را دین رسمی ایران اعلام کرد.

۲) قدرت و نفوذ روحانیون زرتشتی در این دوره افزایش یافت.

۳) مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف باعث سردرگمی مردم شد.

۴) قدرت و دخالت‌های یهودیان و مسیحیان در امور کشور کاهش یافت.

۱۸۳- در ایران باستان متن‌ها و اسناد مربوط به چه موضوع‌هایی کتابت می‌شد؟

۲) داستان‌ها و خاطرات

۱) دینی و ادبی

۴) حماسی و عاشقانه

۳) سیاست و اقتصاد

۱۸۴- کدامیک از عبارات زیر در مورد وضعیت آموزش در دوره ساسانیان نادرست است؟

۱) آموزگاری به عنوان یک شغل رسمی، به موبدان اختصاص داشت.

۲) به دلیل باقی‌ماندن آثار و منابع مکتوب متعدد، اطلاعات قابل توجهی درباره وضعیت و شرایط تعلیم و تربیت وجود دارد.

۳) در عهد باستان و بهویژه در زمان ساسانیان، تنها فرزندان گروههای خاصی می‌توانستند به مدرسه بروند.

۴) آموزش در ایران باستان تک‌بعدی و بیشترین توجه به تربیت اخلاقی بود.

۱۸۵- کدام گزینه از جمله ویژگی‌های هنر هخامنشی نیست؟

۲) درباری بودن و به تصویر کشیدن شکوه شاهان و تشریفات

۱) تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت‌های تابع

۴) اتكا به شیوه‌های هنری بومی بدون کاربرد سبک‌های غیرایرانی

۳) طبیعت‌گرایی و استفاده از عناصر موجود در طبیعت

۱۸۶- کدام عامل تعیین‌کننده شکل‌های گوناگون شهرها است؟

۲) قدامت و آداب و رسوم حاکم بر آن‌ها

۱) میزان جمعیت و محورهای ارتباطی آن‌ها

۴) چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف آن‌ها

۳) آب و خاک و میزان حاصلخیزی آن‌ها

۱۸۷- مهم‌ترین عامل تعیین‌کننده نقش سکونتگاه‌ها کدام است و کدام سکونتگاه از نقش اداری و سیاسی بروخوردار است؟

۲) میزان جمعیت - اصفهان

۱) میزان جمعیت - تهران

۴) وضع جغرافیایی - اصفهان

۳) وضع جغرافیایی - تهران

۱۸۸- علت بروخورداری ایران از مزیت‌های زیاد برای تولیدات باگی کدام است؟

۱) تغییر روش آبیاری به روش‌های نوین و مناسب با محیط

۲) قرارگرفتن ایران در منطقه‌ای استراتژیک برای صادرات محصول خود

۳) رایج شدن کشت گلخانه‌ای در بین کشاورزان و باگداران ایران

۴) امکان کشت انواع گوناگون میوه‌های سردسیری، نیمه‌گرمسیری و گرمسیری

۱۸۹- توسعه همه مناطق کشور مناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی آن‌ها در چه صورتی امکان‌پذیر است؟

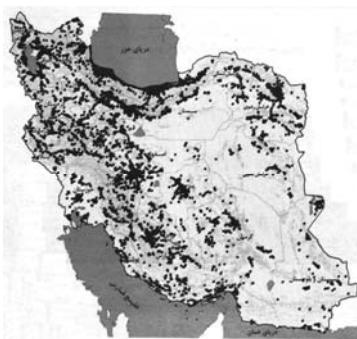
۱) توجه به صنایع دستی و صنایع ماشینی مناسب برای همه مناطق

۲) بررسی نحوه توزیع معادن موجود در کشور و بهره‌گیری از آن در جهت اشتغال‌زایی

۳) پراکنده کردن قطب‌های صنعتی به‌طور یکسان و در همه مناطق کشور

۴) بررسی ویژگی‌ها و توان محیطی مناطق مختلف در هنگام استفاده از منابع طبیعی

۱۹۰- مطابق با نقشه زیر، مفهوم عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی، در کدام مورد اشاره نشده است؟

۱) برنامه‌ریزی‌ها مناسب با شناسایی ظرفیت‌های هر منطقه صورت نگرفته است.

۲) بین مناطق کشور از نظر دسترسی به منابع و امکانات، تعادل برقرار نشده است.

۳) از دید ترکیبی علم جغرافیا در شناسایی توان‌های محیطی استفاده نشده است.

۴) هر استانی با توجه به استعدادها و ظرفیت‌های خود، صنایع ماشینی خاصی دارد.

تاریخ (۲):
 ایران؛ از ورود اسلام تا
 پایان صفویه
 اروپا در قرون وسطا و
 عصر جدید
 (درس های ۱۴ تا ۱۶)
 صفحه های ۱۴۸ تا ۱۵۶
 جغرافیا (۲):
 نواحی سیاسی
 (درس های ۱۰ و ۱۱)
 صفحه های ۱۲۷ تا ۱۵۸

پاسخ گویی به سوال های این درس اختیاری است.
 در صورت پاسخ گویی نمره آن در کارنامه اعلام خواهد شد.
 وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تاریخ و جغرافیا (۲)

۱۹۱- شاخص ترین چهره فلسفی عصر صفوی چه کسی بود و فلسفه وی چه نام داشت؟

(۱) میرداماد - حکمت متعالیه

(۲) ملاصدرا - حکمت متعالیه

(۳) میرداماد - فلسفه مشایی

(۴) ملاصدرا - فلسفه مشایی

۱۹۲- کدامیک از پادشاهان صفوی، جزء نقاشان و هنرمندان چیره دست زمان خود بود؟

(۱) شاه عباس (۲) شاه تهماسب

(۳) شاه صفی (۴) شاه اسماعیل

۱۹۳- چرا در اوایل قرن ۹ م. زمین داران بزرگ در اروپا از جمله شاهان، در صدد برآمدن قسمت هایی از زمین ها و املاک خود را در برابر دریافت خدمات نظامی و غیر نظامی به زیر دستان و یا اشراف درجه دوم و اگذار کنند؟

(۱) به دلیل گسترش نظام ارباب، رعیتی و حمایتی که واسالها از پادشاه در هنگام جنگ انجام می دادند.

(۲) چون هرج و مر ج اروپا را فراگرفته بود و حملات طوایف غیر متمدن از شرق و شمال باعث نالمنی شده بود.

(۳) چون در تأمین هزینه ارتش ناتوان بودند و قادر به حفظ اقتدار و امنیت قلمرو خود نبودند.

(۴) تشکیل نهادی موسوم به کومس یا کنت پس از انقراض امپراتوری شارلمانی در این امر مؤثر بود.

۱۹۴- کدام گزینه درباره جایگاه و موقعیت کلیسا در قرون وسطای اروپا نادرست است؟

(۱) کلیسا بر تمام جنبه های زندگی مسیحیان اعمال نفوذ و نظرات می کرد.

(۲) مقام های کلیسا هدایت جریان فکر و فرهنگ را به دست گرفتند.

(۳) موقوفیت زیادی در گسترش مسیحیت در میان اقوام مهاجم به اروپا کسب نکرد.

(۴) رسم بخشش گناهان نفوذ و تأثیر گسترش کلیسا را در اروپا به دنبال داشت.

۱۹۵- کدام گزینه به منزله نخستین گام های اروپاییان برای استعمار سرزمین های دیگر محسوب می شود؟

(۱) ورود دریانوردان پرتغالی به سواحل غربی قاره آفریقا در اقیانوس اطلس

(۲) کشف قاره آمریکا توسط کریستف کلمب و عبور از اقیانوس اطلس

(۳) روابط های استعماری بین انگلیسی ها، فرانسوی ها و هلندی ها

(۴) سرکوب بومیان آمریکای جنوبی و مرکزی توسط اسپانیایی ها

۱۹۶- «یک ناحیه سیاسی مستقل دارای سرزمین مشخص، جمعیت دائمی و مقیم و حکومت مرکزی است.» این ناحیه در چه صورتی کشور قلمداد نمی شود؟

(۱) نداشتن حاکمیت بر امور داخلی و خارجی (۲) عدم برخورداری از جمعیت فراوان

(۳) در نظر نداشتن مرزهای آن با توجه به شرایط فرهنگی (۴) ضعیف بودن و قرار گرفتن در بین همسایگان قدرتمند

۱۹۷- درخصوص تعیین مرز دریایی، کدام مورد درست است؟

(۱) از پایین ترین حد جزر دریا تا ۱۲ مایل دریایی قبل از آن، آبهای داخلی نامیده می شود.

(۲) از پایین ترین حد جزر دریا تا ۱۲ مایل دریایی بعد از آن، آبهای داخلی نامیده می شود.

(۳) از پایین ترین حد جزر دریا تا ۱۲ مایل دریایی قبل از آن، دریای سرزمینی نامیده می شود.

(۴) از پایین ترین حد جزر دریا تا ۱۲ مایل دریایی بعد از آن، دریای سرزمینی نامیده می شود.

۱۹۸- علت اهمیت نحوه شکل گیری و ایجاد مرزها به کدام گزینه نزدیکتر است؟

(۱) حفاظت، مدیریت و کنترل مرزها و نحوه پرداختن کشورهای همسایه به این امور

(۲) تأثیر بالای آن در میزان جابه جایی مسافران و مبادلات کالاهای

(۳) تأثیر بسزای آن در میزان اختیارات واحدهای سیاسی درون کشورها

(۴) تأثیر در امنیت، همکاری، اختلاف و کشمکش بین کشورهای همسایه

۱۹۹- «انتقال نیروها و تدارکات به غرب کشور توسط کشور چین در جنگ با ژاپن»، نقش کدامیک از عوامل جغرافیایی را در قدرت ملی یادآور می شود؟

(۱) موقعیت جغرافیایی کشور (۲) سعت، شکل و ناهمواری های کشور

(۳) بنیادهای زیستی کشور (۴) میزان جمعیت کشور

۲۰۰- «وجود منابع انرژی و معدنی در کشورها» و «داشتن جمعیت زیاد»، به ترتیب، چگونه می توانند منشاً قدرت باشند؟

(۱) فراهم آوردن زمینه صادرات گسترش آن ها - برخورداری از تنوع قومی، زبانی و دینی

(۲) به کارگیری در جهت توسعه صنایع - برخورداری از تنوع قومی، زبانی و دینی

(۳) فراهم آوردن زمینه صادرات گسترش آن ها - سرچشمه روحیه ملی بودن

(۴) به کارگیری در جهت توسعه صنایع - سرچشمه روحیه ملی بودن

خدا در فلسفه (قسمت اول)
خدا در فلسفه (قسمت دوم)
صفحه‌های ۵۱ تا ۲۹

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

- ۲۰۱- کدام عبارت با توصیفاتی که ارسسطو از خداوند به عنوان مبدأ نخستین جهان ارائه می‌کند، سازگاری ندارد؟
(۱) شریف‌ترین موجود
(۲) دارای عالی‌ترین اندیشه
(۳) غیرمنابذ و دارای حیات
(۴) غیرمحرك متحرك
- ۲۰۲- کدام گزینه درباره برهان کانت برای اثبات خداوند درست است؟
(۱) او در مقدمه اول برهانش، انسان را موجودی دارای اختیار و اراده آزاد می‌داند.
(۲) پذیرش خداوند در دیدگاه کانت، ملازم با معناداری زندگی و هدفمندی حیات انسانی است.
(۳) از دیدگاه کانت وجود نفس غیرمادی در انسان در گرو پذیرش اراده آزاد است.
(۴) کانت نهایتاً با استفاده از برهان اخلاقی خود، وجود واقعی خداوند را اثبات می‌کند.
- ۲۰۳- در متن زیر به ترتیب به نظرات کدامیک از فلاسفه درباره خدا اشاره شده است؟
«بحث خدا و فلسفه، بحثی مشترک میان فلاسفه است. توصیفی از نوعی هستی منطبق بر توصیف خدا در ادیان الهی وجود دارد که خدا را وجودی لایقی و حکیم معرفی می‌کند. خدا در فلسفه موجودی جاودان و ضامن اخلاق و سعادت بشر شمرده می‌شود که گاه از نظر برخی فلاسفه نمی‌توان نامتناهی بودن او را شناخت و یا حتی اثبات کرد با این حال در برخی دیدگاهها از خدا به عنوان حقیقتی نامتناهی یاد می‌شود که از طریق استدلال عقلانی محض اثبات شدنی است.»
(۱) ارسسطو - دکارت - هیوم - کانت
(۲) افلاطون - دکارت - تجربه‌گرایان - دکارت
(۳) افلاطون - کانت - هیوم - دکارت
- ۲۰۴- در دوره جدید اروپا چه عاملی باعث سنت شدن پایه‌های اعتقاد به خدا در جامعه شد؟
(۱) اختلاف میان فلاسفه عقل‌گرا و تجربه‌گرا
(۲) ظهور فیلسوفانی که جهان را حقیقتی غیرمادی می‌دانستند
(۳) رشد تفکر حسی و حس‌گرایی
- ۲۰۵- کدام گزینه درباره برهان فارابی در اثبات وجود خداوند صحیح است؟
(۱) فارابی با رد براهین ارسسطو، برهانی مبتنی بر محال بودن تسلسل نامتناهی علت‌ها ارائه کرد.
(۲) تسلسل علل نامتناهی یعنی سلسله علت‌ها تا بدان جا پیش رود که هیچ‌گاه به معلومی که رویه‌روی ماست ختم نشود.
(۳) می‌توان سلسله علت‌های فارابی را به عوامل نوشتن نظیر اراده کردن و داشتن قلم شبیه کرد که همگی لازمه نوشتن هستند.
(۴) اولین مقدمه از برهان فارابی پذیرفتن واقعیت پدیده‌ها است که فارابی پس از آن به معلوم بودن و نیازمندی آن‌ها به علت می‌رسد.
- ۲۰۶- از نظر ابن سینا چه چیزی تعیین‌کننده نیازمندی موجودات به یک خدای خالق است؟
(۱) محدود یا نامحدود بودن تعداد اشیای جهان
(۲) نیاز ماهوی و وابستگی آن‌ها در نسبت با ضرورت وجود
(۳) توجه به فرد فرد موجودات به شکل جدا و مستقل
(۴) در نظر گرفتن موجودات جهان به عنوان کل
- ۲۰۷- کدام گزینه در رابطه با برهان امکان فقری ملاصدرا صحیح می‌باشد؟
(۱) در این برهان از غنی بالذات بودن وابستگی و نیاز مطلق موجودات اثبات می‌شود.
(۲) تقسیم‌بندی موجودات به وابسته و غیروابسته براساس امکان ذاتی و فقر ماهوی آنان صورت می‌گیرد.
(۳) فقر محض موجودات جهان هستی حتی پس از موجودشدن نیز از بین نمی‌رود.
(۴) برهان وجود و امکان در دیدگاه ملاصدرا مردود و برهان امکان فقری جایگزینی برای آن است.
- ۲۰۸- با توجه به برهان فارابی و برهان ابن سینا بر اثبات وجود خدا، کدام مورد میان این دو مشترک نیست؟
(۱) وجود اشیاء و واقعیت‌های در جهان
(۲) تقدیم وجود علت بر معلول
(۳) بینیاز بودن خالق
(۴) نیازمندی موجودات این جهان
- ۲۰۹- کدام گزینه به ترتیب تفاوت برهان «بن‌سینا با فارابی» و تفاوت برهان «ملاصdra با بن‌سینا» را در اثبات وجود خداوند به درستی بیان می‌کند؟
(۱) توجه به وجود به جای وجود - تغییر مبنای استدلال از ماهیت به حق واقعیت اشیاء
(۲) بحث از رابطه خاص معلول با علت - تغییر مبنای استدلال از ماهیت به حق واقعیت اشیاء
(۳) توجه به وجود به جای وجود - بحث از فقر و نیازمندی مخلوقات به علتی که مانند آن‌ها نیست.
(۴) بحث از رابطه خاص معلول با علت - بحث از فقر و نیازمندی مخلوقات به علتی که مانند آن‌ها نیست.
- ۲۱۰- کدام گزینه مطابق با بیت زیر توصیف دقیق‌تری از عشق در دیدگاه ابن سینا ارائه می‌دهد؟
طبایع جز کشش کاری ندانند حکیمان این کشش را عشق خوانند
(۱) امانتی در کنه و طبع جهان هستی که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است.
(۲) مفهوم عام و گسترده که اختصاص به انسان ندارد و هر موجودی از آن بهره‌مند است.
(۳) اشتیاق ذاتی به کمالات و خیرات و ذوق فطری در گریزان بودن از بدی‌ها
(۴) عامل معنابخشی به حیات که بنای زندگی براساس رابطه عاشقانه با خداوند است.

قضیه شرطی و
قیاس استثنایی
سنجه‌گری در تفکر
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۱۳

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

- ۲۱۱- ضربالمثل «آشپز که دوتا شد، آش یا شور می‌شود یا بی‌نمک» چه نوع قضیه‌ای است؟
 (۱) منفصل حقیقی
 (۲) منفصل مانعه‌الجمع
 (۳) شرطی متصل
- ۲۱۲- دقیق‌ترین گزینه در تکمیل جای خالی زیر کدام است؟
 «قضیه منفصلة حقیقی قضیه‌ای است که ...»
 (۱) صدق هم‌زمان دو طرف در آن محل است.
 (۲) دو طرف در آن نمی‌توانند هم‌زمان کاذب باشند.
 (۳) اجتماع و ارتفاع طرفین در آن ناممکن است.
 (۴) دو طرف آن نمی‌توانند هم‌زمان صادق باشند.
- ۲۱۳- در کدام گزینه قضیه منفصله‌ای یافت می‌شود که بتوان با استفاده از آن در یک قیاس استثنایی از کذب یک طرف به صدق طرف دیگر رسید؟
 (۱) یا برای کنکور تلاشت را می‌کنی یا دیگر فرستی برای موفقیت خواهی داشت.
 (۲) انسان یا اهل تفکر فلسفی است، یا به امور دیگری می‌پردازد.
 (۳) یا می‌خواهی به مهمانی دوستت بروی یا ترجیح می‌دهی استراحت کنی.
 (۴) یا در خانه می‌مانی و بیرون نمی‌روی یا به درس‌هایت رسیدگی می‌کنی.
- ۲۱۴- در کدام گزینه یک قیاس استثنایی اتصالی معتبر به کار نرفته است؟
 (۱) الان رحمات پدر و مادر را در کنی چون بچه نداری.
 (۲) الان که در بازار معتبر نیستی حتماً چک برگشتی داری.
 (۳) تو که سیگاری هستی بدنست آسیب می‌بینند.
 (۴) باران نباریده است چون زمین خیس نیست.
- ۲۱۵- اگر در یک قیاس استثنایی در مقدمه اول نه تالی عین نتیجه باشد و نه مقدم نقیض نتیجه، اما مقدم مقدمه اول با مقدمه دوم استدلال در تناقض باشد، آن قیاس چگونه خواهد بود؟
 (۱) نامعتبر - مغالطة رفع مقدم
 (۲) نامعتبر - مغالطة وضع تالی
- ۲۱۶- اگر از مقدمه «اگر جسمی حساس باشد نامی است» نتیجه بگیریم «گیاه حساس می‌باشد» دچار چه مغالطه‌ای شده‌ایم؟
 (۱) رفع تالی
 (۲) وضع مقدم
 (۳) وضع تالی
 (۴) رفع مقدم
- ۲۱۷- اگر قضیه «یا هیچ الف ب نیست یا بعضی الف ب است» مقدمه اول یک قیاس استثنایی انفصالی باشد:
 (الف) نوع قیاس انفصالی را مشخص کنید.
 (ب) کدام‌یک از قضایای زیر را در جایگاه مقدمه دوم قرار دهیم تا قیاس معتبر باشد؟
 (۱) منفصل حقیقی - بعضی الف ب نیست
 (۲) منفصل مانعه‌الجمع - بعضی الف ب است
 (۳) منفصل حقیقی - هر ب الف است
- ۲۱۸- در کدام گزینه نوع «مغالطه در اثر عوامل روانی» به درستی تعیین نشده است؟
 (۱) جز دانش آموز ضعیف چه کسی می‌تواند نظر نماینده کلاس را نپذیرد. (مسموم کردن چاه)
 (۲) هر کس منطق خوانده باشد می‌داند که نظر من صائب و به حق است. (تله‌گذاری)
 (۳) فقط دانش آموز شیطان و تنبل، درس منطق را دوست ندارد. (کوچک‌نمایی)
 (۴) می‌گویی مادر من با شما بد حرف زدا اگر مادرم این کار را کرده حتماً حق داشته است. (تسلی به احساسات)
- ۲۱۹- در کدام گزینه به ترتیب مغالطه‌های «تله‌گذاری - مسموم کردن چاه - تسلی به احساسات» ذکر شده‌اند؟
 (الف) هر کسی کوچک‌ترین آشنایی با تفکر منطقی داشته باشد، این سخن را تصدق می‌کندا
 (ب) بی‌شک آثار هنری ای که تنها مورد توجه اقلیتی از مردم قرار می‌گیرند، دارای ارزشی هستند که تنها خواص آن را می‌یابند. این اثر خاص است و بی‌شک شما یکی از آن افراد هستیدا
 (ج) این کاندیدای محترم انتخابات مجلس خود از اقساط تهی دست جامعه بوده و از کودکی رنج و فقر را با تمام وجود درک کرده استا
 (۱) الف - ب - ج
 (۲) ج - الف - ب
 (۳) الف - ج - ب
 (۴) ب - الف - ج
- ۲۲۰- در هر یک از جملات زیر چه نوع مغالطه‌ای رخ داده است؟
 (الف) شرکت ما تمامی حوادث را بیمه می‌کند به‌جز آتش‌سوزی و سیل که این دو فقط یک چهارم حوادث را به خود اختصاص می‌دهند.
 (ب) آقای قاضی! موکل بنده بیماری لاعلاج دارد حتی حکم حبس ابد هم برایش تفاوتی ندارد چون چند ماه دیگر از دنیا می‌رود.
 (ج) مشتری: «این غذا سوخته»
 آشپز: «نه جناب، فقط کمی تُرد شده»
 (۱) بزرگ‌نمایی - تسلی به احساسات - مسموم کردن چاه
 (۲) کوچک‌نمایی - تسلی به احساسات - بار ارزشی کلمات
 (۳) بزرگ‌نمایی - تله‌گذاری - تسلی به احساسات

انسان، موجود اخلاقی گرا
صفحه‌های ۸۳ تا ۹۳

در این بخش، از میان سوالات فلسفه یازدهم و منطق تنها یک مجموعه را انتخاب کنید.
به سوالات ۲۲۱ تا ۲۳۰ «یا» به سوالات ۲۳۱ تا ۲۴۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۲۲۱- کدام گزینه در مورد افعال انسان درست است؟

(۱) بعضی از افعال طبیعی، فعل اخلاقی نیز محسوب می‌شوند.

(۲) بعضی از افعال اخلاقی، فعل طبیعی نیز محسوب می‌شوند.

(۳) هر فعل اخلاقی، نوعی فعل طبیعی نیز محسوب می‌شود.

(۴) هیچ فعل طبیعی، فعل اخلاقی محسوب نمی‌شود.

۲۲۲- کدام مورد از عبارات زیر نظر افلاطون نیست؟

(۱) فعل اخلاقی ممکن است ما را به سعادت حقیقی نرساند.

(۲) شرط در جهت سعادت بودن این است که قوای غیر عقل تحت فرمان عقل باشند.

(۳) معیار نیکبختی ممکن است با گذشت زمان تغییر کند اما میان همه انسان‌ها مشترک و ثابت است.

(۴) تحت فرمان عقل بودن قوای غضب و شهوت به معنای کنترل‌گری است نه از کار انداختن.

۲۲۳- کدام عبارت درباره قوای نفسانی انسان از نظر ارسطو صحیح نیست؟

(۱) حالت تفریط قوه شهوت خمودی می‌باشد.

(۲) حالت افراط قوه غضب شره می‌باشد.

(۳) عقل هر انسانی حد اعتدال قوای خود را درک می‌کند.

۲۲۴- کدام گزینه در رابطه با انسان و اخلاق در نظر فیلسوفان یونان نادرست است؟

(۱) از نظر افلاطون معیار فضیلتمندی انسان تناسب اعمال او با سعادت حقیقی است.

(۲) ارسطو حالت افراط قوه عقل را جریزه می‌داند که در آن فرد دنبال طرح شیوه است.

(۳) از نظر ارسطو عملی در جهت سعادت است که تنها از قوه عقل متأثر است، نه قوای دیگر.

(۴) افلاطون معتقد است که اعمال ارادی و اختیاری آدمی ممکن است در جهت رذیلت و شر قرار بگیرند.

۲۲۵- کدام گزینه به هیچ وجه نمی‌تواند وصف اخلاق مورد نظر کانت باشد؟

(۱) جست‌وجوی معیار فعل اخلاقی در وجود انسانی

(۲) تعیین درستی یا نادرستی اعمال براساس نتیجه آن‌ها

(۳) اخلاقی بودن فعل در گروه قابلیت عمومیت آن کنش

(۴) صحبت از وظیفه اخلاقی و عمل مطابق با وظیفه

۲۲۶- چرا فیلسوفان طبیعت‌گرا برای قواعد اخلاقی ارزش حقیقی و واقعی قائل نبودند؟

- (۱) انجام کار اخلاقی کمکی به جامعه نمی‌کند.
- (۲) از جانب خداوند دستور شده و به اراده ما در انجام آن توجه نشده است.
- (۳) ابداع آن توسط انسان است و ریشه در منفعت فرد و جامعه دارد.
- (۴) برای اخذ آزادی از دیگران مجبور به اعطای آن هستیم.

۲۲۷- در کدام گزینه هر دو مورد ذکر شده به ترتیب درباره فعل اخلاقی از نظر کانت و فیلسوفان طبیعت‌گرا صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) معیارش وجود اخلاقی است - بدون حسن و قبح ذاتی است.
- (۲) بدون انگیزه است - برخوردار از هیچ‌گونه ارزش و فضیلتی نیست.
- (۳) صرفاً برای اطاعت از وجود انسان است - بر مبنای منفعت است.
- (۴) قاعده‌ای عام و همگانی است - استقلالی نسبت به روابط اجتماعی ندارد.

۲۲۸- از نظر فلسفه مسلمان، علاقه‌مندی بشر به فضیلت‌ها ... و تشخیص فضیلت‌ها ... است.

- (۱) عقلی - عقلی
- (۲) فطری - عقلی
- (۳) فطری - فطری
- (۴) عقلی - فطری

۲۲۹- کدام گزینه مطابق با دیدگاه فلسفه مسلمان در حیطه فلسفه اخلاق صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) اعتماد به خدا، عاملی تقویت‌کننده و تضمینی برای انجام فعل اخلاقی است.
- (۲) فلسفه مسلمان برخلاف کانت نافی نقش فطرت در علاقه‌مندی به فضائل نمی‌باشد.
- (۳) عدم سرپیچی از فرمان خداوند و همچنین رشد و کمال روح نتیجه کسب فضائل است.
- (۴) علت اصلی انجام رذایل اخلاقی، تلاقي دو دسته از تمایلات ذات آدمی است.

۲۳۰- کدام گزینه در باب مقایسه نظرات فیلسوفان گوناگون درباره اخلاق نادرست است؟

- (۱) معیار فعل اخلاقی در نظریه ارسسطو و کانت با پردازش عقلی حاصل می‌شود.
- (۲) در نظریه افلاطون اخلاق امری مطلق و عقلی است اما در نظر فیلسوفان طبیعت‌گرا تابع قرارداد است.
- (۳) افلاطون فعل اخلاقی فضیلت‌مند را در جهت سعادت می‌داند، اما در نظر کانت این فعل نباید به سعادت شخصی منتهی گردد.
- (۴) در نظر ارسسطو فعل اخلاقی برآیندی از اعتدال تمام قوای وجودی است، اما در نظر کانت احساسات شخصی نباید در تصمیم تأثیرگذار باشند.

منطق

قضیه شرطی و قیاس استثنایی
سنجشگری در تفکر
صفحه‌های ۸۳ تا ۱۱۳

اگر به سوال‌های ۲۲۱ تا ۲۳۰ پاسخ نداده‌اید، به سوال‌های ۲۳۱ تا ۲۴۰ پاسخ دهید.

۲۳۱- کدام گزینه در مورد اجزای یک قضیه شرطی متصل به درستی ذکر شده است؟

(۱) مقدم، شرط، لازم - تالی، جواب شرط، ملزم، تابع

(۲) مقدم، ملزم، مستلزم - تالی، تابع، شرط

۲۳۲- چنانچه در عبارت «ج یا ب است یا ف» انصاف از نوع حقیقی باشد کدام عبارت صحیح خواهد بود؟

(۱) صدق غیر ب نتیجه می‌دهد صدق غیر ف را.

(۲) کذب ب نتیجه می‌دهد صدق غیر ف را.

(۳) صدق ف نتیجه می‌دهد کذب غیر ب را.

۲۳۳- «الف یا ب است یا ج» یک قضیه شرطی منفصل است که از کاذب بودن یک طرف می‌توان به صادق بودن طرف دیگر آن رسید. این قضیه کدام نوع از قضایای شرطی انصافی می‌باشد و کدام گزینه مثال درستی برای آن است؟

(۱) حقيقة - این دیوار یا سفید است یا سیاه.

(۲) مانعه‌الجمع - علم یا تصور است یا تصدیق.

(۳) مانعه‌الرفع - یا نمره زیر ۱۳ می‌گیری یا قبول می‌شود.

۲۳۴- کدام گزینه قیاس استثنایی اتصالی معتبر می‌باشد؟

(۱) اگر ورزش کنیم سالم خواهیم ماند. لیکن ورزش نمی‌کنیم. پس سالم نخواهیم ماند.

(۲) اگر به دستور پزشک عمل کنی درمان خواهی شد. لیکن به دستور پزشک عمل نکرده‌ای. پس درمان نخواهی شد.

(۳) اگر این دانش‌آموز علوم انسانی باشد کتاب منطق دارد. لیکن کتاب منطق دارد. پس دانش‌آموز علوم انسانی است.

(۴) اگر قوانین راهنمایی و رانندگی را رعایت کنی سالم به مقصد می‌رسی. لیکن قوانین را رعایت کرده‌ای. پس سالم به مقصد رسیده‌ای.

۲۳۵- در کدام گزینه علت عدم اعتبار قیاس، مغالطة رفع مقدم است؟

(۱) آن‌گاه نویسنده خوبی خواهی شد که در این کلاس‌ها شرکت کنی؛ پس معلوم می‌شود در این کلاس‌ها شرکت نکرده‌ای.

(۲) اگر کسی در ایران زندگی می‌کند، تنها تابعیت کشور ایران را دارد؛ پس در ایران زندگی می‌کنی.

(۳) هرگاه محموله‌ای جزء تجهیزات پزشکی و دارویی باشد مشمول تحریم نمی‌شود؛ پس واکسن کرونا مشمول تحریم نخواهد بود.

(۴) هر کسی کارگر باشد حقوق افزایش سی درصدی داشته است؛ پس حقوق کارمندان وزارت نفت با افزایش سی درصدی مواجه نبوده است.

دفترچه شماره (۳) - دروس اختیاری نیمسال دوم

صبح جمعه
۱۴۰۱/۱۰/۲

آزمون ۲ ماهی انسانی

دوازدهم انسانی

این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید	معمولًا دانش‌آموزان در هر رده‌ی ترازی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					نام درس
شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	ریاضی و آمار
	۱	۲	۳	۴	۶	علوم و فنون ادبی
	۱	۲	۳	۵	۶	جامعه‌شناسی
	۱	۲	۵	۷	۸	عربی زبان قرآن
	۱	۲	۳	۵	۶	فلسفه

مدت پاسخ‌گویی: ۴۰ دقیقه

تعداد سؤال: ۴۰

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	وضعیت پاسخ‌گویی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	(۳) ریاضی و آمار	اختیاری	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	۱۰
۲	(۳) علوم و فنون ادبی	اختیاری	۱۰	۲۵۱	۲۶۰	۱۰
۳	(۳) جامعه‌شناسی	اختیاری	۵	۲۶۱	۲۶۵	۵
۴	(۳) عربی زبان قرآن	اختیاری	۱۰	۲۶۶	۲۷۵	۱۰
۵	فلسفه دوازدهم	اختیاری	۵	۲۷۶	۲۸۰	۵

حسن تعلیل، حس‌آمیزی و
اسلوب معادله
و کارگاه تحلیل فصل چهارم
صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۲۲

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳)

که هم به کوی تو مستم به خاک بسپارند
ز کاسه سر جمشید و بهمن است و قباد
زان روی جهانی به جمالش نگران شد
در چمن بید از غم بی حاصلی مجنون شود

- (۱) از آن به خاک درت مست می‌سپارم جان
(۲) قدح به شرط ادب گیر زان که ترکیب
(۳) ماه از اثر مهر رخت یافت نشانی
(۴) در حقیقت تنگدستی مایه دیوانگی است

گو به شیراز آی و خاک من ببوی
مور را شیرین سخن دست سلیمان کرده است
تاج خورشید بلندش خاک نعل مرکب است
نمی‌داند که این شادی دم دیگر نمی‌ماند

- (۱) آن که نشنیده است هرگز بوی عشق
(۲) گردد از دست نوازش پایه معنی بلند
(۳) شهسوار من که مه آینه‌دار روی اوست
(۴) به روز تیره ما صبح شکرخنده‌ها دارد

۲۵۳- کدام بیت، فاقت اسلوب معادله و دارای حسن تعلیل است؟

نگذری تا ز سر خود عقدة کار خودی
آنک دهانت چون عقیق از بس که خونم می‌خوری
که آتش طلعتان دارند نبض پیچ و تابم را
ز اقبال آن‌چه می‌آید ز صد لشکر نمی‌آید

- (۱) رشتہ تا دارد گره از چشم سوزن نگذرد
(۲) دیگر نمی‌دانم طریق از دست رفتم چون غریق
(۳) از آن چون موی آتش دیده یک دم نیست آرام
(۴) بهنهایی گرفت آفاق را خورشید بی‌انجم

۲۵۴- کدام بیت، دارای حس‌آمیزی و اسلوب معادله است؟

دست گل چیدن ندارم، خار دیوارم تو را
سرمه گویاتر کند چشم سخن‌گوی تو را
می‌توان دیدن هلال عید را بهتر در آب
به آب تلخ دریا احتیاجی نیست گوهر را

- (۱) از نگاه خشک منع چشم من انصاف نیست
(۲) آن چنان کز خط، سواد مردمان روشن شود
(۳) معنی نازک نماید جلوه در دل‌های صاف
(۴) دل قانع ز احسان کریمان است مستغنى

۲۵۵- ترتیب توالی ابیات به لحاظ دارا بودن آرایه‌های «ایهام، حسن تعلیل، تشبیه، اسلوب معادله، جناس» در کدام گزینه آمده است؟

کی کند بیدار دامن پای خواب‌آلود را
پرده‌سوزی به پرده‌سازی نیست
راست چون تیری که باشد از کمان افتاده دور
عادتش جز زبان‌درازی نیست
کز شفق رنگین به خون شد روی خندان صبح را

- الف) پرده غفلت شود از خوابگاه نرم بیش
ب) دل دستان سرای مستان را
ج) بی‌خم ابروی او پیوسته نالان می‌روم
د) شمع رازان زبان برند که او
ه) چون سبک‌مفرزان فرب خنده شادی مخور

(۴) ب، هـ، جـ، دـ، الفـ

(۳) جـ، دـ، الفـ، هـ، بـ

(۲) بـ، دـ، جـ، هـ، الفـ

(۱) جـ، هـ، الفـ، دـ، بـ

-۲۵۶- اگر ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «لف و نشر - موازنہ - حسن تعلیل - جناس - حس‌آمیزی - تضاد - تلمیح - واج‌آرایی» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

که کید و سحر به ضحاک و سامری آموخت
طالب چشمۀ خورشید درخشنان نشود
وگر می‌کنی، می‌کنی بیخ خویش
جان به هوای کوی او خدمت تن نمی‌کند
به جان رسیدم از آن تا به خدمتش نرسیدم
من غلام آن که دوراندیش نیست
من چرا ملک جهان را به جوی نفوشم
یادگاری که در این گبید دوار بماند

(۲) ۵ - ج - ز - الف - ی - ۵ - و - ب

(۴) ۵ - ج - ب - و - الف - ۵ - ز - ی

خانۀ جسمم چرا سجده‌گه خلق شد»

- ۲) تشخیص - تضاد - مراعات نظری - ایهام
۴) تشبيه - واج‌آرایی - لف و نشر - حسن تعلیل

خار و خس را زودتر دریا به ساحل می‌برد
چهرۀ خوبان نوخط بیشتر دل می‌برد
همت پیران جوانان را به منزل می‌برد
بی‌قراری شمع را بیرون ز محفل می‌برد

(الف) غلام آن لب ضحاک و چشم فتام
ب) ذره را تا نبود همت عالی حافظ
ج) مکن تا توانی دل خلق ریش
د) دل به امید روی او همدم جان نمی‌شود
ه) دو هفته می‌گذرد کان مه دوهفته ندیدم
و) ای دمت عیسی می دم از دوری مزن
ز) پدرم روضۀ رضوان به دو گندم بفروخت
ی) از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر

(۱) الف - ۵ - ب - ج - ی - ۵ - ز - و

(۳) الف - ج - ب - و - ی - ۵ - ۵ - ه

-۲۵۷- آرایه‌های بیت زیر کدام‌اند؟

«زان که به روز و به شب بر در و دیوارم اوست

- (۱) تشبيه - تضاد - سجع - مراعات نظری

- (۳) حسن تعلیل - تضاد - تناسب - تشبيه

-۲۵۸- کدام بیت فاقد «سلوب معادله» است؟

(۱) عشق اول ناتوانان را به منزل می‌برد

(۲) نیست سامان تماشا صفحۀ ننوشته را

(۳) بر هدف دستی ندارد تیر، بی‌зор کمان

(۴) صبر اگر یک دم عنان‌داری کند پروانه را

-۲۵۹- مفهوم شعر زیر با کدام بیت تقابل دارد؟

«آری این پنجه بگشای که صبح / می درخشید پس این پردهه قار / می‌رسد از دل خونین سحر بانگ خروس / از رخ آینه‌ام می‌سترد زنگ فسوس ...»

یا مگر روز نباشد شب تنهایی را

دیو چو بیرون رود فرشته درآید

ای برادر تا نبینی غمگسار خویش را

که گرچه رنج به جان می‌رسد امید دواست

- (۱) سعدیا نوبتی امشب دهل صبح نکوفت

- (۲) خلوت دل نیست جای صحبت اضداد

- (۳) گر هزارت غم بود با کس نگویی زینهار

- (۴) خوش است با غم هجران دوست سعدی را

-۲۶۰- کدام دو بیت اشتراک مفهومی دارند؟

(الف) دل گرفت از عالم چون مرغ برخواهم پرید

(ب) کنون که بلبل باغ توام غنیمت دان

(ج) چون مرغ دل از گوشۀ بام تو نخیزد

(د) منجان دلم را که این مرغ وحشی

(ه) کی از هوای تو بازآیدم دل مجرح

بیش از اینم طاقت این خانۀ دل‌گیر نیست

که مرغ بازیاید به آشیانه مقیم

کز سنگ رقیبان دگرش بال و پری نیست

ز بامی که برخاست مشکل نشیند

که پشه بازیاید چو صید بازاید

(۴) ۵ - ج

(۳) الف - ۵

(۲) ب - ۵

(۱) الف - ج

پیشینه علوم اجتماعی در
جهان اسلام
افق علوم اجتماعی در
جهان اسلام
صفحه‌های ۹۷ تا ۱۲۰

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس **اختیاری** است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

- ۲۶۱- درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب مشخص کنید.
- فارابی جامعه‌ای را که بر محور علم سازمان بافته باشد، مدینه فاضله می‌نامد.
  - فارابی علوم انسانی را زیرمجموعه علم اجتماعی می‌دانسته و آن را علم مدنی نامیده است.
  - علم مدنی فارابی بایدها و نبایدهایی برای زندگی اجتماعی تجویز می‌کند.
  - در مدینه فاسقه با آن که مردم علوم وحیانی و عقلانی را می‌شناسند، اما از آن‌ها بهره نمی‌گیرند.

(۱) غ - ص - ص - غ   (۲) ص - غ - ص - ص   (۳) ص - ص - ص - غ   (۴) غ - ص - غ - غ

- ۲۶۲- در متن زیر چند مورد نادرست وجود دارد؟

«علوم ابزاری که نیازهای روزمره جامعه اسلامی را برطرف می‌کنند، مانند علم پزشکی، علوم فنی و مهندسی و علوم پایه که به نوعی مادر این علوم بهشمار می‌آیند، از جمله علوم نافع‌اند. اما علوم نافع در جهان اسلام به این علوم محدود نمی‌شود. علومی که درباره چگونگی استفاده از علوم ابزاری و اهداف، ارزش‌ها و آرمان‌های انسان صحبت می‌کنند نیز علم نافع هستند. علاوه بر این، علومی که درباره حقیقت انسان و آغاز و انجام او سخن می‌گویند نیز علم نافع محسوب می‌شوند. این دسته از علوم یعنی علم به نفس، علم توحید و علم به مبدأ و معاد، از نافع‌ترین علوم شمرده شده‌اند.»

(۱) یک   (۲) سه   (۳) دو   (۴) صفر

- ۲۶۳- کدام گزینه، در مورد علم مدنی **فارابی** نادرست است؟

- (۱) درباره هنجره‌ها، نحوه رفتار و سبک زندگی کنشگران سخن می‌گوید.
- (۲) رویکردی تفسیری به جامعه خود و دیگر جوامع دارد.
- (۳) کنش‌ها و ساختارهای جوامع مختلف را توصیف می‌کند و به فهم آن‌ها می‌پردازد.
- (۴) به تبیین واقعیت‌های اجتماعی و بررسی تغییرات و تحولات آن‌ها می‌پردازد.

- ۲۶۴- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با کدام بخش جدول مقابل، مرتبط است؟

علوم اجتماعی جهان متجدد	علوم اجتماعی جهان اسلام	
ب	ج	انتقادی
د	الف	تبیینی

- تبیین تجربی، تفہمی و انتقادی

- تبیین را به تبیین تجربی محدود نمی‌کند.

- از ظرفیت عقل نظری، عقل عملی و وحی برای داوری ارزش‌ها کمک می‌گیرد.

- تبیین تجربی و عقل ابزاری

(۱) الف - ب - ج - د

(۲) ج - الف - ب - د

(۳) ب - د - الف - ج

(۴) ج - د - ب - الف

- ۲۶۵- هر یک از موارد زیر، به ترتیب با کدام مورد در ارتباط است؟

- به خواست و اراده انسان بوجود می‌آیند.

- مستقل از اراده انسان‌ها وجود ندارد.

- با استدلال عقلی، احکام ریاضی و متافیزیکی را در می‌یابد.

- خوبی عدالت و بدی ظلم را ارزیابی می‌کند.

(۱) اعتباریات - دانش تبیینی - عقل نظری - عقل عملی

(۲) علم مدنی - دانش تبیینی - عقل عملی - عقل نظری

(۱) اعتباریات - علم مدنی - عقل نظری - عقل عملی

(۲) علم مدنی - علم مدنی - عقل عملی - عقل نظری

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

درس ۵

صفحه‌های ۷۱ تا ۸۳

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس اختیاری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳)

■ عِنَ الْأَصْحَ وَ الْأَدْقَ فِي الْجَوابِ لِلْتَرْجِمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٢٦٦ - ٢٧٠)

۲۶۶- «أَيُّهَا الْمُوَاطِنُونَ؛ اهْتَمُوا بِنَظَافَةِ بَيْتَكُمْ اهْتِمَامًا بِالْفَاظِ حَتَّى تَقْلَ مَهِيَّدَاتِهَا»: ای هموطنان؛ ...

۱) بیشتر به نظافت محیط زیست خود اهتمام ورزید تا این که تهدیداتش کم شود!

۲) به نظافت محیط زیست خود بسیار توجه کنید تا تهدیدات آن کم شود!

۳) در تمیز کردن محیط زیست خویش بیشتر سعی کنید تا تهدیدات آن اندک شوند!

۴) برای تمیزی محیط زیست خویش، سعی بسیار کنید تا تهدیدات آن اندک شوند!

۲۶۷- «مَلَأَ اللَّهُ الدُّنْيَا لَنَا سَلَامًا شَامِلًا فِي كُلِّ جَهَاتِ حَيَاتِنَا الْمَادِيَّةِ وَ الْمَعْنَوِيَّةِ!»:

۱) خداوندا دنیای ما را برایمان از صلحی گسترده در همه جهت‌های زندگی مادی و معنوی پُر ساز!

۲) خداوند دنیا را برای ما از صلحی فraigیر در همه جنبه‌های زندگی مادی و معنوی مان پُر گرداند!

۳) خدا دنیای ما را شامل صلحی فraigیر در همه ابعاد زندگی مادی و معنوی برای ما گردان!

۴) خداوند دنیا را برایمان پُر از صلح فraigیر در هر بُعد از زندگی مادی و معنوی می‌نماید!

۲۶۸- «الْمُؤْمِنُ لِيَجْعَلَ نَفْسَهُ مِيزَانًا فِيمَا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ غَيْرِهِ لَكِي لِغَيْرِهِ مَا يَكِرِهُ لِنَفْسِهِ!»:

۱) مؤمن خودش را ترازویی بین خویشن و دیگری قرار می‌دهد برای اینکه آنچه را برای خودش ناپسند می‌دارد برای دیگری ناپسند بدارد!

۲) باید مؤمن ترازویی را بین خود و دیگری قرار دهد تا آنچه را برای دیگری ناپسند می‌دارد برای خودش ناپسند بدارد!

۳) مؤمن باید خودش را میان خویشن و دیگری ترازویی قرار دهد تا آنچه را برای خودش ناپسند می‌دارد برای دیگری ناپسند بدارد!

۴) برای اینکه مؤمن ترازویی بین خود و دیگری قرار بگیرد باید آنچه را برای خویش ناپسند می‌دارد برای دیگری نیز ناپسند بدارد!

۲۶۹- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱) ﴿يَا عَبْدِي الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ﴾: ای بندگان من که ایمان آورده‌اید همانا زمین پهناور است!

۲) عَلَى الْإِنْسَانِ أَنْ يُحِبَّ لِغَيْرِهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ!: انسان باید هر آنچه را که برای خود دوست می‌دارد، برای دیگری دوست بدارد!

۳) امَّا قَلْبِي انشراحًا مِنْ بِسْمَاتِ أَبِي الْعَزِيزِ!: از لبخند پدر عزیزم قلبم پُر از شادمانی گشت!

۴) ﴿يَا أَيَّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ﴾: ای انسان برای چه تو نسبت به پروردگار بخشندهات مغدور گشته‌ای؟!

۲۷۰- «مَا دَرْخَتَنِي مَيْكَارِيمْ تَا دِيَگَرَانَ از مِيَوهَهَايَ آنَهَا بَخُورَنَدَا» عَيْنُ الصَّحِيحِ:

۱) نحن نغرس الأشجار حتى من ثمارتها يأكل الآخرون! (۲) نغرس نحن الأشجار لكي يأكل آخرون من ثمارها!

۳) نغرس نحن أشجاراً حتى آخرون يأكل من ثمارتها! (۴) نحن نغرس أشجاراً لكي يأكل من ثمارها الآخرون!

٢٧١- عین الخطأ:

- ١) ساعَدَ و نَصَرَ: أَعْانَ
- ٢) جَعَلَ فِيهِ نُورًا: أَنَارَ
- ٣) الشَّعُورُ بِالْفَرَحِ وَ السُّرُورِ كَثِيرًا: الْإِنْشَارُ
- ٤) ضَحَكَ مَعَ صَوْتِ عَالٍ: الْبِسْمَةُ
- ٢٧٢- عین الصحيح في الاعراب و التحليل الصّرفي: «ربِّ اجعلني مقيّم الصلاة و من ذرّتي ربيّنا تقبل دعاء»
- ١) ربّ: اسم - مفرد مذكر - مُعرب / فاعل و مرفوع
- ٢) اجعل: للمفرد المذكر المخاطب - لـه حرف زائد / فعل و مع فاعله جملة فعلية
- ٣) مقيّم: مفرد مذكر - اسم فاعل من مصدر: إقامة - مُعرب / مفعول و منصوب
- ٤) تَقْبِلَ: مزيد ثلاثي بـحرفين؛ مصدره على وزن: تَقْعُلُ - مُتَعَدِّد / فعل و فاعله مذوف

٢٧٣- عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- ١) يَا أَيُّهَا الطَّالِبَاتُ الْمُؤَدِّبَاتُ لِمَاذَا لَا تُحَافِظْنَ عَلَى نَظَافَةِ الطَّبِيعَةِ!
- ٢) يَا بُنْيَءِ أَحْسَنْ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يُحْسَنَ إِلَيْكَ!
- ٣) أَيُّهَا الْأَحَبَاءُ نَسْوَدُ عَكْمَ اللَّهِ وَ نَرْجُو لَكُمْ حَيَاةً مَلِيئَةً بِالنَّجَاحِ!
- ٤) التَّلَامِيذُ يُحِبُّونَ النَّجَاحَ فِي امْتِحَانَاتِ آخِرِ السُّنَّةِ!

٢٧٤- عین عباره غير مشتملة على النداء:

- ١) أَوْلَادُ، إِنَّ الْمُؤَدِّبَوْنَ يَحْفَظُونَ عَلَى الْبَيْهَةِ!
- ٢) تَلَامِيذِي لَا أَقُولُ لَكُمْ مَا لَا تَحِبُّونَ سَمْعَهُ!
- ٣) رَبِّي أَعْنَى عَلَى الْقِيَامِ بِواجِبَاتِي الْجَمَاعِيَّةِ!
- ٤) الْاِنْسَانُ لِيَرْحِمَ الْآخِرِينَ حَتَّى يَرْحُمَهُ!

٢٧٥- عین الخطأ في صياغة أسلوب النداء:

- ١) يَا أَيُّهَا الْمُؤْمِنِينَ، عَلَيْكُمْ أَنْ تُجَاهِدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ!
- ٢) رَبِّنَا إِنَّا نَعْبُدُكَ وَ نَحْبُّ مَا تُحِبُّهُ!
- ٣) يَا صَاحِبَةَ الْفَضْلِيَّةِ، عَلَيْكَ أَنْ تَطَلَّبَ مَجَدَ الْوَطَنِ!
- ٤) يَا أَيُّهَا الْبَنَاتُ، حَافِظْنَ عَلَى نَظَافَةِ الطَّبِيعَةِ!

دوران متأخر
حکمت معاصر
صفحه‌های ۱۱۱ تا ۸۷

پاسخ‌گویی به سوال‌های این درس اختیاری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۲۷۶- در چه صورت می‌توانیم بگوییم که وجود و ماهیت هر دو اصیل هستند؟

- (۱) اگر حمل موجود بر هر شیء اولی ذاتی باشد.
- (۲) اگر قائل شویم که هستی و چیستی در خارج متحددند.
- (۳) اگر بتوانیم هر ماهیتی را بدون وجود تصور کنیم.
- (۴) اگر اشیاء خارجی مرکب از وجود و ماهیت باشند.

۲۷۷- بیت زیر به کدامیک از اصول ملاصدرا اشاره دارد و مفهوم آن چیست؟

«که یکی هست و هیچ نیست جز او / وحده لا اله الا هو»

- (۱) اصل اول - وجود یک امر واحد است و تکثرات اصالت ندارند.
- (۲) اصل دوم - وجود یک امر واحد است و تکثرات اصالت ندارند.
- (۳) اصل اول - از بین وجود و ماهیت، وجود اصیل است.
- (۴) اصل دوم - از بین وجود و ماهیت، وجود اصیل است.

۲۷۸- نظریه مراتب وجود داشتن به این معنی است که ...

- (۱) وجود، حقیقتی واحد است، اما این حقیقت واحد مصاديق فراوان دارد.
- (۲) وجود و ماهیت، دو امر متفاوت‌اند و در واقعیت هستی، اصالت از آن وجود است.
- (۳) وجود، حقیقتی واحد است، اما این حقیقت واحد شدت و ضعف و مراتب و درجات مختلف دارد.
- (۴) کاربرد وجود در آن چه لباس هستی به خود پوشیده به تک‌تک افرادش به یک اندازه است.

۲۷۹- امام خمینی (ره) دارای تألیفات بسیار بود که ... از جمله تألیفات ... ایشان به شمار می‌رود.

- (۱) شرح مصباح‌الانس - عرفانی
- (۲) فصوص‌الحكم - فلسفی
- (۳) سرالصلوة - عرفانی
- (۴) مصباح‌الهداية - فلسفی

۲۸۰- کدام گزینه در مورد علامه طباطبائی درست است؟

- (۱) ایشان از همان ابتدای تحصیلاتشان، نسبت به تحصیل کردن بسیار علاقه‌مند بودند.
- (۲) ایشان در دوران تحصیل همنشینی با همه مردم و ارشاد آنان را از وظایف خویش می‌دانستند.
- (۳) ایشان در فلسفه و علوم عقلی، از شاگردان ممتاز مرحوم میرزا علی قاضی بودند.
- (۴) روش تفسیری علامه طباطبائی، ابداع خود ایشان نبود و از استادشان آموخته بودند.

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۴۰۱ دی ماه
سایت کنکور

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۰۶۴۶۳-۰۲۱

«قمامداری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است برگسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمد حمیدی، اسماعیل زارع، احمد رضا ذاکر زاده، امیر زراندوز، علیرضا عبدی، سعید عزیز خانی، رحیم مشتاق نظم	ریاضی و آمار
نسرين جعفری، مائده حسنی، سارا شریفی، مهدی ضیائی	اقتصاد
سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، فرهاد علی نژاد، سید علیرضا علویان، سجاد غلام پور سیوکی، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، کاظم کاظمی، یاسین مهدیان	علوم و فنون ادبی
ريحانه اميني، آزينا بيديقى، فاطمه صفرى، ارغوان عبدالملکى، نگار غلامى	جامعه‌شناسي
درويشعلی ابراهيمی، ولی برجه، بهروز حيدر بکى، مرتضی کاظم شیرودی، محمد علی کاظمی نصر آبادی، علی محسن زاده، سید محمد علی مرتضوی، خالد مشیرپناهی، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان	عربی زبان قرآن
علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، سید علیرضا علویان، علی محمد کریمی، جواد میربلوکی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنمچی، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، حسن صدری، فرهاد قاسمی نژاد، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، مهسا غفتی، فرهاد علی نژاد	روان‌شناسی

گزینشگران و ویراستاران

مستندسازی	ویراستار	مسئول درس	گزینشگر	نام درس
الهه شهبازی	ایمان چینی فروشن، مهدی ملا رمضانی	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ریاضی و آمار
زهره قموشی	فاطمه صفری	سارا شریفی	مهدی ضیائی	اقتصاد
فریبا رئوفی	یاسین مهدیان، سید علیرضا علویان، امیرحسین واحدی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	علوم و فنون ادبی
زهره قموشی	فاطمه صفری، سحر محمدی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	جامعه‌شناسی
لیلا ایزدی	درويشعلی ابراهيمی	سید محمد علی مرتضوی	نوید امساکی	عربی زبان قرآن
خدیجه جنت علی پور	زهرا دامیار	سید علیرضا علویان	سید علیرضا علویان	تاریخ
	زهرا دامیار	سید علیرضا علویان	سید علیرضا علویان	جغرافیا
زهره قموش	فرهاد علی نژاد	نیما جواهری	سبا جعفرزاده صابری	منطق و فلسفه
	فرهاد علی نژاد، فاطمه صفری	مهسا عفتی	مهسا عفتی	روان‌شناسی

گروه فنی و تولید

سید محمد علی مرتضوی	مدیر گروه
زهرا دامیار	مسئول دفترچه
مدیر: مازیار شیروانی مقدم، مسئول دفترچه: زهره قموشی	گروه مستندسازی
مهشید ابوالحسنی	حروف چین و صفحه‌آرا
حمید عباسی	ناظر چاپ

(کتاب آبی)

- ۵۰- گزینه «۲»**
بررسی موارد صورت سوال:
 الف) صحیح است.
 ب) نادرست است. نظام بیمه تعاونی شامل بیمه‌های متقابل و تکافل است.
 پ) صحیح است.
 ت) نادرست است. مشکل خرید طلا برای اقتصاد کشور این است که پول‌هایی که می‌توانست صرف سرمایه‌گذاری‌های مولد در اقتصاد شود، در چیزی مثل طلا منجمد می‌شود.
- (اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۸ تا ۱۶۰)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

(فرهاد علی‌نژاد)

- ۵۱- گزینه «۱»**
 موارد مذکور در گزینه «۱» از عوامل پیشرفت و گسترش زبان و ادبیات فارسی در قرن‌های سوم تا میانه قرن پنجم هستند.
تشريع موارد دیگر:
 ب) این مورد از اتفاقاتی است که طی قرن‌های سوم تا میانه قرن پنجم برای زبان فارسی رخ داد و لزوماً عامل گسترش زبان و ادب فارسی نبود.
 د) تجدید سبک و رفتن به سمت سبک عراقی، بعد از قرن پنجم روی داد و عراق عجم هم با شاعرانی چون جمال‌الدین عبدالرازق در این امر مؤثر بود.
- (علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۰ و ۸۱)

(فرهاد فروزان‌کیا)

- ۵۲- گزینه «۴»**
 متن از «کلیله و دمنه» انتخاب شده است که از نمونه‌های نثر فنی است؛
 موارد گزینه «۴» درست هستند.
تشريع گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: بهره‌گیری از دستور تاریخی (کاربرد فعل به صورت مصدر: خواهیم بودن) - متن روایت و داستان‌می باشد و تمثیل نیست.
 گزینه «۲»: جملات متن نسبتاً بلند هستند (متلاً جمله مرکب «خواست که به شهر اندرون ... کسادی پذیرد» جمله‌ای کاملاً طولانی است). ضمناً واژگان اصلی متن بیشتر عربی هستند.
 گزینه «۳»: شبکه معنایی در مورد خرید و فروش و بازرگانی (خرید - غلا (نایاب و گران) - بفروخت - سود - درم - کسادی) - متن درباره ارزشمندی خرد است و به گران‌بها بودن عمر اشاره‌ای ندارد.
 گزینه «۴»: بازرگان بچه را گفتند = به بازرگان بچه گفتند (را در معنای حرف اضافه به کار رفته است) - «آب» در معنای مجازی «دریا» به کار رفته است.
- (علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۸۵)

(مسن اصغری)

- ۵۳- گزینه «۳»**
 جناس تام: غریب: بهتر تیب عجیب و شگفتانگیز - دور از وطن و بیگانه
 فرد: بهتر تیب: کس و شخص - تنها و جدا
 جناس ناقص: کرد و فرد
- (علوم و فنون ادبی (۱)، بربع لفظی، صفحه‌های ۹۷ تا ۹۹)

(سیدار غلام‌پور سیوکی)

- ۵۴- گزینه «۳»**
 «کردی» اول معادل گرداندی و «کردی» دوم یعنی ایجاد کردن، «باز» اول یعنی گشاده و «باز» دوم مراد پر نهاده باز است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه «۱»: «دام» اول به معنای حیوان و «دام» دوم به معنای تله آمده است.
 گزینه «۲»: «نخل» اول معنی درخت می‌دهد و «نخل» دوم استعاره از قد می‌باشد.
 گزینه «۴»: «فتاد» اول یعنی شد و «فتاد» دوم معنی افتادن می‌دهد.
- (علوم و فنون ادبی (۱)، بربع لفظی، صفحه ۹۷)

(سara شریفی)

- ۴۶- گزینه «۲»**
 میلیون تoman $= ۳۰$
 $۳ + ۵ / ۵ + ۶ + ۴ + ۲ / ۵ + ۷ + ۲ = ۳۰$ = مجموع مخارج سالیانه
 میلیون تoman $= ۵۵$
 $۵۵ - ۳۰ = ۲۵$ = میزان پسانداز فرد
 $\frac{۳۰}{۵۵} \times ۱۰۰ = ۵۴$ = درصد خرچ از بودجه فرد
 $\frac{۲۰}{۱۰۰} \times ۲۵ = ۵$ = مقدار خمس پرداختی
 (اقتصاد، بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۸ تا ۱۴۰)

(کتاب آبی)

- ۴۷- گزینه «۲»**
 زمان لازم برای رسیدن به اهداف کوتاه‌مدت کمتر از دو ماه است.
 زمان لازم برای رسیدن به اهداف میان‌مدت از دو ماه تا سال است.
 زمان لازم برای رسیدن به اهداف بلندمدت سه سال و یا بیشتر است.
 $۱۲ + ۱۰ = ۲۲$ = مجموع درآمد یک هفته فرد
 هزار تoman $= ۲۲$ = مجموع پسانداز یک هفته
 $\frac{۲۲}{۲} = ۱۱$ = واریزی والدین به حساب سپرده فرد + پسانداز خود در بانک
 $\frac{۲۲}{۲} = ۱۱$ = هزار تoman $= ۲۲$ = مجموع پسانداز یک هفته
 $\frac{۲۸۶}{۲۲} = ۱۳$ = هفتة زمان لازم برای خرید راکت
 بنابراین هدف مشخص شده در صورت سوال یک هدف میان‌مدت است. (۱۳)
 هفتة یک بازه زمانی بیشتر از دو ماه است.)
 (اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۲ و ۱۵۳)

(کتاب آبی)

- ۴۸- گزینه «۴»**
 (الف) بانک‌های قرض‌الحسنه: در این نوع بانک‌ها به سپرده‌های پسانداز، سودی نمی‌دهند. اما بهارای مدت زمان سپرده‌گذاری، برای مشتری امتیاز دریافت وام و در نظر می‌گیرند. / مقدار وام و دوره بازپرداخت آن تابع مقدار سپرده و مدت زمان سپرده‌گذاری است.
 (ب) سرمایه‌گذاری مولد سرمایه‌گذاری‌هایی اند که به ظرفیت تولیدی کشور با ایجاد کارخانجات و شرکت‌های جدید یا توسعه ظرفیت آن‌ها کمک می‌کنند.
 (ج) بیمه، روشی است برای «انتقال خطرپذیری» که در آن «بیمه‌گذار یا بیمه‌شده، نگرانی ناشی از احتمال وقوع یک زیان بزرگ را با پرداخت حق بیمه معامله می‌کند.»
 (اقتصاد، پس انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۱، ۱۵۵ و ۱۶۰)

(سara شریفی)

- ۴۹- گزینه «۲»**
 (الف) یکی از روش‌های مصرف مسئولانه، روش «۶ ب» است.
 موارد روش «۶ ب»: نه گفتن به خرید چیزهایی که نیاز نداریم و یا مضرنده / یافتن راههای بهتر / پردازش مجدد و تبدیل یک کالا به کالای دیگر / کمتر مصرف کردن / با انرژی کمتر ولی دستاوردهای بیشتر مصرف کردن / استفاده از چیزی بیش از یکبار / درست کردن چیزی که خراب و یا از کار افتاده است.
 (ب) مراحل خرید مقایسه‌ای: اول: تعریف مسئله / دوم: فهرست گزینه‌ها / سوم: تعیین معیارها / چهارم: ارزیابی / پنجم: تصمیم‌گیری
 (اقتصاد، تهییم‌گیری در مفارج، صفحه‌های ۱۴۳، ۱۴۸ و ۱۴۹)

بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینهٔ ۱): بین کلمات «گریه» و «خنده» تضاد وجود دارد و گریستن بین خدیدن یا بالعکس امری متناقض است.
 گزینهٔ ۳): «ماه» در دو معنای یار و قمر استفاده شده است (جناس تام) و کلمات «دور» و واژه «ماه» در ابتدای بیت در معنای استعاری آمده است.
 گزینهٔ ۴): «خاک» در پایان بیت به معنای قبر است (مجار) و این واژه در دو مصراع معانی متفاوتی دارد. (جناس تام)
 (علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و برع، ترکیبی)

۶- گزینهٔ ۳
 (سیدعلیرضا احمدی)
 در گزینهٔ ۳)، «رفت» ردیف است. «ان» در «زندان و مستان» الحاقی است. (الف و نون جمع می‌باشد و حذف می‌شود) و «زند» و «مست» قافیه‌شان نادرست می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینهٔ ۱): «ی تو» در این گزینه ردیف است. «مشوش و ناخوش» کلمات قافیه است. «ـم» الحاقی و حروف اصلی قافیه «ـش» و «ـش» می‌باشد و چون حروف الحاقی دارد و در یک مصوت کوتاه اختلاف دارد، قافیه‌شان درست می‌باشد.

گزینهٔ ۲): «بدی» ردیف است. «آگه و ره» کلمات قافیه است و «ـه» حروف اصلی قافیه است و قافیه‌شان درست می‌باشد.
 گزینهٔ ۴): «همبری و غافل تری» واژگان قافیه است و «ی» الحاقی می‌باشد و حروف اصلی قافیه (ـر) می‌باشد.
 (علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۱۹ و ۵۱)

۶- گزینهٔ ۳
 (سیدعلیرضا احمدی)
 کلمات «مبارک منزلت» و «منزلت» طبق قاعدة ۲ قافیه هستند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینهٔ ۱): کلمات «کل» و «گل» قافیه هستند. همچنین کلمات «سو» و «آرزو» نیز طبق قاعدة ۱، قافیه دیگر بیت را تشکیل می‌دهند.
 توجه: «برد» که در هر دو مصراع تکرار شده، ردیف است.
 گزینهٔ ۲): «را» در مصراع اول و «دیبا» در مصراع دوم با یکدیگر قافیه هستند. همچنین «دمید» و «کشید» نیز قافیه دیگر بیت هستند.
 گزینهٔ ۴): «یار» و «نگار» قافیه دوم و «بستم» و «مستم» قافیه اول است.
 (علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۶- گزینهٔ ۳
 (سیدعلیرضا احمدی)
 قافیه در این رباعی دارای حروف الحاقی است و حروف الحاقی آن «یم» می‌باشد که شناسه است؛ اما حروف اصلی قافیه (یعنی از آخرین مصوت به بعد تا قبل از حروف الحاقی) «انی» نیست و «ان» می‌باشد.
 (علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، ترکیبی)

۶- گزینهٔ ۴
 (سیدعلیرضا احمدی)
 بیت فاقد اختیار زبانی است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینهٔ ۱): در (کار) و (خدمت) و (خاک) اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه وجود دارد.
 گزینهٔ ۲): در (ساقی) اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند و در (الطاو) است) حذف همزه داریم.
 گزینهٔ ۳): در (بنده ی) اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه دیده می‌شود.
 (علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۱۴۸ تا ۱۵۴)

۵- گزینهٔ ۱
 (سیدعلیرضا احمدی)
 «به» اول به معنای بهتر است و «به» دوم به معنای میوهٔ به است و جناس تام در این بیت مشهود است.

بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینهٔ ۲): کلمات «قدم و دم» جناس ناقص افزایشی هستند.
 گزینهٔ ۳): کلمات «ترسان و ترسا» جناس ناقص افزایشی هستند.
 گزینهٔ ۴): کلمات «پای و مپای» جناس ناقص افزایشی هستند.
 (علوم و فنون ادبی (۱)، برع لفظی، ترکیبی)

۵- گزینهٔ ۲
 (سیدعلیرضا احمدی)
 بین «دندان» و «لؤلؤ» رابطه شباهت وجود دارد و بین «لب» و «ربط» نیز چنین تصور می‌شود.

تشمیم سایر گزینه‌ها:
 گزینهٔ ۱): فاقد لف و نثر است.
 گزینهٔ ۳): دارای آرایه استقصا است که لف و نثر نیست.
 دقت کنید شرط لف و نثر وجود رابطه معنایی یا تناصی میان کلمات است.
 گزینهٔ ۴): بیت فاقد لف و نثر است.
 (علوم و فنون ادبی (۱)، برع معنوی، ترکیبی)

۵- گزینهٔ ۳
 (ممتن اصغری)
 پارادوکس: عقل سودایی - سود خود را زیان می‌داند.

تشبیه: بازار عشق
 جناس: بر و سر و گر
تشمیم گزینه‌ها در چه:

گزینهٔ ۱): تشبیه: شهر عشق - جناس: باش و میاش
 گزینهٔ ۲): تشبیه: چراغ دل - شمع شادی - تندباد غم
 گزینهٔ ۴): پارادوکس: مجنون همسفر عاقل ما بود. / تشبیه: دشت جنون
 (علوم و فنون ادبی (۱)، (۲) و (۳)، بیان و برع، ترکیبی)

۵- گزینهٔ ۲
 (کاظم کاظمی)
 نوع لف و نثر در بیت گزینهٔ ۲) مرتب و در دیگر گزینه‌ها مشوش است.

تشمیم گزینه‌ها:
 گزینهٔ ۱): لف‌ها: قد، رخ، زلف ← نشرها: سنبل، گل، شمشاد
 ۱ ۲ ۳ ۲ ۱

گزینهٔ ۲): لف‌ها: بنگوش، طره ← نشرها: لاله، مشک
 ۱ ۲ ۱

گزینهٔ ۳): لف‌ها: خال، خط ← نشرها: دام، دانه
 ۱ ۲ ۱

گزینهٔ ۴): لف‌ها: لطف، خشم ← نشرها: آتش، آب
 ۱ ۲ ۱

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع معنوی، صفحه‌های ۵۱ و ۵۹)

۵- گزینهٔ ۲
 (سیدعلیرضا احمدی)
 لف = میخانه - نشر ۱ = چشم (به علت سرخی می و چشم معشوق، این دو کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند).

لف = مسجد - نشر ۲ = ابرو (به علت کمانی بودن مسجد و ابرو، این دو قرین یکدیگر شده‌اند).
 توجه: مبنای لف و نثر، تشبیه است.

بین «مسجد» و «میخانه» نیز تضاد مفهومی برقرار است، ولی بیت فاقد پارادوکس است.

(فرهار فروزان‌کیا)

۶۹- گزینه «۴»
 (د) در این بیت، مهرداد اوستا، از یار گلهای می‌کند که به سبب دل‌سپاری به او، نصیبی جز غم در عالم نیافته است.

(ج) در این بیت هم حافظ که آرزومند رسیدن به خانه خویش است، با خود عهد می‌کند در صورت رهایی از این خانه ویرانه، عاقل و حکیم شود.

(ب) طبیب اصفهانی، از غم عشق یار می‌گوید که در نهان خانه دل جای گرفته است. توجه به وجه شباهه [قرار گرفتن آرام و آهسته و همراه با ناز] در درک مفهوم بیت راهگشاست.

(الف) فرخی یزدی در این بیت، آسایش [درونی] خود را در نتیجه عدم تعلق خاطر به دنیای [آنپایدار] می‌داند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

(کاظم کاظمی)

۷۰- گزینه «۳»

(ج) ریشخند: شاعر به خاطر قد دراز مخاطب او را مورد تمسخر قرار داده است.

(ب) سنجیده‌گویی: شاعر با تأکید بر سنجیده‌گویی، سخن مفید و مختصر را ارزشمند دانسته است.

(د) دوربینی: از نظر شاعر مرغ زیرک همواره احتیاط می‌کند و حتی گلبرگ‌های گل‌ها را چنگال باز شکاری می‌داند.

(ه) بی‌اعتباری جاه و مقام دنیوی: از نظر شاعر روزگار تاجی را که بر سر افراد می‌گذارد، خیلی زود از آن‌ها باز پس می‌گیرد.

(الف) پایبندی به عهد: در این بیت به فادری عاشق و پایبندی او به عهد و پیمان اشاره شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۲)

(فرهار فروزان‌کیا)

۷۱- گزینه «۲»

موارد نادرست عبارت‌اند از:

(۱) آثار معروفی به نثر ساده در سبک هندی وجود دارد.

(۲) کتاب «رشحات عین‌الحیات» در موضوع عرفان می‌باشد.

(۳) کتاب «رشحات عین‌الحیات» از علی بن حسین واعظ کاشفی است.

(۴) نثر مصنوع در این دوره حلاوت و فخامت نثر فنی قرن‌های ششم و هفتم را ندارد.

(۵) کتاب «حسن‌التواریخ» به نثر مصنوع نمی‌باشد، بلکه نثر بیانی است.

(۶) «حسن‌التواریخ» نوشته حسن بیگ روملو است.

توجه: قاضی نورالله شوستری نویسنده کتاب «مجالس المؤمنین» در موضوع زندگی نامه و خواندنمیر نویسنده کتاب «حبیب‌السیر» در نثر بیانی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

(مبتدی فرهادی)

۷۲- گزینه «۳»

در این زمان انحطاط ادبی از دوره تیموری بیشتر شده و استفاده از آیات، احادیث و عبارات عربی رواج بیشتر یافته بود که در آرایه تلمیح نمودار می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

(سید علیرضا احمدی)

اختیار زبانی «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه»، در گزینه «۴» دیده نمی‌شود.
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مصوت کوتاه در هجای دوم مصراع دوم، باستی بلند تلفظ شود.

گزینه «۲»: مصوت کوتاه در هجای نهم مصراع دوم باید بلند تلفظ شود.

گزینه «۳»: مصوت کوتاه در هجای نهم مصراع اول و هجای دهم مصراع دوم باید بلند تلفظ شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۲)

(سید علیرضا احمدی)

همۀ آغازین در «داردم اکون» (گزینه ۴) نباید تلفظ شود، ولی در گزینه «۱» کاملاً برعکس است و باید همزه‌های آغازین در عبارت‌های «این کوه» و «آن گاه» تلفظ شوند. در گزینه‌های «۲» و «۳» حذف همزه ضروری نیست،

یعنی می‌توان هر دو حالت را درست در نظر گرفت.
 (علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۱۴۹)

(سیدار غلام‌پور سیوکی)

در «اندیشه»، «درون» و «خلوت» مصراع اول و «اندیشه»، «نشان» در مصراع دوم دارای اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه و حذف همزه در هر اندیشه است. (۵) اختیار زبانی
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مصوت کوتاه «ه» در «به نام» و مصوت کوتاه «هُ» در تلفظ واو عطف «جان و خرد» بلند تلفظ می‌شود و همزه آغازین واژه «اندیشه» نیز هنگام تلفظ حذف می‌شود. (۳) اختیار زبانی

گزینه «۲»: این بیت دارای سه اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه است در (بی‌نظیر) و (گشته) و (تو) در مصراع دوم

گزینه «۴»: این بیت دارای حذف همزه می‌باشد. (بود از)، (از این)، (سیر از) و (از این)
 (علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(ممتن اصغری)

۶۷- گزینه «۱»

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۱»: تأکید بر این نکته که آدمی لازم است عیوب‌های خود را ببیند و آن را اصلاح کند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: تأکید بر پاک گردانیدن درون

گزینه «۳»: به مخاطب زیبارو هشدار می‌دهد به زیبایی‌اش ننازد؛ زیرا این زیبایی زودگذر و فانی است.

گزینه «۴»: تجلی نور حق بر دل حضرت موسی (ع)

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۰۳)

(کاظم کاظمی)

۶۸- گزینه «۴»

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: کسانی که درد و رنج را تجربه نکرده باشند، احوال محنّت‌دیدگان را درک نمی‌کنند.

مفهوم بیت گزینه «۴»: ترجیح آرامش نهایی و گوشه‌گیری بر مصاحبت با دیگران

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، ترکیبی)

گزینه ۱۱۷ «۲» (کتاب آبی)

- انقلاب‌های آزادی‌بخش قرن بیستم، تقلیدهای بدی از انقلاب‌های مدرن بودند.
- انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ میلادی روسیه، انقلابی بود که گرچه با دیگر انقلاب‌های مشابه اروپایی به‌دلیل رویکرد چپ و سویاگیست، تفاوت داشت، ولی با خصلت سکولار و دینی خود در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های روشگری مدرن عمل می‌کرد. حرکت انقلابی مارکس، مبنی بر اصول و بنیان‌های تفکر مدرن بود و در تعارض با آن قرار نمی‌گرفت.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه ۱۲۵)

گزینه ۱۱۸ «۴» (ارغوان عبدالمکی)

- دولتمردان و روشنفکران جهان اسلام قبل از انقلاب ایران، مسائل جهان اسلام را با یکی از دو رویکرد زیر می‌دیدند:
1- مسائل جهان اسلام از نوع مشکلاتی بود که در اثر عقب‌ماندگی تاریخی برای رسیدن به جوامع غربی پیش آمده بود.
2- این مسائل از نوع مشکلاتی بود که نظام سرمایه‌داری و لیبرالیسم غربی، به وجود آورده بود.
- بازگشت به اسلام، مشروعیت قرارداد کمپ‌دیوید را در باور و اعتقاد مسلمانان، مخدوش کرد و مقاومت در برابر صهیونیسم را از موضع اعتقاد اسلامی آغاز کرد. جهاد اسلامی افغانستان در برابر حکومت وابسته به بلوک شرق بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه ۱۲۶ و ۱۲۷)

گزینه ۱۱۹ «۲» (ارغوان عبدالمکی)

مقاومت انقلاب ایران در دهه نخست، موقعیت بلوک شرق را به عنوان قطب رقیب بلوک غرب متزلزل ساخت و موقعیت تاریخی جهان اسلام را به عنوان یک قطب فرهنگی تثبیت کرد. کشورهای غربی در نخستین نظریه‌پردازی‌های خود به‌دبانی آن بودند تا فروپاشی بلوک شرق را به شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مدار یک قطب واحد معنا کنند و نظریه «پایان تاریخ» فوکویاما، همین معنا را القا می‌کرد. اما موفقیت انقلاب اسلامی ایران و پیامدهای جهانی آن بر نظریه فوق، خط بطلان کشید. اذعان و اعتراف به حضور فرهنگی و تمدنی جهان اسلام از سوی برخی دیگر از نظریه‌پردازان غربی، با عنوان جنگ تمدن‌ها مطرح شد. این نظریه ضمن اعتراف به شکل‌گیری قطب‌بندی جدید فرهنگی و تمدنی، اولاً با طرح دیگر تمدن‌ها در عرض تمدن اسلامی، جایگاه بر جسته و منحصر به فرد انقلاب و فرهنگ اسلامی را نادیده می‌گرفت، ثانیاً با طرح جنگ تمدن‌ها، رویکرد خصمانه جهان غرب را به جنبش‌های اسلامی نتیجه ورود مجدد دیگر فرهنگ‌ها به عرصه زندگی بشر، معرفی می‌کرد و از این طریق، هراسی را که پس از جنگ جهانی دوم، نسبت به بلوک شرق وجود داشت، متوجه جهان اسلام می‌گرداند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه ۱۳۰)

گزینه ۱۲۰ «۱» (ارغوان عبدالمکی)

- جهان غرب پس از توجه به عمق حادثه و قوت و توان تأثیرگذاری انقلاب اسلامی، سلسله اقدامات مستمری را در مقابل آن اجام داده است و مقاومت انقلاب در برابر هر یک از آن اقدامات، موقعیت تاریخی جدیدی را برای جهان اسلام پدید آورد.
- جنگ ایران و عراق با همه جنگ‌هایی که طی قرن بیستم، انجام شد، تفاوت داشت. در این جنگ، همه کشورهای اروپایی و بلوک شرق و غرب، وحدت راهبردی پیدا کردند. به همین دلیل تسلیحات روسی، آمریکایی، فرانسوی و ... در خدمت ارتش عراق قرار داشت.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه ۱۳۱)

جامعه‌شناسی (۲)

گزینه ۱۱۱ «۳» (نگار غلامی)

فعالیت اجتماعی - سیاسی	ویژگی	نمونه تاریخی
مقاومت منفی	همکاری با حاکم نامشروع در حد واجبات نظامیه	تدوین رساله‌های جهادیه
فعالیت رقابت‌آمیز اصلاحی	اصلاح رفتار حاکمان با ساختار حکومت	جنپیش تنبیکو
انقلاب اجتماعی	تفییر ساختار سیاسی	جنپیش عدالتخانه، انقلاب مشروطه

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه ۱۱۸)

گزینه ۱۱۲ «۱» (نگار غلامی)

گزینه ۱۱۲ «۱»: درست - نادرست (انقلاب اسلامی ایران از آموزه‌های اسلامی بهره می‌برد و به فلسفه‌ها و مکاتب سیاسی غرب تعلقی نداشت).

گزینه ۱۱۲ «۲»: درست - درست

گزینه ۱۱۲ «۳»: نادرست (انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند) - نادرست (انقلاب اسلامی ایران به هیچ‌یک از دو بلوک وابستگی نداشت).

گزینه ۱۱۲ «۴»: نادرست (انقلاب‌های آزادی‌بخش در مقابله با استعمار قدیم و حذف کارگزاران مستقیم غرب موفق می‌شدند) - درست

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه ۱۱۹ و ۱۲۰)

گزینه ۱۱۳ «۴» (نگار غلامی)

تشخیر موارد نادرست:

- تجربه موفق جنبش تنبیکو، فعالیت رقابت‌آمیز را از اصلاح رفتار به اصلاح ساختار، تغییر داد و به جنبش عدالتخانه منجر شد.

- جنبش عدالتخانه از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را تغییر می‌داد، یک انقلاب اجتماعی بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه‌های ۱۱۶، ۱۱۷ و ۱۱۹)

گزینه ۱۱۴ «۴» (نگار غلامی)

فعالیت رقابت‌آمیز امام خمینی (ره) با اعتراض به کاپیتولاسیون و رفتار استعماری شاه، آغاز شد.

در مقاومت منفی، حاکمیت پادشاه ظالمانه و غیرمشروع دانسته می‌شود.

منتظور از واجبات نظامیه امور لازم برای بقای زندگی اجتماعی است.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۹)

گزینه ۱۱۵ «۲» (نگار غلامی)

منورالفکران مشروطه‌خواه، مشروطه را نوعی حاکمیت سکولار، مانند دولت انگلستان می‌دانستند.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه ۱۱۷)

گزینه ۱۱۶ «۴» (ارغوان عبدالمکی)

این انقلاب از آن جهت که یک نظام سیاسی وابسته به بلوک غرب را هدف قرار داده بود اهمیت می‌یافت، اما چون به بلوک شرق وابسته نبود از اهمیت آن کاسته می‌شد.

(جامعه‌شناسی (۲)، بیداری اسلامی و هیجان پرید، صفحه ۱۱۴)

جامعه‌شناسی (۱)

(کتاب آبی)

«۱۲۸- گزینهٔ ۱»

افزایش جمعیت یک جهان اجتماعی، به منزله گسترش فرهنگ و معانی آن است و کاهش جمعیت یک جهان اجتماعی نیز، به منزله محدود شدن گستره آن است. از این‌رو، تأمین جمعیت مناسب برای جهان‌های اجتماعی، مسئله‌ای هویتی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۰۷)

(کلور سراسری ۹۹)

«۱۲۹- گزینهٔ ۳»

هجوم اقتصادی به ایران تاریخی طولانی دارد و در ادوار مختلف از سوی استعمارگران غربی به صورت‌های مختلفی دنبال شده است. این کار در زمان قاجار با تلاش برای اخذ امتیازات مختلف مانند امتیاز روپتر و رژی و... و در دوره پهلوی از طریق تاراج نفت، فروش جنگافزار و کالاهای مصرفی و صنایع موتناز و تخریب بنیان‌های تولید ملی به ویژه روح خودبازرگانی ملت ایران انجام شد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۳۳)

(کتاب آبی)

«۱۳۰- گزینهٔ ۴»

برخی از کشورهای سلطه‌گر غربی که از سوی اقتصاد را اساس همه‌چیز می‌پندارند و از سوی دیگر، تمامی شیوه‌های اقتصادی غیرسرمایه‌داری را نابود شده می‌بینند، پاشنه آشیل ایران اسلامی را اقتصاد می‌دانند؛ از این‌رو جنگ اقتصادی تمام‌عیاری را علیه کشور ما به راه انداخته‌اند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۳۴)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

(سیره‌های مؤمن)

«۱۳۱- گزینهٔ ۴»

نکتهٔ مهم درس:

اگر بعد از «لو» فعل ماضی داشته باشیم، فعل را به صورت «ماضی استمراری» ترجمه می‌کنیم.
 «لو اعطيت ... ما فعلت»: اگر داده می‌شد ... انجام نمی‌دادم (رد سایر گزینه‌ها)/ «اعطیت»: (فعل مجھول است) داده می‌شد (رد سایر گزینه‌ها)/
 ترجمة فعل «ما فعلت» به صورت «انجام نخواهم داد» در گزینه «۲» خطاست، چراکه «لن» در صورت سؤال وجود ندارد. «جلب شعیره»: (نکره است) پوست جویی (رد گزینه (۲)/ «شعیره»: جو (رد گزینه‌های ۱ و ۳) (ترجمه)

(ولی برقی - ابهر)

«۱۳۲- گزینهٔ ۲»

«ما کنتُ أَسْتَطِعُ أَنْ أَصْدِقُ»: (فعل معادل ماضی استمراری منفی) نمی‌توانست باور کنم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «يَسِّعِدُ»: یاری می‌کند / «أَمَاكِن»: (نکره) مکان‌هایی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «تَجْمَعَ»: جمع می‌شوند (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
 در گزینه «۴»، «می‌تواند» نیز اضافی است و در عبارت عربی به کار نرفته است.

(ترجمه)

(ریحانه امینی)

«۱۲۱- گزینهٔ ۲»

تشرییم مورد نادرست:

قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دجار ساخت.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۵، ۱۰۶ و ۱۰۷)

«۱۲۲- گزینهٔ ۳»

- انقلاب‌ها از مهم‌ترین تحولات در هر جهان اجتماعی محسوب می‌شوند.
 - جامعه ایران به رهبری امام خمینی (ره) و با استفاده از آموزه‌های قرآن و اهل بیت (ع)، به هویت اسلامی خود بازگشت.

- در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۴، ۱۰۵ و ۱۰۷)

(ارغوان عبدالمکی)

«۱۲۳- گزینهٔ ۳»

- تبعیت با میل و رضایت درونی ← مقبولیت
 - قدرت همراه با رضایت ولی برخلاف حکم الهی ← مقبولیت غیرمشروع
 - قدرت براساس نظام عقیدتی و ارزشی خاص ← مشووعیت
 - قدرت مطابق با حکم الهی و همراه با میل افراد انسانی ← مقبولیت مشروع

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۱۹)

(کلار غلامی)

«۱۲۴- گزینهٔ ۴»

آثاری چون «غرب‌زدگی» و «خدمات متقابل اسلام و ایران» در زمینه نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب نوشته شدند.
 حجاب و پوشش نمادهای هویت جهان اسلام است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

(کلار غلامی)

«۱۲۵- گزینهٔ ۳»

جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آن چه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود جذب و هضم کرد. یا مانند آن چه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت. اما برخورد جهان غرب با جهان اسلام تجربه جدیدی است که هنوز به پایان نرسیده است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۱۰۵)

(کلار غلامی)

«۱۲۶- گزینهٔ ۲»

تشرییم موارد نادرست:

هویت فرهنگی هر جامعه تا زمانی که عقاید و ارزش‌های آن مورد پذیرش باشد، دوام می‌آورد.

جامعه ایران با بازگشت به هویت اسلامی خود به صورت قلب تپنده بیداری اسلامی درآمد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۴، ۱۰۵ و ۱۰۶)

(ارغوان عبدالمکی)

«۱۲۷- گزینهٔ ۱»

گسترش فرهنگ و معانی جهان اجتماعی از طریق گسترش فرهنگ و معانی آن صورت می‌گیرد.

افزایش حاملان و عاملان یک فرهنگ باعث سطح بیشتر آن فرهنگ می‌شود.
 داشتن جمعیت مناسب لازمه تحقق جهان توحیدی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

(سیده مهیا مؤمنی)

ترجمه: کافر می‌گوید ای کاش من خاک بودم. زیرا او افسوس می‌خورد و این آبه بطي به عزت و سرافرازی ندارد.

۱۳۹- گزینه «۳»

تشريح گزینه‌هاي ديج:
گزینه «۱»: شرف و بزرگی انسان به دانش و ادب است.

گزینه «۲»: پروردگارم را به مدارا کردن با مردم فرمان داده است.
گزینه «۴»: همنشین درستکار بهتر از تنها ی است.

(مفهوم)

(علی محسن‌زاده)

۱۴۰- گزینه «۴»

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الآخر» دارای «ال» و معرفه است.

گزینه «۲»: «القلم» معرفه است ولی از نوع معرفه عالم نیست.
(اسم‌های خاص نظیر اسم اشخاص، شهرها، کشورها و ... اسم عالم محسوب می‌شوند).

گزینه «۳»: فعل «اقرأ» (امر بر وزن «فعل») ثلثی مجرد است و ثلثی مزید نیست.

(تاييل صرفی و اعراب)

(علی محسن‌زاده)

۱۴۱- گزینه «۳»

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «خبر» نادرست است، قبل از آن، مبتدایی وجود ندارد که نیاز به خبر داشته باشد.

گزینه «۲»: «مرضية» اسم مفعول است، نه اسم فاعل. همچنین «مفهول لل فعل» نادرست است، زیرا فعل متعدي در عبارت نداريم که نیاز به مفعول داشته باشد. «مرضية» در اين آية شريفيه، نقش حال را دارد.

گزینه «۴»: فعل «ارجعی»، امر از صغیة مفرد مؤنث مخاطب است، بنابراین «للذکر» در توضیح آن نادرست است.

(تاييل صرفی و اعراب)

(علی محسن‌زاده)

۱۴۲- گزینه «۲»

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الأموات» جمع مكسر است، نه سالم، همچنین مفرد آن «الميت» (به معنی: مرده) است.

گزینه «۳»: فعل «يُبقي» به معنی «باقي می‌ماند»، مفعول نمی‌گيرد و لازم است. همچنین «مبني» در توضیح آن نادرست است.

گزینه «۴»: فعل «تُقل»، مضاری است و در اولش، علامت ضمه آمده است، بنابراین مجهول محسوب می‌شود، نه معلوم.

(تاييل صرفی و اعراب)

(مرتضى‌كاظم شيرودي)

۱۴۳- گزینه «۲»

در گزینه «۲»، «دُوَّبِين» جمع مذکر سالم است، نه مشنی. (این موضوع را از وجود اسم جمع «العاملون» و فعل جمع مذکر «يَجْتَهِدون» در جمله می‌توان دریافت). بنابراین حرکت‌گذاري صحیح آن به صورت «دوَّبِين» است. همچنین «عمل» مضارالیه است و باید مجرور باشد، بنابراین به شکل «عملِ» صحیح است.

(فقط هرگات)

(سیده مهیا مؤمنی)

۱۴۴- گزینه «۴»

در گزینه «۴»، «أعني» از فعل امر «أعن» + نون و قایه + ضمير مفعولي «ي» تشکیل شده است. (دلیل علامت تشدید در ساختار این فعل، وجود دو حرف نون است، یک نون، حرف اصلی فعل و دیگری نون و قایه است). * دقت کنید که «ن» موجود در افعال سایر گزینه‌ها، حرف اصلی خود فعل و جزئی از آن می‌باشد و نون و قایه نیست.

(قواعد فعل)

(بهروز هيدرلکي)

۱۳۳- گزینه «۳»

«عالی نطالع»: بیا (تا) مطالعه کنیم (رد سایر گزینه‌ها)، (اطلاع علی: از ...) اطلاع یافت) / «عن»: درباره (رد گزینه «۴» / «یکون»؛ می‌باشد، است (رد گزینه «۲» / «صدیق انسان»: دوست انسان / «منقد»: نجات‌دهنده (اسم است). (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «فى البحار»: در دریاهای (رد گزینه «۱») (ترجمه)

(بهروز هيدرلکي)

۱۳۴- گزینه «۲»

«ربما»: شاید، چه بسا / «عجزین»: در حالی که ناتوان‌اند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «انجاز»: انجام دادن / «مع آن»: با اینکه، علی‌رغم اینکه (رد سایر گزینه‌ها) / «کثیراً»: بسیار (دقیق کثیراً) در اینجا یک قید است و نباید به صورت صفت برای «قدرات» ترجمه شود. ← رد گزینه «۱» «هم» در گزینه‌های «۳» و «۴» اضافی است و معادلی در عبارت عربی داده شده ندارد.

(ترجمه)

(ولی برهی - ابره)

۱۳۵- گزینه «۱»

«قد حضروا»: حاضر شده‌اند، حضور یافته‌اند (رد گزینه «۲» / «اما»: مقابل، جلوی (رد گزینه «۳» / «لكن»: اما، ولی (رد گزینه «۲» / «الذى»: کسی که (رد گزینه «۴» / «قد تأحر كثيرًا»: بسیار دیر کرده است، بسیار تأخیر کرده است (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

(سید محمدعلی مرتفعی)

۱۳۶- گزینه «۴»

تشريح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سألک» فعل مضارع به معنی «از تو می‌خواهیم» است که به استیاه به صورت یک اسم ترجمه شده است.

گزینه «۲»: «رُكَاب» جمع مكسر «راكِب» است و باید به صورت «رسنشنیان» ترجمه شود. همچنین «الخطر» مفرد است که جمع ترجمه شده است.

گزینه «۳»: «منع» فعل ماضی مجهول به معنی «منع شدند» است که به استیاه، به صورت معلوم ترجمه شده است. همچنین «فیها زیت کشیر» معادل «در آن روغن زیادی هست» می‌باشد.

(ترجمه)

(بهروز هيدرلکي)

۱۳۷- گزینه «۲»

دقت کنید: قد + ماضی: ماضی نقلی ← قد ذَكَر ← یاد کرده است.
(قد + مضارع: گاهی / شاید + مضارع)

(ترجمه)

(مرتضى‌كاظم شيرودي)

۱۳۸- گزینه «۳»

نكته: وقتی فعلی به ضمیر متکلم وحدة «ی» وصل شود، نون و قایه بین فعل و ضمیر واقع می‌شود، و به معنای «مرا، به من» ترجمه می‌گردد.
«مرا بُرُد»: أخذَنِي (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «همراه خود»: مَعَه (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / به دیدن دلفین‌ها: لِمَشَاهِدَة الدَّلَافِين، لِرَؤْيَة الدَّلَافِين / «مرا حیران کرد»: حَيَّرَتَنِي (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «حرکت‌های گروهی آن‌ها»: حرکات‌ها الجماعية (رد گزینه «۴»)

(ترجمه)

۱۴۹- گزینه ۴ (قالد مشیر پناهی)
صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن کلمه «مریضاً» نقش «حال» را داشته باشد. در این گزینه با توجه به معنا و اسلوب جمله مشخص می‌شود که «مریضاً» نقش «حال» را دارد. ترجمه عبارت: «آیا می‌خواهی که پدرت بیمار (در حالی که بیمار است) به سفر برود؟»

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «کسی که به آن چه می‌خورد و می‌نوشد توجه نمی‌کند، بدون شک بیمار می‌شود.» («مریضاً خبر یُصِح» است).
گزینه ۲: «هر کس از بیماری در خانه‌اش زیارت کند، خداوند برایش پاداش بزرگی می‌نویسد.» («مریضاً نقش مفعول» را دارد).
گزینه ۳: «امروز در درمانگاه روستا کودک بیماری را دیدم.» («مریضاً نقش صفت» را دارد).

(هال)

۱۵۰- گزینه ۳ (ولی برخی- ابهر)
صورت سؤال، حالی را می‌خواهد که با بقیه متفاوت باشد؛ در گزینه ۳، «حال به صورت مفرد (یک اسم) آمده است و در سایر گزینه‌ها حال به صورت جمله اسمیه و همراه او حالیه آمده است.

تشریف گزینه‌ها:
در گزینه ۱، (هو خاسر) حال است، در گزینه ۲ (أنتم الأعلون) حال است، در گزینه ۳ (قائعين) حال مفرد است (به صورت یک اسم آمده است) و واوی که بر سر فعل (يَشْكُرُون) آمده است، واو عطف است نه حالیه.
در گزینه ۴ نیز (همَا قَاتَنَا) حال است.

(هال)

عربی زبان قرآن (۲)

۱۵۱- گزینه ۲ (پیروز و یان)
قالت الأعراب: اعراب گفتند (رد گزینه ۳) / آمنا: ایمان آوردم (رد گزینه ۱) / قُل: بگو / لَمْ تُؤْمِنُوا: ایمان نیاورده‌اید (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / ولکن، بلکه / قُولُوا: بگویید / أَسْلَمْنَا: اسلام آوردم (رد گزینه ۴) - وارثه «شد» معادل فارسی «أَصْبَحَ» یا «صار» است ← أَصْبَحَنا مُسْلِمِين: مسلمان شدیم (ترجمه)

۱۵۲- گزینه ۳ (علی محسن زاده)
لَمْ نَرَ: ندیده‌ایم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / أَجْوَد: بخشندۀ‌تر (اسم تفضیل است ← رد گزینه ۲) / قَلَّعَم: باید بدانیم (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / لَمْ يَرُدْ: برنگردانید (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / لَهْذَه ...: به دلیل، برای، به جهت این (رد گزینه ۱) / خَصَالَه: ویژگی‌های او، ویژگی‌هایش (رد گزینه ۲) / أَسْلَمَتْ: اسلام آوردن (رد گزینه ۱) / قَبَائِلُ كثِيرَة: قبیله‌های بسیاری، قبیله‌های زیادی (رد گزینه ۴) (ترجمه)

۱۵۳- گزینه ۱ (مرتضی کاظم شیرودی)
کان + لی: داشتم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / زمیل: همشاگردی ای (رد گزینه ۴) / تیبحث عن: جستجو می‌کرد، با توجه به اینکه قبل از آن «کان» آمده، به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / المَعْجم: فرهنگ لغت (معرفه به ال است ← رد گزینه ۴) / مُفَرَّدَات: واژگانی / لَمْ يَكُنْ يَعْلَم: (معادل ماضی استمراری منفی) نمی‌دانست (رد گزینه ۳) / معناها: معنایش (ترجمه)

۱۴۵- گزینه ۱ (درویشعلی ابراهیمی)
فعل «عَرَفَ» (به معنی: معرفی کن)، با حرف جر «علی» به کار می‌رود و عرفنا علی: به ما ... را معرفی کن «درست است. در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ کاربرد حرف جر کاملاً درست است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «مقاله را در دانشنامه‌ای علمی خواندم و آن را یاد گرفتم!»
گزینه ۳: «دلphin انسان را در کارهایی در دریا یاری می‌کند!»
گزینه ۴: «جریان آب، غرق شده را به اعماق می‌کشاند!»
(انواع بملات)

۱۴۶- گزینه ۴ (بهروز هیدریکی)
صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، ضمیر «ی» هم به صورت منصوب و هم مجرور آمده باشد.
تشریف گزینه‌ها:
گزینه ۱: «ی» در نسیانی: فراموشی‌ام، خُسرانی: زیان، امتحانی: امتحانم ← مضالفه و مجرور است.

گزینه ۲: «والدی: (= والدین + ی) پدر و مادرم ← ضمیر «ی» مضالفه و مجرور است.
گزینه ۳: «لاتعرفنی»: من را نمی‌شناسی ← ضمیر «ی» مفعول و منصوب است. (دقیت کنید حرف «ی» در کلمه «صَبَّی» جزئی از خود کلمه است و اصلاً ضمیر نیست.)
گزینه ۴: «سؤالتی»: (= سألت + ن و قایه + ی) از من پرسید ← ضمیر «ی» مفعول و منصوب است.

إلى: (= إلى + ی) ← ضمیر «ی» مجرور به حرف جر است.
(قواعد فعل)

۱۴۷- گزینه ۱ (محمدعلی کاظمی نصرآبادی)
در گزینه ۱، «مستعجلین» حال و منصوب به یاء است که برای بیان حالت آمده است. ترجمه: ما در ساعت ۷، با عجله سوار قطار شدیم!
تشریف گزینه‌ها:
در گزینه ۳، «راسبین» خبر صار، از افعال ناقصه، و منصوب به یاء است. در گزینه‌های ۲ و ۴، اسمی با شرایط حال یافت نمی‌شود.

۱۴۸- گزینه ۲ (بهروز هیدریکی)
ترجمه عبارت صورت سؤال: قوی ترین مردم، کسی است که در حالی که توانمند است، از دشمن خود در می‌گذرد!
سوالی را مشخص کن که پاسخش در عبارت پیشین نیامده است.
تشریف گزینه‌ها:
گزینه ۱: قوی ترین مردم چگونه از دشمنش در می‌گذرد! ← مقتدرآ (در جواب کلمه پرسشی «كيف»، حال می‌آید)

گزینه ۲: چرا قوی ترین مردم از دشمنش در می‌گذرد! (پاسخ این سؤال در عبارت داده شده نیامده است.)
گزینه ۳: چه کسی در حالی که توانمند است، از دشمن خود در می‌گذرد! ← أقوى الناس
گزینه ۴: آیا قوی ترین مردم، در حالی که توانمند است، از دشمن خود در می‌گذرد! ← نعم
(هال)

(سیره مهیا مؤمنی)

در گزینهٔ ۳، حرف «ل» به معنای «برای» می‌باشد و حرف جر است؛ پس فعل مضارع التزامی نداریم. در سایر گزینه‌ها فعل معادل مضارع التزامی فارسی وجود دارد.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: لیفهموا ← برای اینکه بفهمند (مضارع التزامی)

گزینهٔ ۲: لیحل ← برای اینکه حل کند (مضارع التزامی)

گزینهٔ ۴: آن یواجه ← که روبرو شود (مضارع التزامی)

(قواعد فعل)

عربی زبان قرآن (۱)

(مقدمه‌ی کاظمی نصرآبادی)

«سبحانَ الَّذِي»: پاک است کسی که (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أَسْرَى»: حرکت داد، حرکت داده است، روانه کرده است (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «عبدَه»: بندۀ خود را، بندۀ اش را (رد گزینهٔ ۲) / «لِيلًا»: شبی، در شبی، در یک شب / من المسجد الحرام إلى المسجد الأقصى: از مسجد الحرام به (سوی) مسجد الاقصی (رد گزینهٔ ۱ ← جایه‌جا ترجمه شده است)

(ترجمه)

(درویشعلی ابراهیمی)

«نوع من أَسْمَاك»: نوعی از ماهی‌ها (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «تَعْرِفُ»: که معروف‌اند، که شناخته می‌شوند (رد گزینهٔ ۱) / «كَلَابُ الْبَحْرِ»: سگ‌های دریا (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «تَقْطُّعُ»: می‌ترد / «فِي الْمَاء»: در آب (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أَسْنَانَهَا»: دندان‌هایش / «كَمَا»: همانطور که (رد سایر گزینه‌ها) / «السَّيْفُ»: شمشیر

(ترجمه)

(مقدمه‌ی کاظمی نصرآبادی)

«قلبُ الْحَوْتِ»: قلب نهنگ (رد گزینهٔ ۴) / «ثَمَانُونَ كِيلُوغرَامًا»: هشتاد کیلوگرم است (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أَدْرِي أَنَّ تَصْدِيقَهُ صَعْبٌ»: می‌دانم که باور کردنش سخت است (رد سایر گزینه‌ها) / «ولَكُنْ»: اما، ولی / «هذا القول صحيح»: این سخن، درست است (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

(درویشعلی ابراهیمی)

«الْمَحَافِظَةُ عَلَى»: مراقبت از، نگهداری از / «الطَّيُورُ الْمَائِيَّةُ»: پرندگان آبزی / «وَاجِبَنَا»: وظيفة ما

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: يَقْلَل ← كمتر / عُشْر ← يک دهم

گزینهٔ ۲: «حَتَّمًا» باید در آخر جمله قرار بگیرد.

گزینهٔ ۴: علی مقربة ← در نزدیک / الأشجار (معرفه و جمع) ← درختان

(ترجمه)

(مقدمه‌ی کاظمی نصرآبادی)

«كَادَ هَذَا الرَّجُلُ يَغْرِقُ»: نزدیک بود (چیزی نمانده بود) که این مرد غرق شود.

(ترجمه)

۱۵۴- گزینهٔ ۱:

«وقتی»: حين، متى، إذا / «پدرم»: أبي (رد گزینهٔ ۲) / «رفت»: ذهب (رد گزینهٔ ۱) / «به فروشگاه»: إلى المتجر (الدَّكَان) (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «تا بخرد»: ليشتري (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «برای تلفن همراهش»: لجواله (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «باتری»: البطارية / «پرندگان»: الطَّيُور (رد گزینهٔ ۲) / «غذا»: أطعمةً (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۱۵۶- گزینهٔ ۲:

شعر فارسی با ترجمه متن عربی همخوانی ندارد و مفهوم درست آن را بیان نمی‌کند. ترجمه متن عربی گزینهٔ ۲: خداوند سرنوشت قومی را تغییر نمی‌دهد مگر آنکه آنچه را که در درونشان هست، تغییر دهند.

(مفهوم)

۱۵۷- گزینهٔ ۱:

بعین و يَنْصُرُ: ياري می‌کند / شدائند و مصابع: سختی‌ها

موارد نادرست در سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۲: أمـام ← إمام (أمام: روبرو یا جلو)

گزینهٔ ۳: جـناح ← نجاح (نجاح: موقفیت و پیروزی، جناح: پهلو و بال)

گزینهٔ ۴: إعـمار ← أعمـار (أعمـار: آبادـکـدن)

(واړـکـان)

۱۵۸- گزینهٔ ۴:

«أَصْبَحْتُمْ» از افعال ناقصه است و افعال ناقصه اسم و خبر دارند، نه فاعل!

(تفصیل صرفی و اعراب)

۱۵۹- گزینهٔ ۲:

در گزینهٔ ۲، لام امر نیامده است. «تنظیف» مصدر باب «تفعیل» و یک اسم است و حرف «ل» بر سر آن، حرف جـ و به معنی «برای» است. ترجمه: «برای تمیزکردن دندان‌ها مردم از مسوک استفاده می‌کنند».

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: حرف «ل» در فعل «لينتخب» لام امر و به معنی «باید انتخاب کنند» است. ترجمه: «پدر و مادر باید نام مناسبی را برای فرزندانشان انتخاب کنند». (البته دقت کنید «ل» در «الأُلَادَهُمَا» حرف جـ و به معنی برای است.)

گزینهٔ ۳: «ل» در فعل «ليطالع» لام امر و به معنی «باید مطالعه کنند» است. ترجمه: «دانشجویان همگی باید سیره و سرگذشت دانشمندان میهنمان را مطالعه کنند».

گزینهٔ ۴: «ل» در فعل «ليعلم» لام امر و به معنی «باید بداند» است. ترجمه: «انسان باید بداند که او آفریده شده است تا پروردگار بزرگوارش را پرستش کند». (دقـتـ کـيـدـ «ل» در «ليعبد»، «ل» تعـلـيلـ است و به معنـي «ـتـاـ، برـايـ اـينـكـهـ» مـيـ باـشـدـ).

(قواعد فعل)

تاریخ و جغرافیا (۳)

(پواد میربلوکی)

گزینه «۲۱»

در ماجراهی حرکت مردم علیه استبداد حکومت قاجار، به دنبال خشم عمومی از گرانی برخی از کالاهای مورد نیاز مردم، در مسجد شاه مجلسی بزرگ بربا شد. این تجمع، با توطئه امام جمعه درباری و عوامل او که پشتیبان نظام استبدادی بودند، به تشنج کشیده شد و مأموران، با چوب و چماق به جان مردم افتادند. در پی این حادثه، اجتماعات‌های بزرگی در منزلهای علمای بربا شد. به پیشنهاد آیت‌الله سید محمد طباطبائی، مردم و روحانیون با حالت اعتراض تهران را ترک و در حرم حضرت عبدالعظیم تحصن کردند.

(تاریخ (۳)، نویسنده ایران، صفحه‌های ۶۶ و ۶۷)

(علی محمد کریمی)

گزینه «۲۲»

با تلاش‌های پیگیر و مجاہدت‌های فراوان آیت‌الله شیخ فضل الله نوری، اصل دوم متمم قانون اساسی تصویب شد که مورد تأیید علمای ایران و مراجع بزرگ نجف قرار گرفت.

(تاریخ (۳)، نویسنده ایران، صفحه ۶۹)

(پواد میربلوکی)

گزینه «۲۳»

در جبهه غربی فرانسوی‌ها با حمایت انگلیسی‌ها و سایر دولت‌های متفق مقاومت کردند و جنگ را به حالت فرسایشی درآوردند. جنگ در غرب آسیا (خاورمیانه) و برخی از مستعمرات نیز ادامه یافت.

(تاریخ (۳)، پنگ بهانی اول و ایران، صفحه ۸۳)

(علی محمد کریمی)

گزینه «۲۴»

براساس پیمان منعقد شده با آلمان در کاخ ورسای پاریس، مستعمرات آلمان میان متفقین تقسیم شد و بخش‌هایی از خاک این کشور به فرانسه و لهستان واگذار گردید. به علاوه، آلمانی‌ها ملزم به پرداخت غرامت به دولت‌های متفق و محدود نگهداشتن توان نظامی خود شدند.

(تاریخ (۳)، پنگ بهانی اول و ایران، صفحه ۸۶)

(پواد میربلوکی)

گزینه «۲۵»

اعتراض شخصیت‌های ملی، سیاسی و مذهبی و گروه‌ها و احزاب گوناگون به قرارداد ۱۹۱۹ و مخالفت با آن، یکی از علل مهم سقوط دولت و شوک‌الدوله بود.

(تاریخ (۳)، پنگ بهانی اول و ایران، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(خطمه سقابی)

گزینه «۲۶»

ماهیت حمل و نقل اساساً جغرافیایی است و با مفاهیمی چون مکان، موقعیت مکانی، مسافت، مبدأ و مقصد سروکار دارد.

(جغرافیا (۳)، پنگ بهانی اول و ایران، صفحه ۴۳)

(پیروز و جان)

«دوستم»: صدیقی / «مرا رساند»: او صلنی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «به کتابخانه»: إلى المكتبة (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «در راه»: في الطريق / «با او صحبت کردم»: كُمْتَهْ (رد سایر گزینه‌ها) / «در راه امتحانات»: عن الإمتحانات (رد گزینه ۳) (ترجمه)

(پیروز و جان)

مدیر داخلی: او کسی است که مسافران کاروان‌ها را در سفر راهنمایی می‌کند. (دلیل: راهنمای) **تشرح سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۲۶»: ملافه: تکه‌ای از پارچه است که در هنگام خواب بر روی بدنه می‌اندازیم!

گزینه «۳۳»: ساحل: زمینی پُر از شن نزدیک دریاها و اقیانوس‌ها است! گزینه «۴۴»: دائرة‌المعرف: کتابی گران‌بهاست که در آن اطلاعات زیادی در مورد زبان‌ها و غیره وجود دارد!

(واگان)

(فالر مشیرپناهنی)

«موسوعة» نادرست و صحیح آن «موسوعة» است، همچنین «معینه» نادرست است و صحیح آن «معینه» (به صورت اسم مفعول) می‌باشد. **تفصیل هر کات:**

(مرتفع کاظم شیرودی)

اسم ظاهر بعد از حروف جر، مجرور است. علامت جر برای اسم مفرد و جمع مکسر (—)، در جمع مذکور (ین) و در مثنی (ین) است؛ مانند کاتب، کاتب، کاتبین، الكاتبین. توجه داشته باشید که در گزینه «۳۳»، «الدلافين» جمع مکسر است، نه جمع سالم مذکور، بنابراین با آمدن حرف جر بر سر آن، با حرکت کسره، مجرور می‌شود، نه «ین» (صحیح: الدلافین).

(أنواع بملات)

(ولی برهی - ابوه)

در گزینه «۴۴» دو جار و مجرور «في صناعة» و «من أتيج» را داریم.

در سایر گزینه‌ها سه جار و مجرور وجود دارد:

گزینه «۱۱»: عليك، فيه، يفرج

گزینه «۲۲»: من علم، به، له

گزینه «۳۳»: بعد، من المسجد، إلى المسجد

(أنواع بملات)

(پیروز و جان)

صورت سؤال، گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن، حرف نون جزء ریشه کلمه باشد.

در گزینه «۳۳»، نون جزء حروف اصلی فعل و از باب افعال است (أنفذ: أفعِل). نون در «الدلافين و من» هم جزء حروف اصلی کلمه است.

تشرح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱۱»: حیرتني: حروف اصلی «حیرَ» و نون وقايه است. گزینه «۲۲»: ينفتح: حروف اصلی «فتح» و نون حرف زائد و از باب افعال (ينفتح: ينفعُل) است.

گزینه «۴۴»: يتبعث: حروف اصلی «بعثَ» و نون حرف زائد و از باب افعال است (يتبعث: يتفعَل)، «ن» در «الغواصون» جزئی از (ون) علامت جمع مذکر سالم و زائد بر حروف اصلی است.

(قواعد فعل)

(بهرادری میربلوکی)

۱۸۴- گزینه «۴»

آموزش و پرورش در ایران باستان ابعاد گسترهای داشت و شامل تربیت جسمانی، اخلاقی، اجتماعی، دینی، شغلی و حرفه‌ای می‌شد.
(تاریخ (ا)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۳۰ و ۱۳۱)

(علی‌محمد کریمی)

۱۸۵- گزینه «۴»

پادشاهان هخامنشی به طور گسترده از مهارت و استادی هنرمندان و معماران سرزمین‌های قلمرو تحت فرمان خود استفاده می‌کردند. در این دوره، تجربه و سبک‌های هنری اقوام غیرایرانی با شیوه‌های بومی ترکیب شد و هنری بوجود آمد که کاملاً تازگی داشت.

(تاریخ (ا)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۳۳ و ۱۳۴)

(فاطمه سفایی)

۱۸۶- گزینه «۴»

سکونتگاه‌های شهری شکل‌های گوناگون دارند. شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوت دارند.

(بهرافیای ایران، بهرافیای انسانی ایران، صفحه ۸۳)

(علی‌برضا رضایی)

۱۸۷- گزینه «۳»

نقش هر سکونتگاه براساس وضع جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود؛ به طور مثال شهر تهران به‌دلیل پایتخت بودن، استقرار وزارت خانه‌ها، سفارتخانه‌ها و مراکز بزرگ اداری، دارای نقش سیاسی - اداری می‌باشد.

(بهرافیای ایران، بهرافیای انسانی ایران، صفحه ۸۶)

(علی‌برضا رضایی)

۱۸۸- گزینه «۴»

ایران برای تولیدات باغی از مزیت‌های زیادی برخوردار است؛ زیرا امکان کشت انواع گوناگون میوه‌های سردسیری، نیمه‌گرسیری و گرم‌سیری را دارد.

(بهرافیای ایران، بهرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۰)

(فاطمه سفایی)

۱۸۹- گزینه «۴»

اگر در استفاده از منابع طبیعی، ویژگی‌ها و توان محیطی آن منطقه بررسی شود، همه مناطق کشور می‌توانند متناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی خود توسعه یابند.

(بهرافیای ایران، بهرافیای انسانی ایران، صفحه ۹۵)

(کلکتور سراسری ام)

۱۹۰- گزینه «۴»

در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور تعادل وجود ندارد. نقشه نشان می‌دهد که به توان و ظرفیت‌های محیطی به‌طور کامل توجه نشده است. ممکن است ناحیه‌ای از نظر ذخایر و مواد اولیه غنی باشد ولی به صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته و با رشد صنعتی روبرو نبوده است.

(بهرافیای ایران، بهرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۹۴ و ۹۵)

(فاطمه سفایی)

۱۷۷- گزینه «۱»

استفاده برای رفتن به مناطق روستایی و انعطاف‌پذیری بیشتر و توقف در ایستگاه‌های متعدد و دسترسی به نقاط مختلف از مزیت‌های حمل و نقل جاده‌ای است.

(بهرافیا (۳)، بهرافیای حمل و نقل، صفحه ۱۳۵)

(فاطمه سفایی)

۱۷۸- گزینه «۳»

هزینه احداث بنادر و اسکله‌ها و تجهیزات بنادر و همچنین ساخت یا خرید کشتی‌ها بسیار زیاد است.

(بهرافیا (۳)، بهرافیای حمل و نقل، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

(علی‌برضا رضایی)

۱۷۹- گزینه «۴»

امنیت در جاهه‌جایی، راحتی مسافران، هزینه حمل کم در مسافت‌های طولانی، آلایندگی بسیار کم برای محیط‌زیست و هزینه احداث بالای خطوط آهن بهویه در نواحی دارای موانع و پستی و بلندی و همین طور هزینه زیاد تولید یا خرید واگن‌ها و لوکوموتیوها، از ویژگی‌های حمل و نقل ریلی به شمار می‌رود.

(بهرافیا (۳)، بهرافیای حمل و نقل، صفحه ۱۳۸)

(فاطمه سفایی)

۱۸۰- گزینه «۱»

با به‌کارگیری کشتی‌های رو-رو، تعداد زیادی وسیله نقلیه چرخ‌دار می‌توانند با بار به درون آن بروند و در مقصد خارج شوند.

(بهرافیا (۳)، بهرافیای حمل و نقل، صفحه ۵۳)

تاریخ و جغرافیا (۱)

(سید علی‌برضا علویان)

۱۸۱- گزینه «۱»

نسخه‌ای از اوستا که در زمان هخامنشیان بر پوست گاو نوشته شده بود، بر اثر آتش‌سوزی تخت‌جمشید به دست اسکندر مقدونی از بین رفت. چند قرن بعد، یکی از پادشاهان اشکانی به نام بلاش یکم، اوستا را گردآوری کرد. چنین به نظر می‌رسد که اوستا تا قرن‌ها به صورت شفاهی و سینه به سینه نقل می‌شده است، تا آنکه در قرن ۴ م. و در زمان شاپور دوم ساسانی به خط و زبان اوستایی نگاشت یافت.

(تاریخ (ا)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۲۹)

(بهرادری میربلوکی)

۱۸۲- گزینه «۱»

دوره ساسانیان اهمیت سزاگی در تاریخ دین زرتشتی دارد؛ چرا که حکومت ساسانی، دین زرتشتی را دین رسمی ایران اعلام کرد.

(تاریخ (ا)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۳)

(علی‌محمد کریمی)

۱۸۳- گزینه «۳»

در ایران باستان، نقل شفاهی داستان‌ها و تعالیم دینی و ادبی، بر کتابت و نوشتن ترجیح داده می‌شد. از این‌رو، نوشتن متن‌های ادبی و دینی، چندان معمول نبود و تنها اسناد مربوط به سیاست و تا حدودی اقتصاد را کتابت می‌کردند.

(تاریخ (ا)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۳۸)

(فاطمه سقایی)

مرزها از نظر چگونگی پیدا شدند با یکدیگر متفاوتند. نحوه شکل‌گیری و ایجاد مرزها تأثیر زیادی در امنیت و همکاری، یا به عکس، اختلاف و کشمکش بین کشورهای همسایه دارد.

(جغرافیا (۲)، نواهی سیاسی، صفحه ۱۳۷)

(فاطمه سقایی)

در کشورهای وسیع در زمان جنگ می‌توانند نیروهای نظامی پشتیبان را به بخش دیگری منتقل کنند. چنان‌که در جنگ ژاپن و چین، چین نیروها و تدارکاتش را به غرب کشور خود منتقال داد.

(جغرافیا (۲)، نواهی سیاسی، صفحه ۱۴۹)

(فاطمه سقایی)

منابع انرژی و معدنی مانند نفت و گاز و ... در صورتی که در جهت توسعه صنایع قرار بگیرند (مانند چین و برزیل) در قدرت آن کشور مؤثرند؛ اما اگر اقتصاد کشوری وابسته به صادرات آن‌ها باشد، یک ویژگی منفی و عامل کاهش قدرت ملی تلقی می‌شوند.

داشتن جمعیت زیاد از عوامل قدرت ملی است؛ زیرا هم منبع کار و تولید است، هم نیروی نظامی و دفاعی و هم سرچشمه روحیه ملی محسوب می‌شود. همگونی جمعیت از نظر قومی، زبانی و دینی در افزایش قدرت ملی مؤثر است و هرچه این همگونی بیشتر باشد، قدرت ملی بیشتر است.

(جغرافیا (۲)، نواهی سیاسی، صفحه ۱۵۱)

۱۹۸- گزینه «۴»

(سید علیرضا علویان)

شاخص ترین چهره فلسفی عصر صفوی، ملاصدرا نام داشت که فلسفه‌وی حکمت متعالیه است.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۵۱)

۱۹۹- گزینه «۲»**۱۹۱- گزینه «۲»**

(بوار میربلوکی)
هنرمندان قزوین در دوره شاه تهماسب، آثار برجسته‌ای پدید آوردند. شاه تهماسب از نقاشان و هنرمندان چیره‌دست زمان خود بود.

(تاریخ (۲)، ایران از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۵۵)

۲۰۰- گزینه «۴»**۱۹۲- گزینه «۲»**

پس از انقراض امپراتوری شارلمانی در اوایل قرن ۹ م. هرج و مرج اروپا را فراگرفت و حملات طوایف غیرمتمدن از شرق و شمال موجب گسترش نامنی شد. پادشاهان به دلیل ناتوانی در تأمین هزینه ارتش، قادر به حفظ اقتدار و امنیت قلمرو خود نبودند. به همین دلیل زمین‌داران بزرگ از جمله شاهان، در صدد برآمدند قسمت‌هایی از زمین‌ها و املاک خود را در برایر دریافت خدمات نظامی و غیرنظامی به زیرستان و یا اشراف درجه دوم و اگذار کنند.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر پری، صفحه‌های ۱۶۳ و ۱۶۴)

فلسفه دوازدهم**۱۹۴- گزینه «۳»**

(علی محمد کریمی)
کلیسا در قرون وسطا موفقیت زیادی در گسترش مسیحیت در میان زمین‌ها و سایر اقوام مهاجم به اروپا کسب کرد.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر پری، صفحه‌های ۱۶۸ و ۱۶۹)

۱۹۵- گزینه «۱»

(علی محمد کریمی)
در نیمة دوم قرن ۱۵ م. دریانوران پرتغالی در سواحل غربی قاره آفریقا در اقیانوس اطلس مشغول کشف سرزمین‌های جدید شدند. آنان سفر اکتشافی خود را به سمت جنوب ادامه دادند و با دور زدن دماغه امیدنیک، وارد اقیانوس اطلس شدند و تا سواحل جنوب شرقی هندوستان پیش رفتند.

(تاریخ (۲)، اروپا در قرون وسطا و عصر پری، صفحه‌های ۱۸۲ و ۱۸۳)

۱۹۶- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)
کشور عبارت است از یک ناحیه سیاسی مستقل که دارای سرزمین مشخص، جمعیت دائمی و مقیم و حکومت مرکزی است و بر امور داخلی و خارجی خود حاکمیت دارد.

(جغرافیا (۲)، نواهی سیاسی، صفحه ۱۲۸)

۱۹۷- گزینه «۴»

(آنکلور سراسری (۱۶۷))
از خط مبدأ (پایین ترین حد جذر دریا) تا حدود ۱۲ مایل دریابی، دریای سرزمینی نامیده می‌شود که متعلق به کشور مجاور دریاست.

(جغرافیا (۲)، نواهی سیاسی، صفحه ۱۳۱)

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

یکی از ویژگی‌های خداوند از دیدگاه ارسسطو، محركِ غیرمتحرک است. چراکه وجود حرکت در عالم نیازمند محركی است که خود حرکت نداشته باشد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

(حسن صدری)

قبول خداوند پشتونه اختیار و اراده انسان و مسئولیت‌پذیری او و تکیه‌گاه اصول اخلاقی مورد قبول وی می‌باشد. با پذیرش خداوند است که زندگی انسان معنای حقیقی و متعالی پیدا می‌کند و از پوچی و بی‌هدفی خارج می‌شود. مقدمه اول این برهان و جدان اخلاقی داشتن انسان است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پذیرش اختیار و اراده برای انسان مقدمه دوم برهان کانت است. گزینه «۳»: پذیرش اراده آزاد انسانی در گروی پذیرش وجود نفس غیرمادی در انسان است، نه بر عکس.

گزینه «۴»: کانت «ضرورت» وجود خداوند و «نیاز» به وجود خدا به جهت بنیان‌گذاری اخلاق را اثبات می‌کند، نه وجود واقعی و عینی خداوند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۶)

بنابراین، از نظر ملاصدرا وجود دوگونه است:
 ۱- وجود بی‌نیاز و غیروابسته
 ۲- وجودهای نیازمند و وابسته

دقت کنید که فقر ذاتی موجودات حتی پس از موجود شدن نیز از بین نمی‌رود. همیشه نیازمند به حق تعالی هستند و از خود هیچ استقلالی ندارند.

بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه «۱»: عبارت برعکس مطرح شده است ما از نیاز و وابستگی مطلق موجودات به اثبات غنی بالذات مرسیم.

گزینه «۲»: این تقصیم‌بندی براساس فقر وجودی بوده است نه امکان ذاتی یا امکان ماهوی که مربوط به نظریه این‌سیناست.

گزینه «۴»: ملاصدرا استدلال این‌سینا را ارتقا باشید نه اینکه آن را مردود بداند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه ۳۶)

گزینه «۲۰۸» (نیما یواهری)
تقدیم وجود علت بر وجود معلول از مقدمات اختصاصی برahan فارابی است.

تشرح سایر گزینه‌ها: گزینه «۱»: در هر دو برahan ابتدا به موجودات این جهان می‌نگریم و وضعیت آن‌ها را بررسی می‌کنیم.

گزینه «۳»: در هر دو برahan نهادنیاً به نیاز موجودات این جهان به موجودی غیروابسته مرسیم.

گزینه «۴»: در هر دو برahan، نیازمندی و عدم استقلال موجودات این جهان در وجود داشتن‌شان مطرح می‌شود.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

گزینه «۲۰۹» (نیما یواهری)
فارابی در استدلال خود از این مقدمه استفاده می‌کند که علت در وجود بر معلول خود تقدم دارد. فارابی به وجود علت‌ها و معلول‌ها دقت می‌کند. اما این‌سینا به جای توجه به وجود به نیازمندی ذاتی مخلوقات به وجود از ناحیه خداوند می‌پردازد و بحث «وجود و امکان» را پیش می‌کشد (تأثید بخش اول گزینه‌های ۱ و ۳) اما هر دوی این فیلسوفان به نحوی به رابطه میان علت و معلول پرداخته‌اند (رد بخش اول گزینه‌های ۲ و ۴). ملاصدرا برخلاف این‌سینا، به جای توجه به ذات و ماهیت ممکن اشیاء در استدلال خود به وجود توجه می‌کند. از نظر او مخلوقات وجودی فقیر و نیازمند دارند و معیار نیازمندی معلول به علت در همان حاقّ واقعیت آن (یعنی وجود) قرار دارد (تأثید بخش دوم گزینه‌های ۱ و ۲). اما هم ملاصدرا و هم این‌سینا وقف هستند که مخلوقات برای وجود بافتنت نیازمند یک علت بی‌نیاز هستند که مانند آن‌ها وجودش را از علتی دیگر نگرفته است (رد بخش دوم گزینه‌های ۳ و ۴).

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۷)

گزینه «۲۱۰» (سپاه پغفرازه همایری)
براساس نظر این‌سینا هر یک از ممکنات به واسطه حقیقت وجود خود، همیشه مشتق کمالات و خیرات است و برحسب فطرت از بدی‌ها گریزان. همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می‌نامیم. دقت کنید که در بیت به مفهوم کشش اشاره شده است پس در توصیف دقیق تر نیز بایستی اشتیاق آورده شود.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

گزینه «۲۰۳» (سپاه پغفرازه همایری)
افلاطون توصیفی از نوعی هستی ارائه می‌دهد که کاملاً بر توصیف خدا در ادیان الهی منطبق است. او می‌گوید: «در سوی دیگر، نوعی از هستی وجود دارد که پیوسته ثابت است؛ نه می‌زاید و نه از میان می‌رود». کانت ضرورت وجود خدا را از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی اثبات کرد. از نظر هیوم دلایلی که صرفاً ممکن بر عقل باشند مردودند و برhan نظم نیز از اثبات یک خدای واجب و نامتناهی ناتوان است.

از نظر دکارت ما از حقیقتی نامتناهی و دانا و توانا که خود ما و هر چیز دیگری بهوسیله او خلق شده‌ایم، تصویری داریم و این تصور از جانب خاست.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۷)

گزینه «۲۰۴» (فرهار قاسمی نژاد)
رشد تفکر حسی و حس‌گرایی و ظهور فیلسوفانی که جهان را صرفاً حقیقتی مادی می‌دانستند و انسان را نیز موجودی مادی می‌شمردند پایه‌های اعتقاد به خدا را در جامعه اروپایی ساخت کرد.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۳۷)

گزینه «۲۰۵» (نیما یواهری)
اولین مقدمه برhan فارابی عبارت است از: «در جهان پیرامون ما اشیایی هستند که وجودشان از خودشان نیست و معلول چیزهای دیگرند». دقت کنید که فارابی قبل از پی‌بردن به معلول بودن اشیای پیرامون، وجود واقعی آن‌ها را می‌پذیرد. (پذیرش اصل واقعیت مستقل از ذهن)

گزینه «۱»: فارابی برhan‌های ارسسطو را پذیرفت؛ با این حال سعی کرد برhan جدیدی ارائه کند.

گزینه «۲»: تسلسل نامتناهی یعنی سلسله علت‌ها تا بدان جا پیش رود که هیچ‌گاه به سرآغاز و علت‌العلی ختم نشود. اینکه نوبت به معلولی که پیش روی ماست نرسد نتیجه تسلسل علل نامتناهی می‌باشد نه تعریف خود آن.

گزینه «۳»: این تشبیه مناسب نیست. چون علت‌های گوناگونی را موازی با هم مثال می‌زنند که هرکدام به یک اندازه اهمیت دارند و وابستگی خاصی به زنگیر به هم متصل هستند؛ یا به عبارتی علل طولی می‌باشند نه عرضی.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

گزینه «۲۰۶» (نیما یواهری)
بنابراین این‌سینا، اشیای جهان، چه تعداد آن‌ها محدود باشد چه نامحدود، چه کل آن‌ها را بعنوان یک مجموعه در نظر بگیریم، چه به فرد فرد آن‌ها توجه کنیم، چون ذاتاً ممکن‌الوجود‌ند، برای موجود شدن به واجب‌الوجود بالذات نیاز دارند.

(فلسفه دوازدهم، فرا در فلسفه - قسمت دوم، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۵)

گزینه «۲۰۷» (سپاه پغفرازه همایری)
براساس برhan فقری ملاصدرا به موجودات پیرامونمان که نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که وجودشان عین وابستگی و نیاز به دیگری است. موجودات وابسته و نیازمند باید به وجودی متصل باشند که آن موجود در ذات خود، نیازی به غیر نداشته باشد.

پس موجودات این جهان وابسته به وجودی بی‌نیاز و غیروابسته هستند.

گزینه «۱»: در اصل یک رفع تالی داریم و قیاس استثنایی، معتبر است.

صورت منطقی قیاس: اگر الان بچه داشته باشی آنگاه الان زحمات پدر و تالی
مقدم

مادر را درک می کنی. الان زحمات پدر و مادر را درک نمی کنی؛ پس الان نفی تالی (رفع تالی)
بچه نداری.

گزینه «۳»: در اصل با یک وضع مقدم مواجهیم و قیاس استثنایی، معتبر است.

صورت منطقی قیاس: اگر سیگاری باشی آنگاه بدنست آسیب می بیند.
مقدم تالی

سیگاری هستی؛ پس بدنست آسیب می بیند.
اثبات مقدم (وضع مقدم)

گزینه «۴»: در اصل یک رفع تالی داریم و قیاس استثنایی، معتبر است.

صورت منطقی قیاس: اگر باران ببارد آنگاه زمین خیس می شود.
مقدم تالی

زمین خیس نیست؛ پس باران نباریده است.
(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۹۰ و ۹۱)

۲۱۵- گزینه «۱» (فرهار قسمی نژاد)

اگر مقدم با مقدمه دوم در تناقض باشد یعنی رفع مقدم، پس نامعتبر خواهد بود و نوع مغالطه رفع مقدم خواهد بود.

با توجه به بخش دوم سؤال به راحتی متوجه مغالطه رفع مقدم می شدید.
(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۹۰ و ۹۱)

۲۱۶- گزینه «۳» (مسین آفوندی راهنمایی)

ابتدا استدلال را به صورت استاندارد می نویسیم:
مقدمه اول = اگر جسمی حساس باشد نامی (رشد کننده) است.

مقدمه دوم محفوظ = گیاه نامی (رشد کننده) است.

نتیجه = گیاه حساس می باشد.

در مقدمه دوم تالی وضع شده و از وضع تالی به وضع مقدم رسیدیم که این

صورت استدلال مغالطه وضع تالی بهشمار می رود.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۹۰ و ۹۱)

۲۱۷- گزینه «۴» (سپا مجعفرزاده صابری)

دو طرف عبارت صورت سؤال با هم رابطه تناقض دارند. با دو قضیه متناقض می توان یک قضیه منفصل حقیقی تشکیل داد؛ چراکه صدق و کذب همزمان آنها محال است. (رد گزینه های ۲ و ۳)

در قضیه منفصل حقیقی از صدق یک طرف قضیه کذب طرف دیگر حاصل می شود و بر عکس. حال سؤال خواسته که انتخاب کنیم کدام قضیه می تواند مقدمه دوم باشد (این یعنی آن قضیه را صادق فرض می کنیم). پس گزینه ای جواب است که با فرض صدق آن بتوانیم رأی به صدق «بـا» کذب یکی از طرفین بدھیم. اگر قضیه «هر بـ الف است» به عنوان مقدمه دوم (صادق) فرض شود، می توانیم به صدق قضیه «بعضی الف بـ است» به عنوان عکس مستوی آن برسیم.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۹۲ و ۹۳)

منطق

۲۱۱- گزینه «۳» (فرهار قسمی نژاد)

این عبارت را می توان به این شکل مرتب کرد: اگر آشپز دو تا شود (مقدم) آش یا شور می شود یا نمک (تالی).

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه های ۸۵ و ۸۶)

(مسن صدری)

قضیه منفصل حقیقی، قضیه ای است که هم صدق دو طرف (اجتماع طرفین) و هم کذب دو طرف (ارتفاع طرفین) در آن محل است.

بررسی گزینه ها:

گزینه «۱»: این ویژگی مختص قضیه منفصل حقیقی نیست و قضیه «مانعةالجمع» را نیز شامل می شود.

گزینه «۲»: این ویژگی مختص قضیه منفصل حقیقی نیست و قضیه «مانعةالرفع» را نیز شامل می شود.

گزینه «۴»: در منفصل حقیقی اجتماع (صادق بودن) هر دو طرف محال است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

۲۱۳- گزینه «۲» (نیما بواهری)

در قضیه شرطی مانعةالرفع (غیرقابل جمع در کذب) است که اگر طرفی کاذب باشد، طرف دیگر حتی صادق است؛ زیرا هر دو طرف نمی توانند کاذب باشند. البته در قضیه حقیقی نیز همین گونه می توان نتیجه گیری کرد.

بررسی گزینه ها:

گزینه «۱»: قضیه مانعةالجمع، امکان کذب هر دو طرف وجود دارد (فرد برای کنکور تلاش نکند ولی فرست دیگری داشته باشد)

گزینه «۲»: قضیه مانعةالرفع، امکان صدق هر دو طرف هست؛ یعنی ممکن است انسان اهل تفکر فلسفی باشد و به امور دیگر هم بپردازد. ولی کذب دو طرف ممکن نیست، این گونه که کسی اهل فلسفه نباشد ولی به هیچ امر دیگری هم نپردازد!

گزینه «۳»: قضیه مانعةالجمع، امکان کذب هر دو طرف وجود دارد (ممکن است فرد نه بخواهد به مهمانی برود و نه بخواهد استراحت کند، شاید بخواهد درس بخواند یا ورزش کند یا ...).

گزینه «۴»: اصلاً انفال برقرار نیست؛ چون هم صدق هر دو طرف ممکن است و هم کذب آنها (ممکن است فرد هم در خانه بماند و هم به درس هایش رسیدگی کند، یا در خانه نماید و به درس هایش هم رسیدگی نکند).

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷)

(کتاب آبی)

در گزینه «۲» با یک قیاس استثنایی اتصالی مواجه هستیم که در آن از وضع تالی نتیجه گرفته شده است؛ بنابراین قیاس استثنایی معتبری نیست.

صورت منطقی قیاس: اگر چک برگشتی داشته باشی آنگاه در بازار معتبر
تالی مقدم

نیستی. در بازار معتبر نیستی؛ پس چک برگشتی داری.
اثبات تالی (وضع تالی)

(حسین آفوندی راهنمایی)

حالت افراط قوّه غضب تهور می‌باشد. شهر حالت افراطی قوّه شهوت می‌باشد.

تهور = نترسیدن در مواردی که ترس واجب و سزاوار است.

تکتی: یکی از موارد اختلاف فلسفه اخلاق افلاطون و ارسطو این است که ارسطو معتقد است که خود عقل به عنوان کنترل‌گر دیگر قوا ممکن است دچار افراط و تفریط شود. اما افلاطون چنین امر مهمی را مطرح نکرد.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبوهر افق‌گر، صفحه ۸۷)

۲۲۳- گزینه «۴»

(نیما یواهری)

۲۲۴- گزینه «۳»

این که ارسطو بیان می‌کند عقل است که به کار اخلاقی حکم می‌دهد و عامل کنترل و رهبری سایر قواست به این معنا نیست که سایر قوا در اعمال آدمی تأثیرگذار نیستند. شاید میل و قوّه شهوت یک انسان هم با یک کار خوب موافق باشد اما مهم این است که عقل او آن کار را درست بداند و به انجام آن حکم بدهد. شهوت این انسان توسط همین عقل رشد و اعتدال یافته است که در جهت فضیلت قرار گرفته است.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبوهر افق‌گر، صفحه ۸۶ و ۸۷)

(حسن صدری)

۲۲۵- گزینه «۲»

کانت معتقد است هر کاری که انسان آن را صرفاً برای اطاعت از وجودان خود انجام دهد و هیچ‌گونه هدف و منفعت شخصی در آن نداشته باشد، خیر اخلاقی شمرده می‌شود. یعنی نتیجه فعل اساساً معیار اخلاقی بودن یا نبودن افعال نیست، بلکه اتفاقاً ممکن است عملی برخلاف منفعت و هدف ما باشد اما همچنان اخلاقی باشد (مانند راستگویی در جایی که دروغ گفتن منفعت ما را تأمین می‌کند).

(فلسفه یازدهم، انسان، موبوهر افق‌گر، صفحه ۸۸)

(حسین آفوندی راهنمایی)

۲۲۶- گزینه «۳»

این که انسان کار خوب انجام می‌دهد به دلیل گرامش فطری انسان به کار خوب و فضیلت‌گرایی او نیست؛ بلکه انسان دریافت که نفع او در نفع جمع است و برای زندگی جمعی بهتر مجبور است کار خوب بکند.

برای مثال فردی راستگویی را نه به خاطر جلب رضایت خدا بلکه به خاطر عزیز شدن در نزد کسی یا کسانی انجام می‌دهد.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبوهر افق‌گر، صفحه ۸۹)

(نیما یواهری)

۲۲۷- گزینه «۲»

کانت می‌گوید انسان در خیر اخلاقی هیچ‌گونه هدف و منفعت شخصی نمی‌جوید، اما این به این معنی نیست که فعل اخلاقی بدون انگیزه است. انگیزه فعل اخلاقی اطاعت از وظیفه و وجودان است.

از نظر فیلسوفان طبیعت‌گرا این امور ارزش حقیقی ندارند و فضیلت شمرده نمی‌شوند، اما این به این معنی نیست که فاقد هرگونه ارزش هستند. بلکه برای حفظ منافع و حیات اجتماعی وضع شده‌اند.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبوهر افق‌گر، صفحه ۸۸ و ۸۹)

(کتاب آبی)

۲۱۸- گزینه «۳»

در گزینه «۳» «مالطه مسموم کردن چاه به کار رفته است چون صفت ناشایستی را نسبت داده، در صورتی که در مغالطه کوچک‌نمایی بدون ذکر دلیل سعی در مخفی کردن حقیقتی داریم، مغالطه ذکر شده در سایر گزینه‌ها صحیح می‌باشد.

(منطق، سنبشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۱۱ تا ۱۱۳)

۲۱۹- گزینه «۴»

در مورد «الف»، «کوچک‌ترین آشنایی با تفکر منطقی» یک ویژگی معمولی و مسلم برای هر انسان سالم است. اما فرد گوینده آن را از مخالفان خود

سلب کرده است: مغالطه مسموم کردن چاه در مورد «ب»، «توجه کم به یک اثر هنری» را یک ویژگی مثبت و دلیل بر ارزش بالای آن دانسته است و همه آثار واجد چنین وصفی را آثار هنری بالرزوی قلمداد می‌کند و در پایان صفتی مثبت را به مخاطب (به شرط موافقتش) نسبت می‌دهد: مغالطه تله‌گذاری

در مورد «ج»، با اشاره به فقیرزاده بودن کاندیدای انتخابات سعی در برانگیختن احساسات حاضران دارد، در حالی که این ویژگی وی رابطه‌ای الزامی با برنامه‌های او برای رفع مشکلات اقشار تهی دارد: مغالطه توسل به احساسات

(منطق، سنبشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۱۱ تا ۱۱۳)

۲۲۰- گزینه «۲»

(الف) در این عبارت با کوچک و بی‌اهمیت جلوه دادن یک چهارم حوادث که شامل آتش‌سوزی و سیل می‌شود سعی در پنهان کردن حقیقت دارد پس مغالطه کوچک‌نمایی رخ داده است دقت کنید که همراه با هر کوچک‌نمایی امری دیگر نیز بزرگ جلوه داده می‌شود پس در برخی سوالات قابل تمیز نیست.

(ب) در این عبارت وکیل با ایجاد حس ترحم سعی در تغییر نظر قاضی دارد پس مغالطه توسل به احساسات رخ داده است.

(منطق، سنبشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۱۱ تا ۱۱۳)

فلسفه یازدهم**۲۲۱- گزینه «۴»**

هیچ فعل طبیعی، فعل اخلاقی محسوب نمی‌شود و هیچ فعل اخلاقی نیز فعل طبیعی محسوب نمی‌شود. رابطه بین این دو فعل تباین است.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبوهر افق‌گر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۲۲۲- گزینه «۳»

از نظر افلاطون معیار خوشبختی تغییر نمی‌کند و در همه زمان‌ها ثابت و بین مردم هم ثابت است.

نیکبختی از نظر افلاطون آراستگی به حکمت، خویشتن‌داری، شجاعت، و برآیند همه این‌ها، یعنی عدالت است.

علت رد گزینه «۱»: فعل اخلاقی اگر تحت فرمان عقل باشد منجر به سعادت می‌شود و لزوماً هر فعل اخلاقی در جهت سعادت نیست.

(فلسفه یازدهم، انسان، موبوهر افق‌گر، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

منطق

(فرهاد قاسمی نژاد)

گزینه «۳»

مقدم همان شرط و ملزم و یا مستلزم است و تالی نیز همان جواب شرط، لازم و تابع است.

مقدم شرط است و تالی مشروط. یعنی مقدم شرطی است که تالی را پس از خود تحقیق می‌بخشد، نه اینکه بر عکس، تالی باعث ایجاد و تحقق مقدم شود. بر همین اساس می‌گوییم مقدم مستلزم تالی است (= تالی را پس از خود ایجاد می‌کند) و تالی تابع مقدم است. اما باید بگوییم مقدم ملزم است و تالی لازم. این یعنی تالی حتماً پس از مقدم تحقق پیدا می‌کند (لazمّة آن است) اما نمی‌شود از وجود تالی به وجود مقدم حکم داد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

(نیما پواهری)

گزینه «۲»

در انفال حقیقی هر دو قضیه هم‌زمان کاذب و هم‌زمان صادق نیستند؛ بنابراین اگر یک طرف کاذب باشد (کذب ف یا همان صدق غیر ف) طرف دیگر حتماً صادق است (صدق ب).

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

(علیرضا نصیری)

گزینه «۳»

زمانی در یک قضیه می‌توان از کذب یک طرف به صدق طرف دیگر رسید که این قضیه یا منفصل حقیقی باشد یا مانع‌الرفع. (رد گزینه‌های ۲ و ۴) مثالی که در گزینه اول برای قضیه منفصل حقیقی آورده شده اشتباه است. قضیه «این دیوار یا سفید است یا سیاه» یک قضیه منفصل مانع‌الجمع می‌باشد چون امکان ندارد که هر دو طرف قضیه صادق باشند اما امکان دارد که هر دو طرف کاذب بوده و رنگ دیوار چیزی غیر از سیاه یا سفید باشد. (رد گزینه ۱)

مثال مطرح شده در گزینه سوم مثال درستی برای یک قضیه منفصل مانع‌الرفع می‌باشد. در قضیه «یا نمره زیر ۱۳ می‌گیری یا قبول می‌شوی» امکان ندارد که هر دو طرف قضیه کاذب باشد اما این احتمال وجود دارد که هر دو طرف صادق باشند بنابراین این قضیه مانع‌الرفع خواهد بود.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹)

(کیمیا طهماسبی)

گزینه «۴»

در این قیاس استثنایی وضع مقدم رخ داده که حالت معتبر قیاس استثنایی متصل است.

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: رفع مقدم - نامعتبر

گزینه «۲»: رفع مقدم - نامعتبر

گزینه «۳»: وضع تالی - نامعتبر

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(فرهاد قاسمی نژاد)

گزینه «۲»

از نظر فلاسفه مسلمان علاقه‌مندی بشر به فضیلت‌ها فطری و تشخیص فضیلت‌ها از رذیلت‌ها از طریق عقل است. بشر ذاتاً به فضایل علاقه‌مند است اما این عقل عملی است که خوب و بد اخلاقی را تشخیص می‌دهد.

(فلسفه یازدهم، انسان، موهور افلاطون، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

گزینه «۴»

علت اینکه انسان با وجود گرایش به سمت فضایل گاه در گیر رذیلت‌ها می‌شود این است که در ذات انسان دو گونه گرایش وجود دارد و در برخی مواقع تمایلات مادی بر تمایلات معنوی و اخلاقی غلبه می‌کند و انسان در گیر بدی‌ها می‌شود.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: لزوماً اعتقاد به خدا تضمین قطعی برای انجام فعل اخلاقی نیست.

گزینه «۲»: اتفاقاً فلاسفه مسلمان معتقدند که انسان ذاتاً به فضایل اخلاقی علاقه‌مند است.

گزینه «۳»: انسان با کسب فضائل احساس نشاط و لذت می‌کند و به رضایت درونی می‌رسد، پس نتیجه کسب فضایل رسیدن به احساس نشاط و رضایت درونی است.

(فلسفه یازدهم، انسان، موهور افلاطون، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

گزینه «۳»

کانت معتقد است که عمل به فعل اخلاقی باید به خاطر تبعیت از وجدان صورت بگیرد نه به خاطر انگیزه‌های بیرونی دیگر مانند لذت، منفعت یا حتی رسیدن به سعادت و ... اما این سخن بدين معنا نیست که فعل اخلاقی نمی‌تواند سعادت را در پی داشته باشد. حرف کانت این است که سعادت نباید معیار تصمیم‌گیری برای افراد باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ارسطو لازمه فضیلت را غلبه عقل بر سایر قوا می‌داند و این عقل است که خوب و بد را شناسایی می‌کند، کانت هم معیار فعل اخلاقی را تابع یک قانون کلی می‌داند که با عقل دریافت می‌شود.

گزینه «۲»: افلاطون معتقد است اخلاق در جوامع ثابت است و عقل هر انسانی درستی آن را در می‌یابد. ولی فیلسوفان طبیعت‌گرا آن را مجموعه‌ای از قراردادهای ناشی از منافع جمعی انسان‌ها می‌دانند.

گزینه «۴»: از نظر ارسطو در هر تصمیم انسان همه قوای وجودی او دخیل هستند اما مهم این است که غلبه و فرماندهی با عقل باشد، اما کانت معتقد است که با رشد اخلاقی عقل قادر است مستقل از عواطف و انگیزه‌های شخصی حکم صادر کند.

(فلسفه یازدهم، انسان، موهور افلاطون، صفحه‌های ۸۶ تا ۸۹)

(علیرضا نصیری)

۲۳۸- گزینه «۴»

در ابتدا مطرح شده که همه افراد روشنگر، بدون استشنا با نظر من موافق بوده‌اند. از آنجایی که امکان ندارد همه افراد یک گروه موافق یک نظر باشند و قطعاً مخالفانی نیز وجود داشته، بنابراین در اینجا بزرگ‌نمایی رخ داده است. از طرفی نسبت دادن روشنگری به کسانی که یک نظر خاص را تأیید می‌کنند، بدون ذکر دلیل، مصداقی از مغالطة تله‌گذاری است و از طرفی نسبت کم‌سودای دادن به مخالفین مصدق مسموم کردن چاه می‌باشد. با توجه به ترتیب ذکر شده گزینه «۴» جواب صحیح تست خواهد بود.

(منطق، سنتیکری در تکلیر، صفحه‌های ۵۱ تا ۱۱۱)

(کیمیا طوماسبی)

۲۳۹- گزینه «۲»

در مورد اول حق بودن موضع گوینده بدیهی شمرده شده است که اگر کسی آن را تأیید نکند ویژگی نادان بودن به او نسبت داده می‌شود پس مسموم کردن چاه است.

در اطلاعیه‌بانک به مواردی مثل میزان بهره وام اشاره نشده و با بزرگ‌نمایی این بخش از اطلاعیه که بدون داشتن سپرده نزد بانک می‌توان وام و تسهیلات گرفت سهمی در ترغیب مخاطب داشته است.

یکی از راههایی که مؤسسات و افراد کلاهبردار برای فریب افراد استفاده می‌کنند ایجاد طمع در آنان است. این مورد در مغالطة توسل به احساسات مطرح می‌شود.

(منطق، سنتیکری در تکلیر، صفحه‌های ۸۱ تا ۱۱۱)

(علیرضا نصیری)

۲۴۰- گزینه «۳»**بررسی گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: اگر بدون ذکر کردن استدلال، ویژگی مشتبی را به قائلین یک نظر خاص نسبت بدهیم و قصدمان ترغیب افراد به پذیرش آن نظر باشد، آنگاه از مغالطة تله‌گذاری استفاده شده است. بنابراین همین که ویژگی مشتبی را به فردی نسبت بدهیم شرط کافی برای تحقق این مغالطة نیست.

گزینه «۲»: استفاده از کلماتی با بار معنایی مثبت یا منفی لزوماً باعث ایجاد مغالطة بار ارزشی کلمات نمی‌شود.

گزینه «۳»: بر طبق متن کتاب درسی، کاریکاتورها نیز گاهی از جمله مغالطات بزرگ‌نمایی و کوچک‌نمایی هستند. بنابراین این گزینه، گزینه صحیح خواهد بود.

گزینه «۴»: برانگیختن و استفاده از احساسات مردم اگر بدون ذکر استدلال باشد مغالطه‌آمیز است در غیر این صورت مغالطه‌ای در کار خواهد بود و نمی‌توان گفت هرجایی که احساسات کسی برانگیخته شد این مغالطه رخ داده است.

تکلیر: دقت کنید که استفاده از عوامل روانی در کلام یا نوشتار زمانی منجر به مغالطه می‌شود که بدون ذکر دلیل باشد و گرنه استفاده صرف از این عوامل همراه با استدلال مغالطه نیست.

(منطق، سنتیکری در تکلیر، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۱۱)

(کتاب آبی)

۲۳۵- گزینه «۴»

قياس استثنایی این گزینه به شکل زیر است:

هر کسی کارگر باشد (مقدم) حقوقش افزایش سی درصدی داشته است (تالی)، کارمندان وزارت نفت کارگر نیستند (رفع مقدم) پس حقوق آنان با افزایش سی درصدی مواجه نبوده است (رفع تالی).

این استدلال معتبر نیست؛ زیرا از حالت رفع مقدم نمی‌توان نتیجه صحیحی به دست آورد.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اگر در این کلاس‌ها شرکت کنی (مقدم) آن گاه نویسنده خوبی خواهی شد (تالی)؛ تو نویسنده خوبی نیستی (رفع تالی) پس معلوم می‌شود در این کلاس‌ها شرکت نکرده‌ای (رفع مقدم).

گزینه «۲»: اگر کسی در ایران زندگی می‌کند (مقدم)، باید تنها تابعیت کشور ایران را داشته باشد (تالی)؛ تنها کشوری که تو تابعیت آن را دارد ایران است (وضع تالی)، پس در ایران زندگی می‌کنی (وضع مقدم).

گزینه «۳»: هرگاه کالایی جزء تجهیزات پزشکی و دارویی باشد (مقدم) مشمول تحریم نمی‌شود (تالی)؛ واکسن کرونا جزء تجهیزات پزشکی و دارویی است (وضع مقدم) پس واکسن کرونا مشمول تحریم خواهد بود (وضع تالی).

تکلیر: در قیاس استثنایی متصل در تشخیص درست تالی و مقدم دقت کنید.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(علیرضا نصیری)

۲۳۶- گزینه «۲»

گزینه «۱»: در این جا «الف» مقدم و «ج» تالی می‌باشد. قضیه «ب» مقدمه دوم است و از آنجایی که «نقیض ج» با «ب» برابر است، در نتیجه در این استدلال مغالطة وضع تالی رخ داده و همین گزینه جواب تست خواهد بود.

گزینه «۳»: در اینجا «ج» مقدم و «الف» تالی می‌باشد. مقدمه دوم استدلال عبارت است از قضیه «نقیض الف». بنابراین در این استدلال رفع تالی رخ داده و معتبر می‌باشد. بنابراین نتیجه قیاس نیز نقیض مقدم یا «نقیض ج» خواهد بود که با قضیه «ب» برابر است.

گزینه «۴»: «نقیض ب» مقدم و «الف» تالی می‌باشد. مقدمه دوم استدلال قضیه «ج» یا همان «نقیض ب» است. بنابراین در این قیاس وضع مقدم رخ داده و معتبر می‌باشد. نتیجه قیاس نیز برابر با «الف» خواهد بود که همان تالی مقدمه اول است.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(علیرضا نصیری)

۲۳۷- گزینه «۱»

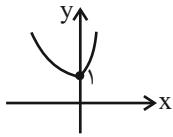
قياس استثنایی انفصالی حقیقی از یک مقدمه شرطی منفصل حقیقی (مقدمه اول) و یک قضیه حملی تشکیل شده است. بنابراین مقدمه اول آن دو بخش دارد و از آنجایی که یک قضیه منفصل حقیقی است کذب هر دو طرف آن محال است (تأیید گزینه ۱)

مقدمه دوم می‌تواند عین یا نقیض یکی از دو طرف مقدمه اول باشد. اگر عین یک طرف بود، نقیض طرف دیگر نتیجه قیاس خواهد بود. همچنین اگر مقدمه دوم نقیض یکی از طرفین مقدمه اول بود، عین طرف دیگر نتیجه خواهد شد. (رد سایر گزینه‌ها)

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

حال نمودار تابع $f(x)$ را با توجه به شرط هر ضابطه رسم می‌کنیم:

$$\{y \mid y \geq 1\}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفقطی، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۳)

(امیر زرادرز)

«۲- گزینه ۲»

$$f(t) = c(1-r)^t \quad \text{with} \quad c=1000, r=\frac{20}{100}=0.2$$

$$f(8) = 1000 \left(1 - \frac{1}{5}\right)^8 = 1000 \left(\frac{4}{5}\right)^8$$

$$= 1000 \times (0.8)^8 = 1000 \times 0.16 = 160$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفقطی، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۳)

(اسماعیل زارع)

«۳- گزینه ۳»

$$f(t) = c(1+r)^t \quad , \quad r = \frac{10}{100} = 0.1$$

$$\Rightarrow f(3) = 1000000 \left(1 + 0.1\right)^3 = 1000000 \left(1.1\right)^3$$

$$= 1000000 \times (1.331) \Rightarrow f(3) = 1331000$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفقطی، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۳)

(علیرضا عبدی)

«۳- گزینه ۳»

$$\begin{cases} f(1) = ab^1 = 12 \\ f(2) = ab^2 = 8 \end{cases} \Rightarrow \frac{f(2)}{f(1)} = \frac{ab^2}{ab} = \frac{8}{12} \Rightarrow b = \frac{2}{3}$$

$$ab = 12 \Rightarrow a \times \frac{2}{3} = 12 \Rightarrow a = 18$$

$$\Rightarrow f(x) = 18 \times \left(\frac{2}{3}\right)^x \Rightarrow f(-1) = 18 \times \left(\frac{2}{3}\right)^{-1} = 18 \times \left(\frac{3}{2}\right)^1 = 27$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفقطی، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۳)

(علیرضا عبدی)

«۴- گزینه ۴»

$$h(-1) = \left(\frac{2}{3}\right)^{-1} = \frac{3}{2}$$

$$g(-2) = 4^{-2} = \frac{1}{4^2} = \frac{1}{16}$$

$$f(2) = 3^{-2} = \frac{1}{3^2} = \frac{1}{9}$$

$$\Rightarrow h(-1) - g(-2) = \frac{3}{2} - \frac{1}{16} = \frac{23}{16}$$

$$\frac{23}{16} + f(2) = \frac{23}{16} + \frac{1}{9} = \frac{223}{144}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفقطی، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۳)

(ممدر بسیرایی)

ریاضی و آمار (۳)

۲۴۱- گزینه ۲

ابتدا دو طرف تساوی را به صورت توانی از ۲ می‌نویسیم:

$$16 \times 4^{x+3} = \left(\frac{1}{2}\right)^{x-1} \Rightarrow 2^4 \times 2^{2x+6} = 2^{-x+1}$$

$$\Rightarrow 2^{2x+10} = 2^{-x+1} \Rightarrow 2x+10 = -x+1 \Rightarrow 3x = -9$$

$$\Rightarrow x = -3$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفقطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(ممدر بسیرایی)

۲۴۲- گزینه ۴

$$= \sqrt[5]{16^0} = \frac{1}{5} = 6^3 = 216 \quad \text{ریشه پنجم عدد ۱۶}$$

$$= \sqrt[4]{8^8} = 8^{\frac{8}{4}} = 8^2 = 64 \quad \text{ریشه چهارم مثبت عدد ۸}^8$$

$$\Rightarrow 36 + 64 = 100 = 10^2 = \text{حاصل جمع}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفقطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(رهیم مشتاقی نظم)

۲۴۳- گزینه ۳

$$\left(\sqrt[4]{2^4}\right) \left(\sqrt[3]{2^2}\right) = 2^{\frac{4}{4}} \times 2^{\frac{2}{3}} = 2^{\frac{12+10}{15}} = 2^{\frac{22}{15}}$$

$$\left(\frac{1}{2}\right)^{\frac{1}{15}} = 2^{-\frac{1}{15}}$$

$$\Rightarrow 2^{\frac{22}{15}} \times 2^{\frac{-1}{25}} \times 2^{\frac{21}{15}} = 2^{\frac{22}{15}} \times 2^{\frac{21}{25}} = 2^{\frac{1}{4}} \times 2^{\frac{21}{25}} = 2^{\frac{2}{65}}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفقطی، صفحه‌های ۸۶ تا ۹۴)

(اسماعیل زارع)

۲۴۴- گزینه ۱

$$y = \left(\frac{1}{5}\right)^{-x} = 5^x$$

در رسم تابع $y = a^x$ وقتی که $a > 1$ باشد تابع رشد افزایشی دارد و از نقطه (۱، ۱) عبور می‌کند در نتیجه نمودار آن گزینه ۱ می‌باشد.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرفقطی، صفحه‌های ۹۵ تا ۱۰۳)

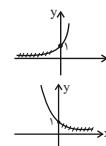
(امیر زرادرز)

۲۴۵- گزینه ۲

برای یافتن برد هر تابع بهتر است نمودار آن را رسم کنیم و سپس محدوده تغییرات عرض نقاط نمودار را مشخص کنیم.

ابتدا هر ضابطه را برای $x \in \mathbb{R}$ رسم می‌کنیم:

$$f(x) = \begin{cases} 4^x & x \geq 0 \rightarrow x \in \mathbb{R} \\ \left(\frac{1}{3}\right)^x & x < 0 \rightarrow x \in \mathbb{R} \end{cases}$$

(یاسین مهریان)

گزینه «۳»-۲۵۴

حس آمیزی: «معنی نازک»؛ آمیختن دو حس انتزاعی و لامسه / اسلوب معادله: مصراع دوم، در حکم مصدقی برای مصراع اول است.

تشريح سایر گزینهها:

گزینه «۱»؛ حس آمیزی: «نگاه خشک»؛ آمیختن دو حس بینایی و لامسه / فاقد اسلوب معادله

گزینه «۲»؛ حس آمیزی: «چشم سخن‌گو»؛ آمیختن دو حس بینایی و شنوایی / فاقد اسلوب معادله؛ مصراع‌ها استقلال دستوری ندارند و همین امر، وجود اسلوب معادله را منتفی می‌کند.

گزینه «۴»؛ فاقد حس آمیزی؛ «آب تلخ»، دارای حس آمیزی نیست، چون هم «آب» و هم «تلخ بودن»، مریبوط به حس چشایی است. / اسلوب معادله: مصراع دوم، در حکم مثالی برای مصراع اول است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۵)

(سید علیرضا احمدی)

گزینه «۳»-۲۵۵

بیت «ج»؛ ایهام؛ راست: ۱- سمت راست - ۲- صاف و مستقیم - ۳- بهدرستی (به‌راستی)

بیت «د»؛ حسن تعلیل؛ شاعر علت خاموش کردن شمع را زبان‌درازی آن می‌داند.

بیت «الف»؛ تشبيه؛ پرده غفلت

بیت «ه»؛ اسلوب معادله؛ مصراع دوم در حکم مصدقی برای مصراع اول بوده و بین آن دو می‌توان تساوی برقرار دانست.

بیت «ب»؛ جناس؛ پرده‌سوزی - پرده‌سازی

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بربع، ترکیبی)

(کتاب آبی)

گزینه «۱»-۲۵۶

الف) لب ضحاک / چشم فتنان / کید / سحر / ضحاک / سامری
لف ۱ لف ۲ نشر ۱ نشر ۲ نشر ۱ نشر ۲

ب) دلیل این که ذره، طالب چشمۀ خورشید درخشنان می‌شود، عالی‌همت بودن ذره است.

ج) میان می‌کنی و می‌گنی، جناس ناهمسان حرکتی وجود دارد.

د) واژه‌های دو مصراع دویبه‌دو هموزن هستند.

ه) میان رسیدم و نرسیدم، تضاد وجود دارد.

و) تکرار صامت‌های «د، ن، ن» و آجرایی دارد.

ز) تلمیح به رانده‌شدن آدم از بهشت.

ى) دیدن صدا، حس آمیزی دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع، ترکیبی)

(سید علیرضا احمدی)

گزینه «۳»-۲۵۷

سراینده، جسم خود را به این دلیل که شب و روز خدا را در وجود خود دارد، سجدۀ‌گاه خلق می‌داند؛ این دلیل غیرواقعی اما شاعرانه است. حسن تعلیل /

تضاد؛ شب و روز / تناسب: شب و روز - در، دیوار و خانه / خانه جسم؛ تشبيه فشرده اضافی

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و بربع، ترکیبی)

(علیرضا عبدی)

گزینه «۱»-۲۵۰

$$\begin{aligned}f(x) = a^x \Rightarrow f(\sqrt{2}-1) \times f(4-\sqrt{2}) &= 2 \\ \Rightarrow a^{\sqrt{2}-1} \times a^{4-\sqrt{2}} &= 2 \\ \Rightarrow a^{\sqrt{2}-1+4-\sqrt{2}} &= 2 \\ \Rightarrow a^3 &= 2 \Rightarrow a = 2^{\frac{1}{3}}\end{aligned}$$

بنابراین:

$$f(x) = \left(\frac{1}{2^3} \right)^x = 2^{\frac{x}{3}}$$

$$\Rightarrow f(-6) = 2^{-2} = \frac{1}{4}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای غیرخطی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

علوم و فنون ادبی (۳)

گزینه «۱»-۲۵۱

این بیت فاقد حسن تعلیل است؛ شاعر گفته است که به خاطر اینکه مرا در کوی یار مسٹ بخاک بسیارند، من مسٹ جان خواهی داد که این نمی‌تواند دلیلی ادبی و غیر واقعی بوده به گونه‌ای که آن را حسن تعلیل به حساب آورد.

تشريح سایر گزینهها:

گزینه «۲»؛ آوردن دلیل غیرمنطقی برای رعایت ادب نسبت به قドح و ظرف شراب.

گزینه «۳»؛ علت اینکه همه به ماه نظر دارند این است که مهر و زیبایی تو را بهره برده است. (یار دلیل زیبایی و تابش ماه است)

گزینه «۴»؛ درخت بید به خاطر بی‌ثمری و بی‌حاصلی، مجذون خطاب می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۵)

(سید علیرضا علویان)

گزینه «۳»-۲۵۲

در این بیت حس آمیزی به کار نرفته است؛ در گزینه «۱»، «شنیدن بوی عشق»، در گزینه «۲»، «شیرین سخن» و در گزینه «۴»، «شکر خنده» حس آمیزی هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

(یاسین مهریان)

گزینه «۲»-۲۵۳

حسن تعلیل؛ علت سرخی لب یار، این است که خون شاعر را خورده است! / فاقد اسلوب معادله

تشريح سایر گزینهها:

گزینه «۱»؛ فاقد حسن تعلیل؛ مطلی که در این بیت بیان شده است، مطابق با واقعیت است و دلیلی غیرواقعی و ادبی نیست. / اسلوب معادله:

مصراع اول، مثالی محسوس برای مفهوم مصراع دوم است.

گزینه «۳»؛ فاقد حسن تعلیل؛ دلیلی که برای ناآرامی شاعر ذکر شده است، غیرواقعی و خیال‌انگیز نیست. / فاقد اسلوب معادله

گزینه «۴»؛ حسن تعلیل؛ دلیل این که خورشید بر کل جهان می‌تابد و مسلط می‌شود، شانس و اقبال و تنها بی اوست! / اسلوب معادله: مصراع اول، در حکم مصدق و نمونه‌ای برای مصراع دوم است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، ترکیبی)

عربی زبان قرآن (۳)

(کلکتور، فارج از کشور، ۹۸)

۲۶۶- گزینه «۲»

«اِهَتَمُوا ..... اهْتَمَمَا بِالْبَالِغِ»: (مفهول مطلق نوعی + صفت) بسیار توجه کنید (رد سایر گزینه‌ها) / «نظافت بیشترکم»: نظافت محیط زیست خود / «حتی تقلّ». تا کم شود / «مُهَدِّدَاتِهَا»: (اسم فاعل است و باید به صورت فاعلی ترجمه شود) تهدید کنندگان آن (رد گزینه‌های ۱ و ۳) (ترجمه)

(درویشعلی ابراهیمی)

۲۶۷- گزینه «۲»

«مَلَأَ اللَّهُ التَّتِيَا»: خداوند دنیا را پر گرداند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «سَلَامًا شامَلًا»: صلحی گسترده (فراگیر) (رد گزینه ۴) / «كُلَّ جَهَاتٍ»: همه جنبه‌ها (جهت‌ها) (رد گزینه ۴) / «حياتنا»: زندگیمان (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

(لوی بری - ابره)

۲۶۸- گزینه «۳»

«لِيَجْعَلُ»: باید قرار دهد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «نَفْسَهُ مَيْزَانًا»: خودش را ترازویی ... (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «يَكُرِهُ لِغَيْرِهِ»: برای دیگری ناپسند بدارد (رد گزینه ۲) / «نَيْزَ» در عبارت گزینه ۴ اضافی است.

(ترجمه)

(علی محسن‌زاده)

۲۶۹- گزینه «۲»

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمه درست «أرضي»، «زمين من» می‌باشد.
گزینه «۳»: ترجمه درست واژه «سمات»، «لبخندها» می‌باشد.
گزینه «۴»: ترجمه درست «ما عَرَكَ»، «چه چیزی تو را مغروف ساخته» است.

(ترجمه)

(کلکتور سراسری ۹۸)

۲۷۰- گزینه «۴»

«دَرْخَاتِي» یک اسم نکره است و تعربی مناسب آن «أشجاراً» است. (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / حروف ناصبه (آن، آن، کی، لکی و...) باید به فعل مضارع بچسبند. از طرفی «دیگران» یک اسم معرفه است و باید «ال» بگیرد. (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

(محمدعلی کاظمی نصرآبادی)

۲۷۱- گزینه «۴»

«خَنْدِيدَنْ با صَدَائِي بَلْنَدْ» نادرست است. تعريف عربی صحیح: «ضَحْكٌ خَفِيفٌ بِلَاصِوتٍ» است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کم کرد و یاری رساند: یاری کرد

گزینه «۲»: نوری را در آن قرار داد: روشن کرد

گزینه «۳»: احساس شادی و شادمانی بسیار: شادمانی

(وازگان)

(کتاب آبی)

۲۵۸- گزینه «۴»

بیت اسلوب معادله ندارد، زیرا مصراع دوم معنای مصراع اول را کامل می‌کند و به نوعی دو مصراع مکمل یکدیگر هستند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، بدیع معنوی، صفحه‌های ۱۱۴ و ۱۱۵)

(کتاب آبی)

۲۵۹- گزینه «۱»

مفهوم شعر سؤال امیدواری نسبت به آینده است در حالی که در بیت اول سخن از پایان ناپذیری شب تنهایی و نامیدی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، ترکیبی)

(کاظم کاظمی)

۲۶۰- گزینه «۲»

مفهوم مشترک ابیات «ب، د»: درخواست عاشق از محبوب خود و تهدید وی که بیش از این موجب رنجش و آزارش نشود؛ زیرا معتقد است که استمرار در آزار دل عاشق، ممکن است موجب قهر و غیبت همیشگی او گردد.

مفاهیم سایر ابیات:

الف) تمایل روح آدمی به ترک دنیای مادی و پرواز آن به ملکوت

ج) شکایت عاشق از آزار رقیبان (نگهبانان) معشوق

ه) ناممکن بودن رهایی از دام عشق

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۳)

(ریحانه امینی)

۲۶۱- گزینه «۲»

تشرییم مورد نادرست:

فارابی علم اجتماعی را زیرمجموعه علوم انسانی می‌دانسته و آن را علم مدنی نامیده است.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

(ریحانه امینی)

۲۶۲- گزینه «۴»

مورد نادرستی در متن وجود ندارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۹۹)

(ریحانه امینی)

۲۶۳- گزینه «۲»

علم مدنی فارابی درباره هنجارها، ارزش‌ها و آرمان‌های جوامع مختلف، داوری علمی می‌کند و رویکردی انتقادی به جامعه خود و دیگر جوامع دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، پیشینه علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۰۲)

(کتاب آبی)

۲۶۴- گزینه «۴»

عبارت اول ← جامعه‌شناسی انتقادی
عبارت دوم ← علوم اجتماعی جهان اسلام
عبارت سوم ← علوم اجتماعی جهان اسلام
عبارت چهارم ← جامعه‌شناسی تبیینی

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

(کتاب آبی)

۲۶۵- گزینه «۱»

عبارت اول ← اعتباریات
عبارت دوم ← علم مدنی
عبارت سوم ← عقل نظری
عبارت چهارم ← عقل عملی

(جامعه‌شناسی (۳)، افق علوم اجتماعی در جهان اسلام، صفحه ۱۱۵)

(علیرضا نصیری)

۲۷۷- گزینه «۲»

این ترجیع بند معروف هاتف اصفهانی، یادآور مفهوم وحدت وجود می‌باشد که در کتاب به عنوان دومین اصل از اصول حکمت متعالیه مطرح شده است. توضیح این اصل به این گونه است که هستی و وجود یک حقیقت یگانه و واحد است و آنچه از کثرت در جهان مشاهده می‌شود اصیل نیست و نشان‌دهنده وجودهای متکثراً و مختلف نمی‌باشد.

نکته: اصال وجود، اصل اول حکمت متعالیه است و آنچه در گزینه‌های سوم و چهارم ذکر شده، مربوط به اصال وجود است نه وحدت وجود.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

(کتاب آبی)

۲۷۸- گزینه «۳»

طبق اصل مراتب داشتن وجود با اینکه هستی یک حقیقت واحد است، اما این حقیقت واحد دارای درجات، مراتب و شدت و ضعف است.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

(علیرضا نصیری)

۲۷۹- گزینه «۳»

«تلقیقات بر شرح فصوص الحكم و مصباح الانس»، «مصباح الهدایه»، «اراده و طلب»، «شرح دعای سحر» و «سرالصلوة» و «آدابالصلوة» از جمله تألیفات عرفانی امام خمینی (ره) می‌باشند.

تکنی: فصوص الحكم کتابی است عرفانی که محی الدین ابن عربی مؤلف آن می‌باشد. فارای نیز کتابی به همین نام دارد. این کتاب و مصباح الانس از تألیفات امام خمینی (ره) نیستند و ایشان تلقیقاتی بر شرح این دو کتاب نوشته‌اند.

(فلسفه دوازدهم، کلمت معاصر، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

(علیرضا نصیری)

۲۸۰- گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به گفته خود علامه طباطبائی و قولی که کتاب درسی از ایشان نقل کرده است، ایشان در ابتداء علاقه به تحصیل نداشته و پس از مدتی این اشتیاق در ایشان ایجاد شده است.

گزینه «۲»: در کتاب از علامه طباطبائی نقل شده است که ایشان در مدت تحصیل زشت و زیبای جهان را فراموش کرده و معاشرت با غیر اهل علم را به کلی کنار گذاشته است. وی مانند سقراط نبود که همنشینی با همه مردم و سخن گفتن با ایشان را وظیفه خود بداند!

گزینه «۳»: ایشان در دروس اخلاقی و عرفانی به محضر مرحوم سید علی قاضی رسیدند نه در دروس عقلی و فلسفی.

گزینه «۴»: این گزینه درست است. ایشان روش تفسیری خود، یعنی روش قرآن به قرآن را از مرحوم میرزا علی قاضی که استاد ایشان در اخلاق و عرفان بودند، آموختند.

(فلسفه دوازدهم، کلمت معاصر، صفحه‌های ۱۰۶ تا ۱۰۶)

(پیروز وجان)

۲۷۲- گزینه «۳»

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فعل و مرفوع ← منادی و منصوب
گزینه «۲»: له حرف زائد ← لیس له حرف زائد (فعل مجرد ثلثی است)
گزینه «۴»: فعل مخدوف ← فعل و فعل (دقیت کنید اصطلاح «فاعل» مخدوف» برای فعل مجھول گفته می‌شود، در صورتی که فعل داده شده، معلوم و دارای فعل است).

(تحلیل صرفی و اعراب)

۲۷۳- گزینه «۳»

(محمدعلی کاظمی نصیرآبادی)
«نستودگم» فعل مضارع از باب استفعال است که دومین حرف اصلی آن در مضارع، کسره می‌گیرد. (صحیح: نستودگم)

(ضبط هرکات)

۲۷۴- گزینه «۴»

(در ویشلی ابراهیمی)
در گزینه «۴»، کلمه «الانسان» مبتداست و فعل «ليرحم» نیز خبر آن است، پس در این گزینه، اسلوب ندا نداریم.

تشرییم سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱» کلمه (أولاد)، در گزینه «۲» کلمه (تلامیز) و در گزینه «۳» کلمه (رب) منادا هستند.

(اسلوب نداء)

۲۷۵- گزینه «۱»

(سیده مهیا مؤمنی)
تکنی: اسمی که بعد از «أيتها و أيتها» می‌آید، باید همیشه مرفوع باشد. شکل صحیح عبارت این گزینه: «يا أيتها المُؤمنون، عليكم أن تجاهدوا في سبيل الله».

(اسلوب نداء)

فلسفه دوازدهم

(علیرضا نصیری)

۲۷۶- گزینه «۱»

از آنجایی که ماهیت وجود دو مفهوم متغیر هستند، یک موجود خارجی نمی‌تواند همزمان مصدق هر دوی آنان باشد و بنابراین باید یا وجود اصلی باشد و یا ماهیت. اما اگر فرض کنیم که وجود و ماهیت مغایر هم نباشند، در آن صورت می‌توان جفت آنان را اصلی در نظر گرفت.

اگر حمل «وجود» و «موجود» بر ماهیات اولی ذاتی باشد، در آن صورت یعنی وجود یا عین ماهیت است یا جزء ماهیت و در آن صورت هستی و چیستی مغایر خواهد بود و در نتیجه می‌توانند هر دو اصلی باشند.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۲»: هستی و چیستی در خارج با یکدیگر متحد هستند. ما نمی‌توانیم وجود آب را در خارج بدون ماهیت آب بیابیم. اما این موضوع دلیل بر اصلی بودن هر دوی آن ها نمی‌شود.

گزینه «۳»: همه ماهیات را می‌توان بدون وجود تصور کرد و اتفاقاً این خود دلیلی بر مغایرت وجود و ماهیت است.

گزینه «۴»: اگر اشیاء خارج مرکب از وجود و ماهیت باشند، هر یک از اجزا وجود و ماهیت) خود دارای وجود و ماهیت خواهد بود فلذًا به تسلسل می‌انجامد و محل است. در ضمن مرکب بودن اشیاء خارجی از دو جزء وجود و ماهیت ارتباطی به اصال توأم آن دو ندارد.

(فلسفه دوازدهم، دوران متأخر، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)